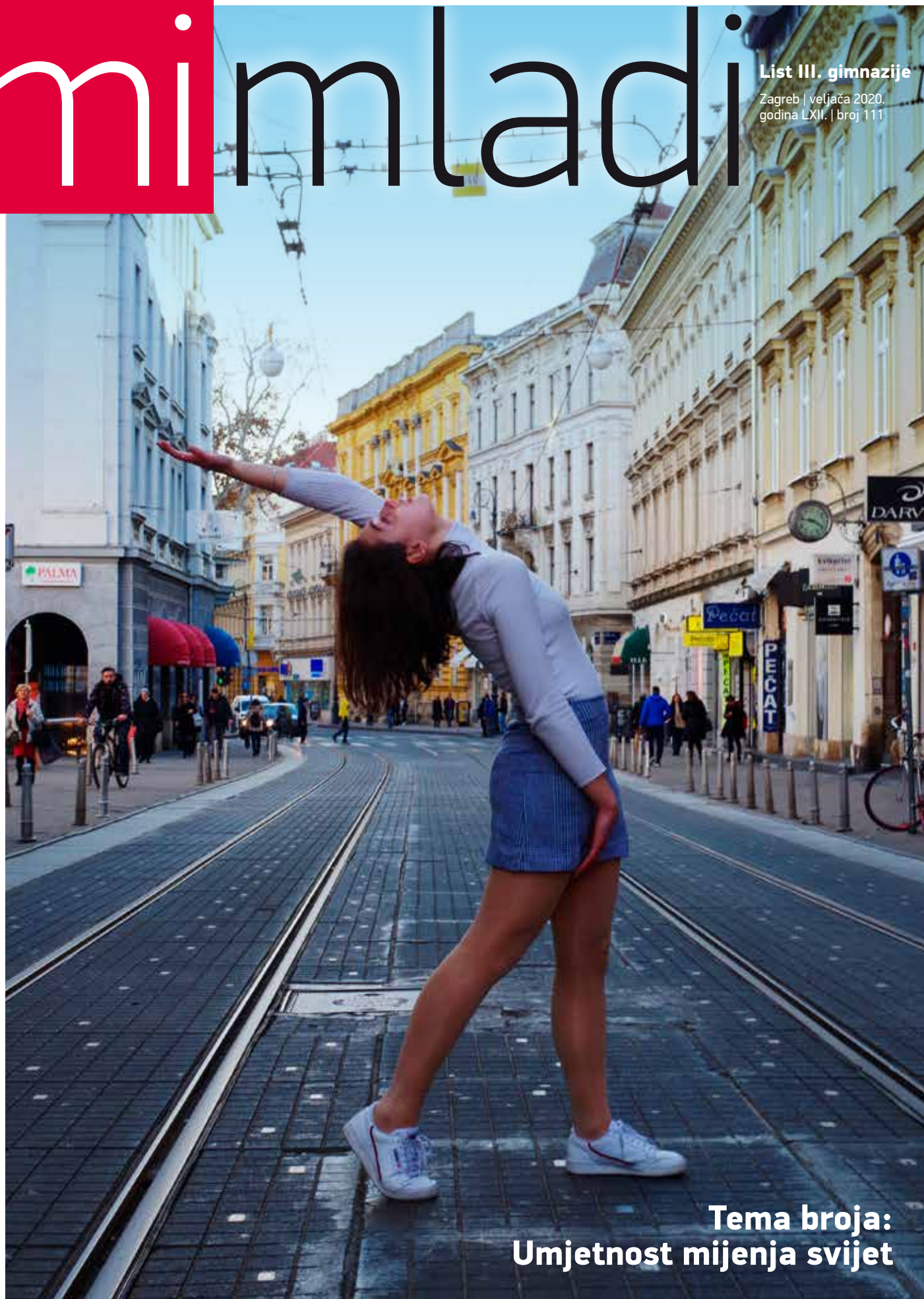

mi mladi

List III. gimnazije

Zagreb | veljača 2020.
godina LXII. | broj 111

**Tema broja:
Umjetnost mijenja svijet**

DOGAĐAJNICA

Sport, zabava i dobra hrana	4
Od Zagreba do Kine	6
Čak dvije naše profesorice među 510 nagrađenih	7
Dan pješačenja	8
Sajam zdravlja	8
Profesor Baltazar nagrađuje	9
Štrajk profesora	10
Matematika za svakoga	12
Ples do jutra	15
Nešto skromnije, ali veselo	16

TEMA BROJA

Umjetnost nema alternativu	18
Čitajte da biste živjeli	22
Umjetnošću protiv stvarnosti ili za nju?	24
Umjetnost riječi liječi	26
Naprijed, sa štitom il' na njemu!	28
Saranghae	32
Glazba kao most	34

ŠKOLA ZA ŽIVOT

Prava škola za život	36
Od fluida do kolača	40

SKITNJE

Od fieste do sieste na grčki način	42
Subotnji kupanac	44
Jesen u Trstu	45
Proljetni izlet u Veronu	45
Treća u Trećoj	46

SA ŠKOLSKIH HODNIKA

Luzitanci u Trećoj	49
Filmska gramatika videoigara	50
Je li neznanje blagoslov?	54
Šezdeset minuta napetosti i lude zabave	55

DRUGO LICE

Neumorna u stjecanju novih znanja	56
---	----

SPORT

Zlatne djevojke	58
Osiguran put u Kinu	59
Košarka na koledžu nije mi bila u planu	60

ŠKOLSKA SCENA

Put oko svijeta iz lokalne knjižnice	62
(Su)djelujem	63
Dobrom energijom otvara vrata	64
Glazba kao neprestani izvor emocija	67

POSJETILI SMO

Hodanje je najbolji gradski prijevoz	68
STEM kittens	68
The American Drama Group	69
Sve varijacije Jezičnih varijacija	70
Čudesna obitelj ekscentrika	72

PREPORUČUJEM

Mi i Oni	74
Pogledajte	75
Pročitajte	78

RAZBIBRIGA

Biseri	77
Elementoskop	78

List III. gimnazije

Zagreb | veljača 2020.
godina LXII. | broj 111

Nakladnik:

III. gimnazija, Kušlanova 52

Web:

www.gimnazija-treca-zg.skole.hr

E-mail škole:

treca.zg@3gimnazija.hr

E-mail novinarske grupe:

novinarska.treca@gmail.com

Za nakladnika:

Darka Sudarević, prof.

Voditeljica novinarske skupine i lektorica:

Maja Ilić, prof.

Glavna urednica:

Amalija Danjek

Uredništvo:

**Dominik Ray Glavaš, Marko Višić,
Chiara Pumper, Marina Paić**

Novinari:

**Mia Maurović, Iva Džaja, Iva Vidalina,
Bruno Radić, Juraj Bujanović,
Nensi Adili, Dora Lokmer,
Marija Beljan, Lucija Balić,
Nika Šeb, Josip Đurinić, Tea Galac
i Nika Vidalina**

Fotografije:

**Gabrijela Đuras, članovi
novinarske skupine**

Naslovnica:

Lucija Dumančić

Dizajn i priprema za tisak:

KOFEIN, Zagreb

Tisak:

Printera grupa, Sv. Nedelja

Naklada:

1000 primjeraka

ISSN 1331-8357

Umjetnost mijenja svijet!

Amalija Danjek, III. f

Na svijetu nas živi oko sedam milijardi samosvjesnih bića koji djelujemo, razmišljamo, sanjamo, osjećamo... Wikipedija definira umjetnost kao „osobitu ljudsku djelatnost čije se značenje konstituira u složenom komunikacijskom procesu između umjetnika, umjetničkog djela i publike.“ Sve što ljudi rade može postati umjetnost i svi imamo potencijal postati umjetnici. Određuju je ideje slobode, mašta, individualnost, otkrića, pokusi, pobuna, ljepota, istina, pravda. U prošlosti umjetnost nije svima bila dostupna, sa zadaćom da ljude opusti i zabavi, ostavi trag u svijetu, prenese informacije. Danas nas umjetnost okružuje u svim oblicima samo moramo obratiti pozornost na nju, čuti glazbu koju slušamo, vidjeti slike i filmove koje gledamo. Utjecaj medija na ljudska mišljenja, stavove i emocije jači je nego ikada. Svakodnevno smo svjedoci lavina pokrenutih samo jednom informacijom. U takvom svijetu naslućuje se moć umjetnosti.

Može li umjetnost promijeniti svijet? Kako bismo doznali odgovor na ovo pitanje, pitali smo mnoge umjetnike i one koji bi to mogli postati. Razgovarali smo s glumcima, redateljima, glazbenicima, piscima, profesorima. Zanimalo nas je i kakvo je stanje kulture i umjetnosti u Republici Hrvatskoj jer nam se čini da kod nas prioritet imaju neke druge teme.

Uz temu broja, poput pravih novinara, popratili smo sve školske događaje i projekte u kojima smo sudjelovali. Pratili smo napredak škole za život, sportaše u još jednoj odličnoj sezoni, predstavili vam pjevačicu u usponu, glumca za kojeg će se još čuti i drugo lice profesorice njemačkog jezika. Obišli smo neka zanimljiva zbivanja, bili aktivni u radionicama i na predavanjima, pogledali nekoliko odličnih predstava, filmova i pročitali knjige da bismo vam ponešto preporučili. Uživajte u čitanju!

Zbor

Dan škole

Sport, zabava i dobra hrana

Vrlo bogat i raznovrstan program.

Marko Višić, III. f

Program proslave rođendana naše škole 31. svibnja 2019. započeo je na školskom igralištu malim nogometom, košarkom (3x3) i stolnim tenisom, a u školskoj zgradi različitim radionicama. U učionici fizike demonstrirali su se pokusi iz mehanike, a veliku pozornost izazvao je *intervju s Teslom* u kojem su učenici mogli bolje upoznati našeg velikana. U učionici informatike priređene su *eGames*, sportovi na računalima, a mogli ste se okušati i u kvizu iz engleskog i

njemačkog jezika. U matematičkoj su učionici bili izloženi radovi učenika, Platonova tijela i različiti predmeti, poput lutaka, cvijeća, ukrasa i posuda, izrađeni od plastičnih vrećica, a u učionici hrvatskoga održana je smotra školskoga filma naše gimnazije.

Slastice za duh i tijelo

Svi sladokusci mogli su uživati na drugom katu u ukusnim jelima francuske i talijanske kuhinje, ali morali su biti brzi jer

su slastice brzo nestajale s tanjura. Oni koji su skloniji umnim slasticama svoje znanje mogli su provjeriti i na kvizu općeg znanja koji su organizirale profesorice Katarina Essert, Ivana Delač i Nada Žalac. Pitanja su obuhvatila mnoga područja, poput umjetnosti, povijesti, geografije, ali i popularne kulture, serije i stripove, kao što su GOT, Alan Ford i Harry Potter. Treće i drugo mjesto nagrađeno je čokoladama, dok su pobjednici iz tadašnjeg II.

Johnny Cash u suradnji sa Slovincima

f razreda dobili poklon ulaznice za *Escape Room* u Petrinjskoj. Nadalje, ljubitelji kemije ili oni koji su željeli ispitati svoje (ne) znanje, mogli su sudjelovati u kemijskom kvizu održanom u učionici 26. Također, u toj je učionici prezentirana i prirodna kozmetika, a mogli ste se i samostalno okušati u izradi bomba za kadu, krema i sapuna od prirodnih sastojaka. Oni kojima

pak bolje ide crtanje, u učionici geografije mogli su sudjelovati u *picture dictionary*, a pojmovi su naravno bili vezani uz povijest i geografiju pa je bilo vrlo zanimljivo jer neki učenici nisu nikad čuli za neke osobe kao ni za pojmove. U međuvremenu, u dvorani su se odvijale pokazne vježbe iz prve pomoći. „Bilo je jako zabavno i zanimljivo gledati kako pomoći drugima, ljudi

koji su bili unesrećeni jako su uvjerljivo glumili i bili odlično našminkani“, rekla mi je kolegica koja je i sama glumila unesrećenu osobu.

Scenski program

Kraj programa obilježila je svečana akademija glazbenim i scenskim nastupima. Kao i dosada članovi zbora raspoložili su nas i oduševili svojim umijećem, kao i solistički nastupi, a potom su na pozornicu došli „dramci“ i izveli predstavu „Oluja u skloništu“. „Bila mi je super jer prikazuje našu stvarnost, kako su ljudi sve više na društvenim mrežama te kako ne razgovaraju više uživo“, bio je jedan od brojnih pozitivnih dojmova. Uslijedio je scenski nastup dijela naše dramske skupine s članovima dramske skupine III. gimnazije iz Maribora. Predstava je rezultat zajedničkoga projekta koji se bavio biografijom Johnnyja Casha, američkog *country* glazbenika. Na samom kraju višesatnog programa dodijeljene su nagrade i priznanja učenicima koji su našu školu predstavljali na državnim natjecanjima. A nakon svega toga, neki su od nas uspjeli omastiti brk *cateringom* u zbornici.

GTG – Oluja u skloništu

Pregled državnih natjecanja i smotri

Od Zagreba do Kine

Već je i odlazak na državno nagrada za koju se vrijedi boriti.

Bruno Radić, III. b

Tijekom prošle školske godine naši su učenici svoje znanje i kreativnost dokazali odličnim uspjesima na različitim natjecanjima te još jednom pokazali da se trud i rad isplati, a posebno izdvajamo one koji su uspjeli ostvariti odlazak na državna natjecanja i smotre.

Dominik Ray Glavaš predstavljao nas je u Zadru na Državnom natjecanju iz logike, pod vodstvom svoga mentora Petra Runje, a Nika Đudar na Državnom natjecanju iz hrvatskog jezika u Tuhelju. Uz pomoć mentora Ilije Barišića Nika je uspjela postići odličan rezultat plasiravši se na 8. mjesto. Već drugu godinu zaredom na Državno natjecanje iz geografije plasirao se Marko Višić sa svojom mentoricom Milom Bartulović Bednjanec. Na državnom natjecanju iz kemije Stjepan Dolić, sa svojom mentoricom Ksenijom Bedeković, postigao je odličan rezultat plasiravši se na 3. mjesto. Nakon natjecanja sudjelovao je i na 53. Međunarodnoj Mendeljejevoj kemijskoj olimpijadi u Sankt Peterburgu kao dio peteročlanog tima. Svi oni potvrdili su nam da je već i sam odlazak na državno nagrada za koju se vrijedi boriti, iako neki imaju manje

Nika Đudar i Prof. Barišić

sreće pa ostaju u Zagrebu, dok se drugima nasmiješi i odlazak na more, a nekima i više od toga.

Ekipе koje osvajaju

Učenici Hrvoje Mikuc, Luka Nikšić, Luka Radman i Karlo Petković osvojili su treće mjesto, a Jakov Prister i Dominik Feješ došli su do završnog kruga natjecanja u poznavanju hrvatske povijesti, umjetnosti, sporta i opće kulture pod nazivom „Ponos domovine“ pod mentorstvom profesora Zdenka Skukana.

Stjepan Dolić na kemijskoj olimpijadi u Sankt Peterburgu

Naši kreativci i ove su se godine plasirali na Državnu smotru LiDraNo u Šibeniku. Predstavljali su nas Amalija Danjek, s novinarskim člankom *Odiseja o Svemirku*, novinarska skupina, na čelu s urednicom Tamarom Riškom i školskim listom *Mi mladi*, Lav Novosel s kazivanjem poezije *Tek tako*, Miroslava Valeka i Jelena Pavlović s monologom iz drame *Šest lica traži autora* Luigija Pirandella. Mentorirale su ih profesorice Maja Ilić i Valerija Bilić. Osim toga, našu su školu na Državnoj smotri projekata s područja građanskog odgoja i obrazovanja, u Muzeju suvremene umjetnosti, predstavile Iva Jakopčević, Laura Jelić, Paula Seuček, Klara Truntiћ i Dorotea Vončina s radom „Pravilna prehrana srednjoškolaca“. Njihove su mentorice bile profesorice Vlatka Tomić i Sanda Ilić. I naravno, ne smijemo izostaviti sportske uspjehe o kojima više možete pročitati na sportskim stranicama. Spomenut ćemo samo atletičarke i atletičare od kojih su djevojke u ekipnom poretku osvojile drugo mjesto, a dečki su postali prvaci države i time izborili odlazak na Gimnazijadu u Kinu. Njihovi su voditelji bili profesori Zoran Galić i Luka Kumbrija. Također, naše su košarkašice pod vodstvom profesora Luke Kumbrije postale prvakinje države.

Lidranovci

Po prvi put nagrađeni najuspješniji odgojno-obrazovani djelatnici

Čak dvije naše profesorice među 510 nagrađenih

Uz priznanja nastavnici su dobili i novčanu nagradu.

Bruno Radić, III. b

Svjetski dan učitelja, koji se obilježava 5. listopada, ove je godine bio obilježen na poseban način – Ministarstvo znanosti i obrazovanja na javnom je natječaju odabralo 510 najuspješnijih odgojno-obrazovanih djelatnika kojima su uručena priznanja i novčane nagrade od deset tisuća kuna. Među nagrađenima našle su se i dvije naše profesorice – Zrinka Korbar, profesorica matematike, i Anđela Gojević, profesorica fizike. Tim smo povodom razgovarali s njima o samom natječaju i osvojenoj nagradi.

Profesorica Anđela Gojević u Narodnim je novinama pročitala objavljeni natječaj i Pravilnik o nagrađivanju učitelja, nastavnika, stručnih suradnika i

ravnatelja u osnovnim i srednjim školama te učeničkim domovima, a kad je malo bolje proučila kriterije Javnog poziva, koje je odgojno-obrazovni djelatnik morao ispuniti kako bi se mogao prijaviti, zaključila je da ispunjava sve potrebne uvjete te se odlučila prijaviti. Naime, profesorica Gojević već godinama s učenicima radi različite projekte, odlazi na simpozije izvan Hrvatske i educira kolege, sudjeluje u unapređenju rada škole i odgojno-obrazovanog sustava, i, zahvaljujući tome, ostvarila je potrebne bodove za prijavu.

Ova nagrada dodjeljuje se u svrhu promicanja kvalitete obrazovanja i promoviranja obrazovanja preko rada pojedinaca, te je svečano dodijeljena svakom dobitniku

tako da profesorica Gojević ne može reći da je ponosna što ju je dobila. „Na žalost, to nije nagrada za neposredni rad u razredu jer je rad u razredu vrlo teško mjerljiv“, dodala je, ali u svakom slučaju, ova nagrada barem malim dijelom ukazuje na njihov izniman trud koji ulažu u svakodnevnom radu. Profesorica Zrinka Korbar kaže kako joj ova nagrada mnogo znači jer je veliko priznanje ne samo za prošlu školsku godinu već i za svih 30 godina njezina predana rada u odgojno-obrazovnom sustavu. „Mislim da je dobro nagrađivati nastavnike i odavati im priznanja za njihov rad koji se često ne cijeni“, kaže profesorica Korbar i dodaje kako je nagrada ujedno i velika motivacija za dodatno poboljšanje i usavršavanje rada na satu, u razredu i struci.

Dodjela nagrada

Dan pješaćenja

Zasluzeni odmor

Nika Šeb, III. f

U sklopu projekta Sajam zdravlja cijeli je tjedan posvećen zdravim navikama, stoga smo ga započeli Danom pješaćenja.

Razredi su organizirali različite ture po cijelome gradu, a iako je padala kiša, svi su uživali s kišobranima nad glavama u ugodnim razgovorima. Mi smo s osmijehom na

licu odradili poštenu rutu Maksimirom. Korisno proveden dan potaknuo je mnoge na razmišljanje o vlastitoj fizičkoj aktivnosti, a to je i bio jedan od ciljeva.

SHE program

Sajam zdravlja

Marija Beljan, II. b

Naša je gimnazija već nekoliko godina dio SHE mreže, odnosno zajednice škola u Europi koje promiču zdravlje. Upravo je to razlog održavanja Sajma zdravlja svake godine, a on je prošle školske godine trajao od 8. do 13. travnja. Učenici su uz pomoć profesora organizirali tri potpuno različite, ali jednako zanimljive i poučne radionice za svoje kolege iz škole. U početku se ukratko objasnilo što radionica predstavlja i kako nam pomaže pri daljnjem očuvanju našeg zdravlja, ali i zdravlja našeg planeta. Primjerice, moglo se naučiti kako pripremiti zdrav i hranjiv obrok, izraditi prirodne sapune i maske za lice, a članovi Fakultativne nastave prve pomoći naučili su nas i kako spasiti nekome život. Učenici su bili podijeljeni u ekipe i testirano je njihovo stečeno znanje, a pobjednička ekipa bila je nagrađena. Ovo je bio još jedan uspješan projekt koji je omogućio puno novih saznanja i iskustava.

Pokazna vježba

Profesor Baltazar nagrađuje

Bruno Radić, III. b

U Koncertnoj dvorani Vatroslava Lisinskog, 5. srpnja 2019., održana je svečanost dodjele nagrade **Profesor Baltazar**. Ona je na inicijativu gradonačelnika Milana Bandića ustanovljena prošle školske godine, a nagrađeni su učenici, učitelji i nastavnici zagrebačkih osnovnih i srednjih škola koji su na državnim natjecanjima osvojili prvo, drugo ili treće mjesto.

Tako su na svečanoj dodjeli sudjelovali i naši učenici i nastavnici, a nagradu

su dobile učenice **Dorotea Vončina, Iva Jakopčević, Klara Truntić, Laura Jelić i Paula Seuček**, koje su na Državnoj smotri projekata iz građanskog odgoja i obrazovanja osvojile treće mjesto te **Stjepan Dolić** koji je na Državnom natjecanju iz kemije također osvojio treće mjesto. Nagrade su dobile i mentorice naših učenika: profesorica **Vlatka Tomić**, profesorica **Sanda Ilić** i profesorica **Ksenija Bedeković**.

Ponosna ekipa profesora Baltazara

Napredovanja u struci

Profesori na ispitu

Svake godine pišemo o ispitima od kojih i profesori strepe, ali koje ipak uspješno polažu. Naime, svaki profesor može napredovati u svojoj struci u viša zvanja ako to želi i, naravno, ako ulaže trud i dodatno radi. Osim sustavnoga usavršavanja, dodatnoga rada s učenicima i još mnogo drugih uvjeta koje trebaju zadovoljiti, nastavnici promaknuti u zvanje mentora (a kasnije savjetnika, pa eventualno izvrsnog savjetnika) svakih se pet godina nađu ponovno pred povjerenstvom koje prati i ocjenjuje njihov neposredni rad s učenicima i sve ostale oblike rada. Na takvim se ispitima našlo nekoliko profesora i u protekloj godini te ih uspješno svladalo tako da su profesorice Zrinka Korbar, Martina Krajnović, Jadranka Sabolek i Milena Šujansky imenovane profesoricama savjetnicama, a profesor Antonio Perić postao je profesor savjetnik.

Štrajk je bio golema životna lekcija iz građanskog odgoja.

Iva Vidalina, III. f

Spremni za prosvjed

Školska godina počela je na vrlo neočekivan i neobičan način. Profesori su odlučili podići glas i svima dati do znanja da se znaju i žele boriti za veća prava. Taj se glas čuo čak do dalekih Sjedinjenih Američkih Država gdje je u poznatom *The New York Timesu* objavljen članak o situaciji koja se odvijala u Hrvatskoj. No, ono najvažnije, glas naših profesora čuli su učenici, roditelji i svi ostali koji su im se u štrajku pridružili i pružili podršku. Naša prvotna zamisao bila je prikazati štrajk iz različitih perspektiva pa smo razgovarali s nekoliko učenika, roditelja i profesora koji su sudjelovali, podržavali ili samo pratili što se u studenom događalo. Nažalost, iako smo razgovarali i s onima koji nisu podržali štrajk, nitko od tih sugovornika nije bio spreman javno izreći svoja razmišljanja tako da donosimo izjave naše učenice Josipe, gospođe A. Džaje i profesorice I. Delač.

Kakvo je vaše mišljenje o štrajku profesora?

Josipa: Osobno podupirem štrajk profesora. Oni su visokoobrazovani ljudi koji igraju bitnu ulogu u životu mladih koji tek trebaju doći na tržište rada i to zaslužuje biti prepoznato.

Gđa A. Džaja: U potpunosti podržavam štrajk profesora od samog početka do kraja u svrhu postizanja cilja. Nije se radilo samo o povećanju plaće, koeficijenta nego o dostojanstvu struke. Godinama se zanimanje profesora ne svrstava u cijenjena zanimanja. To je najplemenitiji poziv koji stvara sva ostala zanimanja, a odnos društva, tj. djece i roditelja pokazuje da se ne poštuje dovoljno.

Prof. I. Delač: Štrajk je jedno od temeljnih radničkih prava i podržavam ga kad god je opravdan, a ovaj štrajk smatram itekako opravdanim. Niske plaće učitelja i nastavnika proizlaze iz niskog koeficijenta složenosti poslova, a posao nastavnika je

daleko složeniji i zahtjevniji od nekih drugih radnih mjesta u drugim sektorima koja imaju veći koeficijent složenosti. Bit ovog štrajka bilo je ispravljanje te nepravde, i u tome smo u velikoj mjeri uspjeli. Također, štrajk je pokazao veliku složenost učitelja i nastavnika, što se posebno vidjelo na velikom prosvjedu na Jelačićevu trgu, a velika podrška učenika i roditelja štrajku sigurno je pozitivno utjecala na to da se nastavnički posao više cijeni. Rekla bih i da je u ovom štrajku razbijeno dosta neistina vezanih za nastavničku profesiju, od trajanja godišnjeg odmora i iznosa plaće do samog sadržaja posla koji je znatno kompleksniji od držanja nastave – a to je velik korak u vraćanju dostojanstva nastavničkoj struci.

Mislite li da svi profesori zaslužuju traženo povećanje koeficijenta?

Josipa: Da, mislim da je povećanje koeficijenta opravdano. Njihova uloga je

prevelika da bi bili potiskivani i zanemari-vani od države. To mladima šalje važnu po-ruku o tome koliko se brige zapravo ulaže u naše obrazovanje. No, još se puno toga mora popraviti što se tiče položaja profe-sora i mislim da treba aktivno raditi na po-štovanju koje se iskazuje prema tom za-nimanju.

Gđa A. Džaja: Smatram da su svi za-služili višu plaću jer bez kompetentnih, dobro obrazovanih i adekvatno plaćenih profesora možemo samo nazadovati kao društvo, a ne napredovati.

Prof. I. Delač: Koeficijent složenosti posla svojevrsni je način kategorizaci-je koliko je neki posao složen i zahtjevan. Smatram da je posao svakog učitelja ili na-stavnika podjednako zahtjevan, neovisno o predmetu koji predaje, radi li u osnovnoj ili srednjoj školi ili drugim faktorima, pa tako smatram da koeficijent složenosti svih rad-nih mjesta u nastavi treba biti jednak, i to barem ovoliki koliko je postignuto štraj-kom. Naravno, nastavnicima koji taj za-htjevan posao obavljaju iznimno kvalitet-no treba biti omogućena veća plaća, što je trenutačno uređeno napredovanjem u zva-nje mentora, savjetnika ili izvršnog savjet-nika, što sa sobom nosi i veću plaću.

A tko je ukrao praznike?

Smatrate li da su učenici zakinuti jer dio gradiva vjerojatno neće biti obra-đen, a obavezne nadoknade izgublje-nih sati uključuju skraćivanje praznika?

Josipa: Nažalost da. Iako imam po-zitivno mišljenje o štrajku profesora, mi-slim da je bezobzorno tvrditi da mi, učenici, to nećemo ni osjetiti. Činjenica je da smo

Priprema transparenata u školi

zakinuti jer uobičajenog zimskog i proljet-nog odmora neće biti. Istina je da smo za vrijeme štrajka bili kod kuće, ali nitko se nije baš odmorio jer se mislima nismo uda-ljili od obaveza. Iz dana u dan provjeravali smo kakva je situacija s nastavkom štrajka. Smatram da zaslužujemo barem iskrenost jer stvarnost je da smo, uz situaciju veza-nu uz praznike, i posljednjih tjedana bili još zauzetiji nego inače različitim odgovaranjima i testovima.

Gđa A. Džaja: Djeca nisu zakinuta zbog izostanaka zato što se sve uz dobru volju profesora može nadoknaditi, a i za vrijeme štrajka imali su određeni odmor od škole. Oni koji su planirali zajedničke obiteljske praznike mogu izostati, ukoliko im roditel-ji to opravdaju.

Prof. I. Delač: Izgubljeni sati i propu-šteno gradivo nadoknadit će se u skladu s

uputama koje smo dobili od Ministarstva tako da nitko od učenika neće biti zakinut za znanje. Naravno da je nama nastavnicima dobrobit učenika na prvom mjestu i da je svima nama žao što su učenicima pra-znici skraćeni. No, odluka o tome nije na nastavnicima, već na Ministarstvu, a mi tu odluku moramo poštivati.

Mislite li da su profesori svojom upor-nošću pokazanom u štrajku učenicima prenijeli određenu poruku?

Josipa: Mislim da u ime mnogih mogu reći da jesu. Iako nisu svi podupirali štrajk, što također razumijem, mislim da su ipak mnogi vidjeli koliko je bitno zalagati se za cilj u koji vjerujemo. Svi smo mogli naučiti da trebamo dati sve od sebe i kada je teško i kada ne vidimo rješenje situacije.

Gđa A. Džaja: Svojom upornošću po-stigli su svoj cilj, a svima nama poslali po-ruku koliko je važno i zašto obraniti svoje dostojanstvo.

Prof. I. Delač: Mislim da je poruka koju smo učenicima odaslali isključivo pozitiv-na – treba se boriti za vlastita prava, ali u toj borbi treba biti spreman i na kompro-mis. Štrajk je bio golema životna lekcija iz građanskog odgoja, kako učenicima, tako i nama nastavnicima, počevši od one narod-ne da se upornost isplati i da se u borbi za prava uspijeva ako su sudionici jedinstveni i ustrajni. Naravno, sve je to moguće samo ako se borite za ispravnu stvar, za nešto u što doista vjerujete, i ako to radite na civi-liziran i argumentiran način, a to je sve bilo prisutno u ovom štrajku. Sve su to i poruke za koje se nadam da su ih naši učenici pre-poznali i usvojili.

Na prosvjedu

Večer matematike prerasla u tjedan

Matematika za svakoga

Zanimljivim radionicama nastoje se privući i oni kojima matematika nije prvi izbor.

Josip Đurinić, II. f

Večer matematike predstavlja skup radionica koje potiču svakog učenika u izgrađivanju pozitivnog stava prema matematici. Svake se godine organizira u mjesecu prosincu, a glavni je cilj učiniti matematiku što popularnijom i zanimljivijom svakome učeniku te potaknuti daljnje matematičko obrazovanje. Glavni su organizatori Hrvatsko matematičko društvo (HMD) te Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta. Ovogodišnja Večer matematike održala se nešto drugačije nego dosad jer se zbog štrajka večer produžila u tjedan pa je sve trajalo od 5. do 12. prosinca. U projekt se

uključilo približno osamsto ustanova, predavanja i interaktivne radionice održavale su se u brojnim gradovima, a na području Zagreba održane su radionice na fakultetima te u osnovnim i srednjim školama. U našoj su školi na radionicama sudjelovali učenici željni dodatnog znanja matematike, a one su bile u skladu s gradivom koje se obrađivalo na redovnoj nastavi. Time su učenici mogli na zanimljiv način primijeniti stečeno znanje te ga još bolje učvrstiti. Ali nije program bio vezan samo uz školu. Tko god je želio malo više, mogao je sudjelovati na radionicama upriličenima na

fakultetima. Tako su na Prirodoslovno-matematičkom fakultetu održane dvije radionice: „Clustered i Set“ koja je organizirana u obliku interaktivne igre te „Iznenadujuća vjerojatnost“ u obliku predavanja. Za ljubitelje programiranja i rada u Excel programu organizirana je radionica pod nazivom „Linearno programiranje s primjenom u poslovnim procesima uz Excel“, a za organizaciju je bio zaslužan RIT Croatia. I Fakultet elektrotehnike i računalstva ponudio je dvije radionice, „Trigonometrija titranja“ i „Matematika izbora“, svim zainteresiranim učenicima.

Hortikultura

Ne budi panj

Lucija Balić, III. d

Fakultativnu nastavu hortikulture i ove je godine upisao veliki broj polaznika što upućuje na zainteresiranost učenika za uređivanje škole. Osim uređenja škole, zaduženi su i za brigu o biljkama i okolišu tako su sudjelovali u akciji „Zasad drvo, ne budi panj“ koja se održavala diljem Hrvatske od 25. do 27. listopada. Cilj je akcije bio smanjiti zagađenost okoliša i potaknuti svijest o važnosti očuvanja prirode. U školskom dvorištu posadili su listopadna stabla američkog Likvidambra (*lat. Liquidambar styraciflua L.*) koja su poznata po svojoj ljekovitoj smoli. Osim što su ukasili školsko dvorište, učenici su se pobrinuli da škola bude tijekom adventa u božićnom duhu pa su je ukasili balonima omotanim raznobojnom vunom. Velike kugle toliko su se svidjele svima da su ih ostavili kao trajni ukras (bar još neko vrijeme).

Dok traje obnova, nema odmora

Dojdi osmaš

Dora Lokmer, II. c

Zrinjevac je i prošle godine, 10. svibnja 2019., bio rezerviran za predstavljanje zagrebačkih srednjih škola. Na našem je štandu radoznale osmaše dočekala vesela ekipa profesora i učenika u plavim majicama. Dijelili su se letci uz pokoji dobar savjet. Interes je naravno bio velik, uz brojne upite o bodovnom pragu, maturi, sportu i posebno Školi za život. Ni ovaj put nismo zapostavili glazbeni dio programa na kojem su nas predstavili Lav Novosel i Luka Lemo izavšavši brojne ovacije, posebno gledateljica.

Promotori naše škole

Dan otvorenih vrata

Živo i zaigrano predstavljanje škole

Dora Lokmer, II. c

Dan otvorenih vrata odlična je prigoda da svi zainteresirani osnovnoškolci dobiju informacije vezane za upis u našu školu, ali i mnogo više od toga. Naime, članovi novinarske skupine, ali i svi ostali koji to žele, postali su pravi školski vodiči koji potencijalne prvaše upućuju u sve tajne Kušlanove. Ali, prošle je godine taj dan bio još bogatiji jer su se aktivno uključili svi profesori i velik broj učenika pa su budući đaci i njihovi roditelji mogli sudjelovati u brojnim radionicama.

U učionici kemije izrađivala se prirodna kozmetika, u učionici biologije razgovaralo se o zdravlju i očuvanju okoliša, u učionici fizike izvodili su se pokusi, a održan je i intervju s Nikolom Teslom. Na drugom je katu u učionici stranih jezika organiziran kviz i bingo, a u učionici hrvatskog jezika predstavljen projekt u kojem se povezuju hrana i literatura. U učionici geografije mogla se pogledati izložba

Prirodna kozmetika

stijena ili odigrati *pictionary*, a u matematičkoj učionici matematički *memory* i domino te pogledati izložba učenikovih radova. Na ulazu škole goste su dočekivali profesori TZK-a s izloženim peharima koje

su školske sportske ekipe osvajale dosadašnjih godina, a u svečanoj dvorani mogli su se uključiti u scenske igre s članovima dramske skupine i pogledati prošlogodišnje predstave.

Naša stara Pešča

Na štand po savjet

Bruno Radić, III. b

Ove je godine kvartovsko druženje povodom Dana Mjesnog odbora Peščenice pratio predivno vrijeme pa su se sportska natjecanja u nogometu, atletici i košarci bez ikakvih problema održala na školskom igralištu, a u školskoj dvorani natjecanje iz stolnog tenisa. U Mjesnom su odboru, po običaju, školarci i predškolarci pokazali svoja plesna, dramska i glazbena umijeća i oduševili sve prisutne. U Bužanovoj ulici bili su postavljeni štandovi, a naš je i ove godine bio u znaku SHE projekta s mnogo zdravih priprava – od hrane do prirodne kozmetike koju izrađuju polaznici novog fakultativnog predmeta. Polaznici fakultativne nastave Hortikulture i Prirodne kozmetike potrudili su se izraditi promotivne plakate, a rado su udijelili i pokoji savjet o pravilnoj prehrani i prirodnoj kozmetici.

Naravno, u Bužanovoj se ponovno birao najljepši pas Pešče. U dvjema kategorija, mali i veliki psi, natjecalo se više od dvadeset pasa od kojih je bilo jako teško izdvojiti onog najslađeg. U kategoriji velikih pasa pobijedio je čupavi Khan, a u kategoriji malih pasa Čarli. Već odličnu atmosferu na igralištim i na dvorištu škole još je više zahuktao dolazak gradonačelnika Milana Bandića, ujedno pokrovitelja događanja, koji je pobjednicima natjecanja uručio zaslužene medalje.

Štand III. gimnazije

Genijalci na jedan dan

Svjetski dan znanstvenika

Pogodi tko sam!

Malo smo se obrukali, malo zabavili.

Lucija Dumančić, 3.f

Svjetski dan znanstvenika, 11. studenog 2019., ove je godine u školi obilježen na vrlo kreativan i zabavan način. Maturantice su napravile plakat o (super)ženama nobelovkama kako bi upoznale učenike s činjenicom da su žene i na području znanosti zapostavljene. Velik je broj znanstvenica na različitim područjima znanosti, mnoge su istraživačice i intelektualke svojim znanjem, marljivošću, odlučnošću i ljubavlju prema znanosti postizale što nitko prije nije. Ipak, zbog činjenice da su žene, često im je bilo mnogo teže uspjeti nego muškarcima. Iako su poznate u užim krugovima znanstvenika, u široj javnosti slabije su zapamćene od svojih muških kolega. Dovoljno je reći kako je samo devet žena dobilo Nobelovu nagradu iz medicine, fizike, biologije i kemije. Upravo su zato maturantice odlučile predstaviti ove iznimne žene.

Učenici ostalih razreda pod velikim su odmorom hodali hodnicima s maskama poznatih biologa, kemičara i fizičara (Tesle, Boškovića, Preloga, Einsteina,

Ružičke, Pasteuera, Lavosiera i drugih). Zadatak učenika bio je govoriti „fore“ vezane uz znanstvenika kojeg glume i navoditi ostale učenike i profesore da pogode o kome se radi. Osoba koja bi prepoznala glumljenog znanstvenika i znala što je otkrio, dobila bi slatku nagradu – bombončić. Učenici prvih razreda pokazali su dobro poznavanje lica i otkrića znanstvenika, dok su učenici trećih razreda bili zainteresiraniji za nagradu preko reda (iako se ne može negirati ni njihovo znanje na ovom području). „Malo smo se obrukali, malo zabavili u kontaktu s ljudima iz škole i super je što smo nagrađeni ocjenom. Sve u svemu, projekt mi se svidio i nadam se da će biti još takvih kreativnih aktivnosti“, izjavio je Ruđer Bošković Treće gimnazije, Marko Višić (III. f). A Iva Rukavina Kremer (1.e), koja je vrlo sigurno odgovarala na sva postavljena pitanja, također je oduševljena projektom: „Bilo je zabavno i zanimljivo, super je što smo nagrađeni bombonima i trebamo to svakako ponoviti i iduće godine.“

Norijada i maturalna večer

Od Kušlanove do Westina pa natrag jer se dobra tradicija ne napušta.

Juraj Bujanović, III. f

Dobra se tradicija ne napušta pa je još jedna generacija maturanata svoj posljednji dan redovitoga školovanja u gimnaziji zaključila zabavom u školskom dvorištu, 22. svibnja 2019. godine. Glazbu, pjevanje, ples i odličnu zabavu ne može nadmašiti šetnja preko glavnog gradskog trga do Bundeka. Norijada je trajala od podne do 19 sati navečer kada je i „nebo počelo plakati“ za njima. Naime, spustio se ogroman pljusak pa su svi pobjegli na sigurno u školu na sigurno. Maturanti su otišli zadovoljni i ponosni na organizaciju cijelog događaja pod sloganom „Ne treba nama Bundeke“.

Već u subotu, 25. svibnja u posve drugačijem izdanju od škole i profesora oprostili su se na maturalnoj večeri. Predvečer su se okupili ispred hotela Westin odakle su svečano, u parovima, ušli u dvoranu i zaplesali prvi ples s roditeljima. Nakon prvog plesa s roditeljima uslijedila je svečana večera u prije koje je naša ravnateljica Darka Sudarević održala svečani govor. Slavilo se sve do zore, plesalo uz odličnu glazbu i još bolju atmosferu. Izlazak iz hotela u pet ujutro, naravno, nije označio kraj slavlja. Sljedeći i u tome tradiciju prethodnih generacija svratili su u Klinček, koji se tako rano otvorio samo zbog njih. Na putu do Klinčeka cijelo vrijeme su pjevali u tramvaju i to im je bio jedan od ljepših trenutaka cijelog tog događaja.

Školski zbor

Predbožićni tjedan

Nešto skromnije, ali veselo

Skraćeni praznici nisu pokvarili raspoloženje.

Marina Paić, III. f

Posljednji tjedan prvoga polugodišta bio je cijeli zamotan ukrasnim papirom blagdanskog raspoloženja. Prvi pod borom našao se dobro poznati božićni sajam koji je zbog prethodnih događaja ove godine organiziran na nešto drugačiji i skromniji način. Naime, ove se godine sajam održavao četiri dana tijekom kojih je svaki razred jedan dan na velikom odmoru imao priliku prodavati maštovite ukrase i božićne delicije. Čini se da je Djed Božićnjak ove

godine preselio svoju radionicu u Kušlanovu jer su hodnikom prepunim zamašnjih mirisa bakinih kolača, fritula i medenjaka hodali i vrijedni vilenjaci koji su svakome izmamili osmijehe na lica. A sva prikupljena sredstva, u duhu Božića, donirana su u dobrotvorne svrhe prema vlastitome izboru svakog razreda. Naravno da trud onih najvrjednijih i najuspješnijih nije prošao nenagrađeno jer su ovogodišnji pobjednici osvojili ulaznice za *Escape*

Room. S obzirom na to da je ove godine titulu najboljih pomoćnika Djeda Božićnjaka osvojio I. f razred, vjerujemo kako je to tek početak njihove uspješne gimnazijske avanture.

Božićna čestitka

Predbožićni tjedan zaključili smo u vedrom duhu željno iščekivanom akademijom na kojoj su našu pozornicu preuzeli gospodin gradonačelnik i njegov slavni

GTTG – Žamor Tihе noći

božićni sajam čiju su atmosferu uzavrele male obiteljske drame. Uz mentoricu Maju Ilić, članovi su dramske skupine GTTG tijekom prvog polugodišta na temelju improvizacija složili zabavnu predstavu *Žamor Tihе noći*. Dramski je tekst najvećim dijelom napisala Chiara Pumper, a u redateljskim joj je rješenjima pomogla Matea Banić. Pod mentorstvom profesorice Martine Krajnović mješoviti zbor

Treće gimnazije i ove je godine priredio izvrstan nastup. Akademija je otvorena izvedbom pjesama *Diva Mati* i *Have Yourself a Merry Little Christmas* uz klavirsku pratnju Patricije Žižak. Atmosferu su podigli otpjevavši pjesmu *Sretan Božić svakome* uz pratnju na gitari Lava Novosela i Brune Jelusića. Pjevački dio akademije zaključila je djevojka anđeoskoga glasa – Nika Pastuović koja nas je pjesmom *O*

Holy Night zaista odvela u nebеса. Kao i sve ostalo, i ovogodišnja priredba bila je nešto skromnija, ali zahvaljujući velikom trudu, kako učenika, tako i profesora, to se gotovo i nije osjetilo. U svakom slučaju, i ovo polugodište završeno je u velikom veselju, a završni tjedan sve nas je naoružao prijeko potrebnim božićnim duhom za nadolazeće blagdane (i nešto kraće) praznike.

Žamor Tihе noći

Mijenja li umjetnost svijet u kojem živimo

Umjetnost nema alternativu

Život bez umjetnosti deprimirajuća je pustoš sastavljena od rutinskih ponavljanja istoga obrasca, koji se svakim ponavljanjem troši i donosi sve manje zadovoljstva.

Iva Vidalina, III. f

Umjetnost je prisutna u ljudskom životu od najranijih dana pa sve do danas. Ona je mnogima način izražavanja emocija i razmišljanja, no ne odlučuju se svi prepustiti tim zanosima.

Umjetnost u nekima pobudi tugu, u neke sreću, a postoje i oni koji prema njoj ipak ostaju ravnodušni te ju smatraju precijenjenom. Istražili smo razmišljanja onih, koji su svoj život ipak odlučili posvetiti umjetnosti i stvaranju, o njihovom zvanju i njegovu utjecaju na druge. Razgovarali smo s profesionalcima s različitih umjetničkih područja postavljajući im isto pitanje: Može li umjetnost uistinu mijenjati svijet i ljude?

Dovoljno je da promijenim jednog do dva čovjek – to je mijenjanje svijeta

STANISLAV KOVAČIĆ STANKO,
glazbenik i kantautor

Cijela moja motivacija sviranja počiva na ideji da glazba definitivno može učiniti svijet boljim, a naravno i gorim. Glazba može promijeniti svijet zato što ona nešto znači ljudima. Glazba je nešto što čovjek osjeća i sluša srcem. Svojim projektima poput *Dječjih uspavanki* *Punk Cabareta* pokušavam na neki način promijeniti svijet. Sve je zatupljujuće i zaglušujuće tako da sam išao raditi nešto što bi razbucalo tu ideju da sve mora biti ravno. Ne vjerujem u dizanje revolucije ciglom, već nekim ljepšim stvarima. Nije mi najvažnije hoću li promijeniti svijet, dovoljno je da promijenim jednog do dva čovjeka. To je za mene mijenjanje svijeta.

U razgovoru sa Stankom

Izazvati snažan osjećaj u gledatelju, najvažnija je „zadaca“ suvremene umjetnosti

KARMELA PULJIZ,
povjesničarka umjetnosti

U današnje vrijeme teško da možemo prihvatiti činjenicu da umjetnost može promijeniti svijet. Taj „romantičan“ pogled na umjetnost nestao je polovicom prošlog stoljeća kada se gase umjetnički pokreti koji su imali jasne programe formirane u manifestima kao i revolucionarnu, društvenu i političku ambiciju. Neoavangardne 60-te posljednji su polemički trenutak i već početkom 70-ih potpuno iscrpljene. Ulažimo u „novo“ vrijeme, u potpuno drugi svijet umjetnosti. Umjetnost više ne stvara djela na koja smo navikli. Suvremena umjetnost predstavlja drugačije iskustvo. Estetsko iskustvo ne nužno je uporištem u materijalnom, no ukoliko i imaju materijalno uporište, sve manje pripadaju jednom žanru i gube ustaljene umjetničke značajke. Sve, apsolutno sve, vrste prakse mogu u danom trenutku i određenim uvjetima pripadati suvremenoj umjetnosti. Bilo što može imati funkciju umjetničkog djela. Djela više ne teže ni predstavljanju (čak i fotografija više ne funkcionira kao „slika nečega“), ni nekom dubljem značenju, nego žele proizvesti snažna i posebna iskustva. To snažno i posebno iskustvo bismo mogli, danas toliko nepopularno, nazvati i osjećajima. I, držim, da je upravo to, izazvati snažan osjećaj u gledatelju, najvažnija „zadaca“ suvremene umjetnosti, a to je ujedno i odgovor na vaše pitanje. Umjetnost danas je, možda više nego ikad, ogledalo suvremenog društva i prozor kroz koji gledamo i produbljujemo svoje razumijevanje svijeta oko nas i samih sebe. Suvremeni umjetnici pokazuju nam u svojim radovima nas same, onakve kakvi jesmo! Može li nas ona učiniti boljima?! Na nama je! I u tom kontekstu, mislim da je moja najvažnija zadaca, kao sveučilišnog predavača, senzibilizirati studente za suvremenu umjetnost, „izoštriti“ im vizualni opažaj, potaknuti u njima aktivno stvaralačko „gledanje“ koje će ih potaknuti na razmišljanja o sebi i svijetu oko njih; tko su, što su i odakle dolaze.

Karmela Puljiz

Hrvoje Korbar

Kazalište omogućuje gledanje svijeta izvan poznatih i naučenih obrazaca

HRVOJE KORBAR,
kazališni redatelj

Rasprava o kazalištu i utjecaju kazališta na društvo, njegovoj mogućnosti da generira društvene promjene, stara je gotovo koliko i samo kazalište. Smatram da kazalište danas, zbog specifičnih materijalnih okolnosti i uvjeta u kojima nastaje, ne može biti generator šire društvene promjene, ali ono što svakako može jest nakratko, u tih nekoliko sati koliko se kao gledatelji zateknemo u gledalištu, promijeniti i nas kao gledatelje i nas kao stvaratelje kazališta. Kazalište je mjesto neprestane komunikacije – kako između autorskog tima koji predstavu stvara, tako i između izvođača i gledatelja. Svaka predstava na kojoj radim novo je i uvijek intenzivno iskustvo, i mogu reći da me mijenja na neki način, a svakako bih istaknuo rad na adaptaciji Malog princa prošle godine na Dubrovačkim ljetnim igrama. Možda je do samog predloška, možda do autorskog i glumačkog tima koji se okupio oko predstave, ali rad na toj predstavi podsjetio me doista na moja prva kazališna iskustva i ono zašto sam se kazalištem htio baviti – na dječju zaigranost, na gledanje svijeta izvan poznatih i naučenih obrazaca, podsjetio me i na gubitke nekih voljenih osoba u životu, i na značenje prijateljstva i međuljudskih odnosa u svijetu koji se sve više okreće sumanutom individualizmu. Kad nakon tih predstava vidim djecu koja žele kući ponijeti neki od potrošnih rekvizita, kao što je papirnati avion ili maska lisice, pomislim kako moj posao ima smisla – ako ta djeca za koju godinu nađu taj avion, sjete se da im je jednom u kazalištu bilo lijepo,

Umjetnost nas može učiniti otvorenijima, tolerantnijima i znatiželjnijima

IVANA VUKOVIĆ,

dramska spisateljica i dramaturginja

Može li nas umjetnost učiniti boljima vrlo je često pitanje na koje bismo svi, pogotovo mi autori, vrlo rado odgovorili najsigurnijim "da" na svijetu. I iako vjerujem da nas umjetnost može učiniti otvorenijima, tolerantnijima i znatiželjnijima, smatram da je uvijek pola posla na samom recipijentu. Moj posao dramske spisateljice i dramaturginje definitivno mi je dokazao da su ljudi otvoreniji i spremniji na razgovor o intimnijim temama nakon odgledane predstave sukladne tematike. Konkretno moj dramski tekst, a kasnije i naša predstava "Marta i sedam strahova" (KUFER i KunstTeatar, 2019.) primjer je rada koji izaziva reakcije kod drugih na temelju vlastitog prepoznavanja u liku naše Marte koja se bori sa svojom anksioznošću u raznim oblicima. Martin temeljni strah je strah od odrastanja i zaista je zanimljivo kad nam nakon predstave prilaze gledatelji s riječima: I ja sam Marta! Taj (Martin) strah je i moj strah! Tada smatram da nas umjetnost može učiniti boljima, jer takvo međusobno prepoznavanje pomoglo je i meni kao autorici i gledateljima, da na novi način sagledamo vlastitu anksioznost koja odjednom više nije samo naša i više nije posebna, a samim time više nije toliko strašna. Tako da je Marta dosta dobar primjer da umjetnost definitivno može probuditi osjećaje. A promjena je, opet ponavljam, i stvar recipijenta.

Ivana Vuković

Umjetnost nas čini boljima ako pristajemo na nju

ALEN BRLEK,

pjesnik

Pretpostavljam da stvaranje, svakoga tko iskreno stvara pa tako i mene, „tjera“ da stvarnost promatra iz više perspektiva, što je ključno u shvaćanju onoga što se događa i što nas okružuje. Umjetnost nas dakle čini boljima ako pristajemo na nju, ako ju prihvaćamo, čak i s pomalo naivnom nadom da će nam reći ili pokazati nešto veće od nas, usmjeriti nas prema nečemu što ćemo prepoznati kao slobodu. Naravno, u tom je procesu najbitnija kritika, odnosno kritičko pristupanje, pogotovo u vremenu koje je opterećeno ideološkim narativima prošlosti. Ne mogu reći čini li moj rad upravo to, svakako nastoji i nastojat će i dalje.

Alen Brlek

Dobra glazba može ljude činiti boljima

MARKO BUJANOVIĆ,

glazbenik i kantautor

Kao glazbenik svakako mogu reći da glazba, i to svaka, sigurno pobuđuje emocije u čovjeku, ali naravno emocija ovisi i o vrsti glazbe. Lagana pobuđuje smirenje i uživanje, *disco* glazba pobuđuje na ples i veselje, ljubavna glazba utječe na ljude da se još više zaljube, ali čak na neke i da više tuguju itd. Glazba svakako ima veliki utjecaj, i to dobar, na cijeli svijet i svijet bez glazbe doslovno je nezamisliv jer je povezanost čovjeka s glazbom kroz čitavu povijest prejaka i preduboka da bi se glazbu moglo izostaviti. Mislim da bi se glazbom moglo utjecati na ljude, na primjer da ljudi koji su rastreseni ili na rubu živaca uz lijepu i smirujuću glazbu sa snažnom porukom iz teksta mogu postati bolji ljudi. Mislim da u svakoj vrsti glazbe ima nešto u čemu osoba može pronaći mir i sreću.

Marko Bujanović i Gazde

Jurica Pađen

Umjetnost je utočište od nedaća i najbolji put za otkrivanje vlastitih potencijala

JURICA PAĐEN,
glazbenik i kantautor

Odgovor je – da. Naime, svaki rad na sebi čini nas boljima u odnosu na prije, točno za onoliko koliko smo napredovali. Umjetnost pogotovo, jer produbljuje u nama jedinu neprolaznu dimenziju, a to je duh. Za razliku od materijalnih postignuća, koja nisu nebitna, jer, napokon, živimo u materijalnom svijetu, ona duhovna nisu ograničena. Tu dolazimo do paradoksa. Naime, što više hranimo duh, on je sve gladniji, baš zato

što je neograničen. Kad pritom otvorimo jedna vrata, čeka nas još bezbroj drugih iza tih koja smo otvorili. Beskonačan party... To nas uvodi u potragu za odgovorima, gradi sustav vrijednosti bez kojeg lutamo kao ukleti Holandezi po oceanima strahova, nesigurnosti, sumnji, frustracija, gnjeva i kratkotrajnih materijalnih zadovoljstava, koja pokušavamo ostvariti u vanjskom svijetu, često potpuno nesvjesni da se sve ono najvažnije zapravo krije u nama. Stoga, važnost je umjetnosti neprocjenjiva jer ona u sebi nosi iskru božanskog i najbolji je način da se pronade utočište od nedaća koje može uzrokovati svijet oko nas. Ujedno je i najbolji put za otkrivanje vlastitih potencijala. Jer kad imaš nešto materijalno i to ti netko oduzme, ostaješ bez toga, a kad podijeliš ideju, koja može biti začetak umjetnosti, imaš je i ti i onaj s kim si je podijelio. Meni osobno umjetnost je donijela ogroman dobitak u smislu razumijevanja života, otkrivanja istinske ljepote, upoznavanja sebe samoga, komunikacije s drugima, kreativnosti, samoostvarenja i utočišta koje uvijek čeka spremno. Često razumijevanje jednog vida umjetnosti posluži kao most razumijevanja drugih oblika izražavanja. Umjetnost širi vidike, produbljuje naša razmišljanja, spaja nas sa zanimljivim ljudima i beskrajno je zabavna. Pruža nam mogućnost da otkrijemo što se sve krije u nama, lakše prepoznamo što netko drugi nosi u sebi, i izoštrava naše kriterije. Na primjer, reci mi kakvu muziku slušaš, reci ću ti tko si... Ukratko, život bez umjetnosti deprimirajuća je pustoš, sastavljena od rutinskih ponavljanja istoga obrasca, koji se svakim ponavljanjem troši i donosi sve manje zadovoljstva. To je razlog zašto ljudima trebaju sve jači podražaji i postaju kao psi koji pokušavaju sami sebe uloviti za rep. Naravno, i ti podražaji koje očajnički tražimo imaju ograničeni doseg. Zbog toga, umjetnost kao najbitniji dio duhovnosti nema alternativu.

Dobra književnost uvijek mijenja čitatelja

KORANA SERDAREVIĆ,
novinarka, spisateljica i gimnazijska profesorica

Književnost na svoje čitatelje djeluje ovisno o spremnosti čitatelja da se poveže s tekстом, da o njemu dublje promišlja, da ga osjeća. To je sasvim drukčije od onoga kako tekst utječe na svojega autora. Autor je, stvarajući književnu stvarnost, primoran preispitivati i potom preobličiti svoju postojeću stvarnost, ljude oko sebe i ponajviše sebe samoga. Mora biti spreman zagrepsti duboko u srž svih odnosa, stoga ta razina „krvarenja“, koje nastaje kad zagrebete ispod površine, ostavlja vrijedne ožiljke. Meni sigurno pomaže da postanem svjesnija same sebe.

Dobra književnost uvijek je angažirana, stoga uvijek mijenja čitatelja, a onda i njegov život. Knjiga nije dobra ako nije ni u kome uspjela izazvati potres, kao što Kafka kaže, ako nije postala „sjekira za zaleđeno more u nama“. Ne radi se tu o vidljivoj promjeni (premda je i takvih utjecaja u povijesti bilo, sjetite se samo verterizma), mislim da je u slučaju dobre književnosti uvijek riječ o nekoj vrsti produbljivanja ljudskosti čitatelja, širenja njegovih spoznajnih, emotivnih, a onda možda i osobnih granica. Nisam nikada doživjela da me promijenila samo jedna pročitana knjiga, mislim da me mnogo njih zajedno promijenilo u osobu koja je zbog čitanja vrijednih tekstova svjesnija bogatstva života kao predivnog i ujedno bolnog kaosa. U tom smislu mijenjam se svakom (dobrom) pročitanoj knjigom. A ako moram odabrati samo jednu knjigu koja me najviše promijenila, to će uvijek biti ona koju sam napisala sama, i koju sam napisala zadnju.

Korana Serdarević

Interliber – 42. međunarodni sajam knjiga

Čitajte da biste živjeli

Čitanje može smanjiti stres za čak 68 %.

Iva Džaja, III. f

Živimo u svijetu moderne tehnologije koja nam u mnogočemu olakšava život, ali ubrzani tehnološki razvoj pomalo i nas same pretvara u robote. Radimo fokusirani samo na ono što moramo, ne obraćamo pažnju na detalje željni brzih i kratkih informacija bez dodatnoga pojašnjavanja. U brzom ritmu koji guta sve pred sobom poput Crne rupe zaboravljamo tko smo. Možda je moguće živjeti zadovoljavajući samo osnovne životne potrebe, ali kakav je to život? To su tek automatske radnje bez osjećaja, doživljavanja, maštanja i snova. Nažalost, mnogo je ljudi na dobrom putu da skrene u takav svijet. Pokazatelji su brojni, a samo jedna u nizu pomalo zastrašujućih činjenica jest i to da u Hrvatskoj 58 % ljudi u posljednjoj godini nije pročitao nijednu knjigu. Stoga smo odlučili na Interliberu, gdje se okupljaju ljubitelji knjige, provjeriti tko još uvijek čita i što se i zašto čita.

Književnost je lijek za dušu

Djeca ne čitaju, olako kažu odrasli. Ali, djecu treba potaknuti na čitanje. Naravno da će njihovu pažnju lakše privući igrice i crtići glasnim zvukovima i bliješućim efektima, dok će obično listanje knjige i slušanje priče tražiti veću koncentraciju i strpljenje. A to nisu naučili jer i odraslima je lakše pritisnuti tipku i „isključiti dijete“ iz ovoga svijeta nego izdvojiti vrijeme za čitanje priče (jer vremena nema). Na taj način djeca sigurno ne razvijaju maštu i kreativnost. A koliko je čvrsto urezana u naše srce neka

priča iz djetinjstva, potvrdili su mnogi koji su listali šarene slikovnice na štandovima s dječjom literaturom. „Bajke ostave neizbrisiv trag u nama“, potvrdila je jedna baka koja je kupovala Andersenove bajke svojim unukama. „Znate, najljepši je osjećaj pokloniti djeci nešto što će ih nasmijati, probuditi im maštu i, što je najvažnije, dati životnu poruku“, rekla je gospođa Ružica koja je izabrala nekoliko različitih knjiga. „Djeca poput spužve upijaju ponašanje odraslih,“ tvrdi majka jedne djevojčice, „stoga je jako važno naučiti ih od ranog djetinjstva da čitaju, ali i pokazati im svojim primjerom. „Knjiga otvara čitav novi svijet znanja. Koliko događaja ili mjesta možda nikada nećemo moći posjetiti ili doživjeti, a uz knjigu kao da smo tamo“, tvrdi djevojka Sara zaljubljena u čitanje. Kaže da književnost povezuje prošlost i sadašnjost pa čovjek otkriva da njegovi problemi nisu samo njegovi. Osim toga, mnogo je ispitanika izreklo misao da je književnost lijek za dušu. „Živimo u utrci s vremenom, dan traje prekratko za sve što želimo napraviti te sve više ljudi pati od stresa i depresije, a lijek im je ispred nosa“, tvrdi gospodin L. Perić kojega smo prekinuli u listanju nove knjige Amosa Oza. I zaista, jedno istraživanje sa Sveučilišta Sussexa iz 2009. godine pokazalo je da čitanje može smanjiti stres za čak 68 % jer tijekom čitanja naše misli ne mogu biti u isto vrijeme u dva svijeta te se barem nakratko možemo lutanjem u svijetu knjige i maštom maknuti od svakodnevnih

životnih problema. Profesorica komparativne književnosti spontano se uključila u razgovor dodajući da su već i stari Grci znali da književnost liječi.

Čeka li nas Bradburyjev svijet?

Na Interliberu se nakratko zaboravi koliko je postotak ljudi koji ne čita jer gužva pred štandovima i kolone kojima se jedva probijate zamagle stvarnost. Međutim, zanimljiva je činjenica da knjiga postoji već

sedam tisuća godina i da je riječ o modi koja ne prolazi. Jedan vrlo susretljivi izlagač održao nam je malo predavanje o tome kako je čovjek društveno biće kojeg okolina, u koju također spada književnost, uči kako se treba ponašati među ljudima. Bez književnosti nema društva kao takvog, nema civilizacije. „Ako je civilizacija ukupnost svih znanja, vještina, običaja, misaonih i duhovnih spoznaja kod razvijenih ljudskih zajednica, shvatit ćemo da književnost obuhvaća sve to“, uvjerava nas gospodin Rogić dodajući: „Sve vrijedno zapisano je u knjigama kako se ne bi zaboravilo.“ „Vama tinejdžerima pomalo je teško shvatiti važnost književnosti, trenutno ne razumijete ni sami sebe,“ kroz smijeh se u razgovor uključila gospođa Dunja koja je kupovala knjige koje će pročitati tek ovo ljeto. „Uvijek tako činim, pripremam ljetnu literaturu i jedva čekam nešto slobodnije i opuštenije trenutke kada ću utonuti u nove svjetove.“ Vrlo razgovorljiva gospođa još je istaknula da je svaka knjiga korisna na svoj način: „Imamo pravo da nam se određeno književno djelo ne sviđa, ni meni se nije sviđala sva školska lektira, ali čitanjem i tih „loših“ djela, učimo kritički razmišljati i donositi stavove o tome

Među knjigama

Spremni na potragu

što je korisno i potrebno te što volimo.“ S njezinim se razmišljanjima složio i gospodin Rogić ističući kako čitanjem, osim toga, razvijamo empatiju prema drugima. „Učimo o drugim ljudima, drugačijim od nas, te vidimo njihov pogled na određenu situaciju. Lakše razumijemo njihove osjećaje i postupke što u današnjem svijetu poruka i *emojia* koji govore o našim osjećajima umjesto nas jako nedostaje“, zaključio je gospodin Rogić. „Književnost je bitna za emotivni razvoj čovjeka, za naša moralna i sva druga načela jer čitanjem učimo donositi bolje odluke u životu te lakše raspoznamo dobre ideje od loših“, tvrdi jedna od naših sugovornica, umirovljena profesorica Bačić, koja je cijeli život okružena knjigama. „Zato, koliko god se svijet mijenja i mi pokušavamo držati korak s promjenama, dobre stvari poput književnosti trebamo ostaviti da putuju u budućnost s nama. Ne smijemo dopustiti da postanemo prazan planet, a mi prazni ljudi kakve je zamislio Bradbury u svom romanu *Fahrenheit 451*“, opomenula nas je gospođa Bačić. Zato već danas zgrabite knjigu i „Čitajte da biste živjeli“, kako je rekao Gustav Flaubert.

S Rosie Kugli o onome o čemu se ne govori

Umjetnošću protiv stvarnosti ili za nju?

Mladi žele pričati, ali nemaju s kim.

Chiara Pumper, III. d

Rosie Kugli

„Knjige su mi pomogle da pobjegnem od stvarnosti“, rečenica je koju je svatko od nas vjerojatno čuo. U mističnim svjetovima daleko od našeg lako je pobjeći od vlastitih problema, a zgodni, idealni plavi dječaci lakše osvajaju srca od svojih stvarnih imenjak. Međutim, to ne vrijedi uvijek. Rosie Kugli hrvatska je autorica romana za mlade koja svojim djelima širi svijest o problematičnim društvenim temama. Nakon što smo je upoznali na radionici u Knjižnici Medveščak, vezanoj za njen roman „Dvije crte plavo“ koji progovara o maloljetničkoj trudnoći, odlučili smo je zamoliti za razgovor. Zanimala su nas njezina iskustva o tome kako i koliko umjetnost oblikuje naše stavove, kakvu nam poruku može poslati. Je li ona samo zabava ili ima i mnogo dublju svrhu?

Za početak, što je za vas uopće umjetnost?

Umjetnost je kreacija, izrada ideja, bez koje je nemoguće shvatiti čovjeka. Umjetnost je istovremeno i strast. Bitno je imati strast u životu. Strast prema nečemu daje energiju koja vodi u smjeru samoostvarenja. Puno se ljudi boji reći što žele i upravo zato to nikada i ne dobiju. A najveća avantura u koju se čovjek može upustiti jest da pokuša ostvariti svoje snove.

Vi ste se u tu avanturu upustili. Što vas je potaklo da počnete pisati?

Imam kćer i sina u tinejdžerskim godinama, intenzivno proživljam njihove burne godine i mislim da poznajem probleme današnjih tinejdžera. Žalosna je činjenica da mladi žele pričati, ali bojim se da nemaju s kim. Mislim da je problem u nedostatku kvalitetne komunikacije u obitelji, školi i društvu. Željela sam pisati o temama o kojima se ne govori, o temama na koja smo, kao društvo, skloni zažmiriti, praviti se da ne postoje, gurati ih pod tepih.

Zato se vaši romani bave teškim temama. „Hod na rubu“ progovara o maloljetničkoj delikvenciji, a „Dvije crte plavo“ o maloljetničkoj trudnoći. Gdje nalazite inspiraciju za njih?

Uvijek i samo u životu. Život mladih u Hrvatskoj danas više nije bezazlena priča, u kojoj je najveći problem zaljubiti se ili preboljeti razvod roditelja. Živimo u društvu koje samo prividno dobro funkcionira, ali kad pogledamo naše mlade i probleme koje imaju, ili kad se dogodi nesreća, pitamo se kako je to moguće. Odbijamo pogledati istini u oči, a istina je da smo suočeni s rastućim brojem tih uznemirujućih pojava koje ja tako nemilosrdno seciram i opisujem. I uspijevam odaslati poruku. Kroz te male korake, ipak se nešto mijenja. Ponosna sam što su moji romani prepoznati,

nagrađivani, uključeni u javnozdravstvene kampanje, postavljeni na kazališne daske. To je ipak neki pokazatelj, zar ne?

Sigurno jest. A osim brojnih nagrada, kakve su reakcije publike? Jesu li vas iznenadile?

Svakodnevno dobivam poruke i tinejdžera, ali i njihovih roditelja, profesora, knjižničarki, u kojima mi pišu kako su doživjeli knjigu i tada znam da sam uspjela. Znam kako je teško 'natjerati' mlade da čitaju, ali kad sami od sebe uzmu knjigu i još k tome samoinicijativno napišu poruku, ima li što vrednije od toga?

VIŠE POVJERENJA, MANJE PROBLEMA

Roman „Dvije crte plavo“ dramatiziran je, a predstava se izvodi u Teatru Exit. Kakvi su vaši dojmovi?

Dojmovi su mi odlični, sjajni. I mislim da je važno da je ova predstava napravljena jer ona potiče i mlade i odrasle da otvoreno govore o seksu i da mladi shvate važnost spolno odgovornog ponašanja čim počnu ulaziti u seksualne odnose. Mlade nećemo zaštititi ako zatvaramo oči, pravimo se da neke stvari ne postoje, ignoriramo, gura-mo glavu u pijesak. Baš naprotiv! Ako smo spremni za otvoreni razgovor, zadobit ćemo njihovo povjerenje da nam se obrate ako se nađu u strahu, nekoj dilemi ili situaciji koju ne znaju sami riješiti. O svemu tome govorimo u predstavi.

I kakve su reakcije mladih?

Najviše me veseli kad sjedim u publici i slušam komentare tinejdžera: „I mene bi bilo strah kao Vitul“, „I mene bi stara ubila!“, „Ni ja ne mogu pričat' sa starcima...“

Nedavno sam doživjela i to da je jedna tinejdžerica, još pod dojmom predstave i ohrabrena razgovorom ustala i rekla:

S Rosie Kugli u Knjižnici Medveščak

„I meni se to dogodilo. Trudna sam!“ To je bilo nevjerojatno iskustvo.

Nakon predstava održavaju se i edukativne radionice. O čemu se točno radi?

Predstava je napravljena u suradnji sa stručnim timom Udruge „Korak po korak“ koja radi s maloljetnim roditeljima. Škole dođu u kazalište, pogledaju predstavu, a nakon nje slijedi razgovor sa stručnjakom. Nakon toga je i profesorima i učenicima lakše napraviti kvalitetan dijalog u školi, a mi se nadamo i bolji odnos kada su i druge teme u pitanju. Nisu svi educirani, niti talentirani za komuniciranje o tabu-temama. Od profesora se u teoriji očekuje da bude spreman o svemu komunicirati jer je učitelj. Zaboravljamo da sam školski sustav ne podržava uvijek educiranje nastavnika u određenim područjima. Zašto bi profesor matematike morao biti spreman na satu razrednika razgovarati s učenicima o seksu ako za to nije dodatno educiran? Mislim

da je isto vrlo važno da svi shvatimo koliko je bitna suradnja škola i umjetničkih ustanova.

INSPIRACIJA UVIJEK I SAMO IZ ŽIVOTA

Nedavno ste predstavili svoj novi roman „Tri priče o srcu“. Kojom se temom on bavi?

Dok nisam počela pisati knjigu o srcu, nisam znala da u Hrvatskoj svakoga sata jedna osoba umre od iznenadnog srčanog zastoja, što čini 24 osobe u jednom danu ili oko 9.000 osoba godišnje. Iznenadna srčana smrt jedan je od najčešćih uzroka smrti uopće, kako u svijetu, tako i u Hrvatskoj. Svaka druga osoba umire od srčanih bolesti što je doista zastrašujuće.

U želji da učini još jedan korak u prevenciji kardiovaskularnih bolesti dr. med. Ivana Portolan Pajić predložila je da književnim djelom ispričamo priču o tri srca. Veliki je izazov zdravstvenu temu pretvoriti

u beletristiku, ali zahvaljujući akademiku Davoru Miličiću, koji je strpljivo i predano prečitavao tekst i svoje veliko znanje utkao u mnoge rečenice i dr. Ivani Portolan Pajić, urednici i recenzentici, glavnoj pokretačkoj snazi našeg projekta, uživala sam u stvaranju ljubavno-edukativnog romana koji kroz ljubavni trokut predstavlja napetu životnu priču troje ljudi. U središtu fabule je upravo srce, organ koji osjeća, ali i organ koji može oboljeti te izazvati ozbiljne zdravstvene probleme pa i smrt.

A o čemu biste sljedećem voljeli pisati?

Tema o kojima bih željela pisati jako je puno. Sada pišem knjigu o virtualnoj stvarnosti današnjih tinejdžera. U virtuali je sve lijepo, skladno, svi su nasmiješeni, sunce uvijek sja i svatko je tako cool na svom *selfie* portretu. Mladi žive od *lajka* do *lajka*, od *posta* do *posta*, uvijek bolji, uvijek ljepši, uvijek dosjetljiviji, uvijek bolji od drugih. No pitanje koje postavljam u knjizi je kako izgraditi sebe da i u stvarnosti budeš #instacool #instahot #instasmart, tj. najbolja moguća verzija sebe?

Vjerujemo da će i taj roman biti uspješnica. Iako ste mnogo poruka već poslali svojim odgovorima, želite li još što reći našim čitateljima?

Mladima bih poručila da čitaju. Ne kaže se uzalud da su knjige naši najbolji prijatelji, učitelji, saveznici, terapeuti. Volim misliti da knjige mijenjaju naše poglede na život, da nas obogaćuju, šire horizonte, uče nas kakvi bismo trebali biti. Ili kakvi nikada ne bismo trebali postati. Želim vjerovati da nas knjige mijenjaju. Nabolje!

Zanimljiva priča o priči

Istražujemo

Umjetnost riječi liječi

Kad je priča atraktivna i zanimljiva, lako se smekšaju i oni najtvrdi. Štoviše, baš se oni često pretvore u najžešće pričoljupce.

Smiješak za sve (A. Konta)

Marina Paić, III. f

U sklopu ovogodišnje teme broja, u kojoj istražujemo može li nas i koliko umjetnost učiniti boljima, može li ona mijenjati svijet u kojem živimo, odlučili smo provjeriti je li istina da umjetnost riječi liječi. Iako su brojna istraživanja već potvrdila blagotvorno djelovanje čitanja, a svi imamo i vlastito iskustvo priča za laku noć koje su nas u djetinjstvu uljuljkivale u san, željeli smo čuti iskustva iz prve ruke, iskustva onih koji su sami svjedočili nekom malom čudu.

Priča za sve

Da je čitanje naglas posebno važno za djecu jer im „obogaćuje vokabular, proširuje vidike, jača socijalnu osjetljivost i samopouzdanje, nudeći im istovremeno nova znanja o svijetu i o njima samima, dopuštajući im uz to da na krilima mašte zaplove u nove svjetove i dožive lijepa iskustva“, potvrđuje nam i članica udruge „Smiješak za sve“, gospođa Ana Konta koja već šestu godinu svoje slobodno vrijeme ulaže u brigu za one najmanje i najranjivije članove našeg društva. Ona je samo jedna od 220 vojnika (koliko Udruga broji) koji su svaki dan spremni uprijeti sve svoje snage kako bi misija izmamljivanja osmijeha na dječja lica u bolnicama *KBC Rebro*, *KBC Sestre milosrdnice* i *DB Srebrnjak* bila uspješna. O tome koliko najmlađima znače susreti s

tetama i stričecima pričalicama, govori i to da ih svake večeri s nestrpljenjem očekuju i cupkajući prate od sobe do sobe.

U razgovoru s gospođom Konta saznali smo da djeca podjednako rado slušaju i klasične i moderne bajke. „Mnogi žele po stoti put čuti *Crvenkapicu*,“ kaže gospođa Konta, „neki odabiru klasične bajke, neki *Naopake bajke*, a drugi pak popularne priče poput *Snežnog kraljevstva*, priče *Svemirci gaćoljupci*, *Moj tata je tat*, *Nemoj otvoriti ovu knjigu* ili žele čuti *Hrabricu*, *Gospođicu Neću*, *Što je bubamara čula ovaj put* i mnoge druge.“

Slična iskustva ima i Stella Lukač, učenica naše škole, koja se i sama na dva tjedna okušala u ulozi *tete pričalice* u KBC-u Sestara milosrdnica. A osim u pričama, ispričala nam je Stella, djeca uživaju i u zagonetkama, a posebno vole kratka natjecanja.

Naravno, nisu svi zaljubljenici u priče, uvijek se nađe netko kome treba pomoći otvoriti vrata da vidi sva bogatstva književnosti. No, kako gospođa Ana Konta kaže, „kad je priča atraktivna i zanimljiva, čitanje će se samo po sebi pretvoriti u pustolovinu u koju će djeca rado zakoračiti“, a uz malo veće zalaganje i strpljenje *tete pričalice*, lako se smekšaju i oni najtvrdi. Štoviše, baš se oni često pretvore u najžešće pričoljupce.

A. Konta na Srebrnjaku

Jedno takvo iskustvo podijelila je s nama prisjetivši se kako ju je jedna djevojčica, kada se nakon pola godine opet zatekla u bolnici, upitala: „Teta, jel' imate *Ogledalce*, ja bih opet rado čula tu priču?“ Tek se tada gospođa Konta sjetila prvoga susreta s djevojčicom na kojem uopće nije htjela slušati priču. „Malo-pomalo nagovorila sam je i pridobila, pa je postala prava zaljubljenica u knjige“, nastavlja gospođa Konta.

Čuda se događaju

Da su malenim stanarima bolnice ovi susreti iznimno važni, pokazuje i njihova nezasićena želja za slušanjem priča. „Oni bi da im pročitate cijelu knjigu“, kaže Stella kojoj su upravo ti trenutci kada ih djeca mole da ostanu među najljepšima jer: „Tada znaš da je učinjeno nešto važno!“ Važnost rada

ovih volontera prepoznalo je, kako bolničko osoblje, tako i roditelji koji se mnogo puta i sami uključe u pričanje priča. Ulazeći u ružičasti svijet bajki i mašte, djeca bar nakratko zaboravljaju bijele bolničke zidove i uz pomoć junaka iz bajki oslobode svoju hrabrost i razigranost. I u tom slučaju, slažu se Stella i gospođa Konta, književnost je zaista učinila čuda, baš kao i mnogobrojne vile i čarobnjaci koje srećemo na njezinim stranicama.

A čuda se događaju i njima pa se gospođa Ana Konta prisjeća kako su je jedan dječak, kojem je čitala na Srebrnjaku, i njegov tata, nakon nekoliko mjeseci prepoznali u parku, a tata je rekao: „Hvala vam najljepša, naš boravak u bolnici uopće nije bio strašan jer ste nam vi svaku večer vraćali svjetlo, mamili osmijeh na lice i donosili lijepa iznenađenja u pričama koje ste nam čitali.“ Gospođa Konta kaže da se upravo u tome krije ljepota volontiranja: „To je neopisiva lakoća postojanja jer kad daješ, puno i primaš. To je poseban vid zahvalnosti kad si sretan što si drugome pomogao, što si mu vratio nadu, vjeru i osmijeh na lice. Materijalno se može kupiti, ali vrijeme koje darujemo drugima ne može.“

I Stella to potvrđuje govoreći da joj je najemotivniji trenutak bio kada joj je jedna djevojčica rekla da joj je uljepšala večer. Iz svega je jasno kako nisu ovi susreti lijek samo djeci, bolesnicima, već i volonterima koji se i sami prisjete davno zaboravljenih,

ali bezvremenskih pouka bajki. „Kada im čitate i družite se na takav način, zaboravite gdje ste, u tom trenutku vi ste u tom drugom svijetu i zabavljate se“, kaže Stella.

Sve to potvrđuje da su riječi moćne, a da izraz „bilo nekoć“ otvara vrata u posve novu sferu gdje sve ovozemaljske brige i problemi nestaju. Stoga nije pogrešno reći da književnost liječi.

Kazalište na dar

U to su se uvjerile i naše volonterke Lana Budisavljević i Jelena Cmogorac koje su pomogle tetama i djeci iz Dječjeg vrtića *Bukovac*, iz grupe *Balončići*, realizirati kazališnu predstavu kao božićni poklon. Naime, u Kući sv. Franje u Vugrovcu, gdje borave djeca bez odgovarajuće roditeljske skrbi, uz pomoć Jelenine majke koja radi u *DV Bukovac*, organiziran je projekt *Darujmo djeci kazalište*. Sasvim spontana ideja proizašla iz želje da se djeci uljepša Božić rezultirala je predstavom. Djeca iz skupine *Balončići* bila su spremna darovati drugima bar jednako toliko božićnog veselja koliko oni sami imaju, stoga su s oduševljenjem prihvatili sudjelovati u ovom malom glumačkom izazovu. Svojim su prijateljima iz Kuće sv. Franje priredili predstavu *Neposlušno mače* prema istoimenoj priči. Djeca su, kako potvrđuje

Jelena, bila i više nego oduševljena predstavom, a posebno su sretni bili zbog kasnijeg druženja s balončićima. Koliko ih je ovaj nesebičan čin zbližio, potvrdio je i ponovni susret dogovoren za Uskrs. Ova mala kazališna fantazija zaista je dovela božićno čudo u Vugrovec, a Jelena kaže da su „djeca nakratko zaboravila na sve probleme koje ih muče i osjetila ljubav i zajedništvo koje Božić nosi sa sobom. Njima svaki posjet i druženje mnogo znači i zato ih je posebno obradovalo toliko mnogo djece i odraslih koji su došli samo zbog njih i podarili im nešto posebno, svoje vrijeme i otvorena srca.“

Stoga, bez mnogo mozganja, lako zaključujemo da je književnost, pretočena u scensku igru, i ovdje zacijelila rane i popunila praznine, kako darovanima, tako i darivateljima, a posebno balončićima koji su se od najranijih nogu uvjerali da je darivanje ljubavi drugima, ujedno najveći dar sebi samome.

Osim toga, ono što sa sigurnošću možemo potvrditi, nakon ovog malog istraživanja, jest da su svi ovi velikodušni volonteri postali živući junaci iz bajki koji pomažu preboljeti one boli koje se ne liječe ni antibioticima ni ostalim medicinskim pomagalicama.

Postani i ti dio tima ovih superheroja:

PRIDRUŽI SE I VOLONTIRAJ!

Kuća sv. Franje

Mail: kuca.vugrovec@czn.hr

Telefon: 099 2391 604

Smiješak za sve

Mail: smijesak.za.sve@gmail.com

Telefon: 091 722 3883

Balončići za mališane

INTERVJU

Intervju s redateljem, glumcem
i umjetnikom Miranom Kurspahićem

Naprijed, sa štitom il' na njemu!

Napraviti nešto ni iz čega možda je i najveća vrijednost
koju kao vrsta posjedujemo.

Amalija Danjek, III. f

Žrtve zemljopisa

Miran Kurspahić

svestrani je umjetnik, kazališni redatelj i glumac. Poznat je kao originalan i slobodouman čovjek, a njegova iznimna borbenost, često shvaćena kao ekstravagancija, osobina je ključna za posao kojim se bavi jer svojim djelom želi potaknuti na preispitivanje vlastite odgovornosti za položaj i odnose u društvu. Uz to, strastveni je košarkaš i često ga se može vidjeti na našem školskom igralištu. Sve to bio je i više nego dovoljan razlog za razgovor, a izvrsna prilika za upoznavanje bila je njegova izložba „@TD. Šeširdžija“ otvorena 8. lipnja u galeriji Greta u Zagrebu. Odjeven poput šeširdžije, u dugačkom crnom fraku s crnim polucilindrom, poveo nas je na putovanje kroz dvanaest godina svoga života provedenih u Teatru @TD tijekom kojih je na tadašnjem izvoru slobodnih ideja i kreativnosti postavio jedanaest predstava. Intervju sam dogovorila spontano i lako, a iako vrlo zauzet probama za novu predstavu, primio nas je u svom domu u nedjeljno lipanjsko popodne.

Već sam u neobaveznom čavrljanju po dolasku doznala mnoge zanimljivosti o novoj predstavi „Victims4Life-Žrtve za život“ u postavi Svena Jakira, Deana Krivačića te redatelja i glumca Mirana Kurspahića i pozvana na premijeru 15. rujna 2019. Predstava kritizira našu stvarnost, a Kurspahić drži da bi se trebala svidjeti narodu jer ima sve što jednom pravom Hrvatu treba – nogomet, crkvu, dobru hranu, alkohol, zabavu i politiku.

Svestran ste i vrlo inovativan stvaralac na različitim područjima. Je li sve ovo čime se bavite umjetnost?

Sve ljudske djelatnosti imaju kapacitet da budu umjetnost, ali to ne znači da nužno i jesu. Sve ono što smatramo konvencionalnim umjetnostima, slikarstvo, ples, drama, glazba, pisanje, nije samo po sebi umjetnost. Ne! Ove aktivnosti možda imaju malo veću šansu da postanu umjetnost, ali umjetnost može biti i način slaganja cvijeća, aranžiranje banana, kuhanje, popravljivanje vodokotlića i cijevi, popravljivanje automobila. Sve sadrži potencijal da bude umjetnost – kada se radi do tog momenta virtuoznosti da te zapanjuje, oduševljava. Iskra je umjetnosti u svemu. Mislim da je umjetnost mogućnost, a hoće li se manifestirati, ovisi o autoru i prilikama.

HRABRI SU NEPOŽELJNI

Kako nas različite stvari oduševljavaju, moglo bi to značiti da je umjetnost sve. Ipak, kakvo je, prema vašem mišljenju, stanje umjetnosti i kulture u Hrvatskoj?

Stanje u kulturi nerealno je dobro s obzirom na to kakvo je stanje u državi. Druga je priča kakvo bi, po meni, stanje u kulturi trebalo biti. U vrijeme nekoliko zadnjih ministara i sadašnje ministricke kulture održava se stanje na temelju ukupnog izdvajanja iz BDP-a za kulturu od 0,47 %, čak je sada i manje, a europski je prosjek 2,2 %. Tu se radi o načinu percipiranja kulture, načinu na koji se očekuje da je kultura integralni dio uljuđenog društvenog sistema u razvoju. Očekuje se da će država servisirati kulturu, ali je iz postotka 0,47 % jasan odnos države prema kulturi! O kulturi se obično ne priča u predizbornim kampanjama. Tek ponekad kultura postane mjesto političkih nadmetanja ljevice i desnice s razornim posljedicama.

Ciljate li na ono što se dogodilo s @td-om?

Tako je. U kratko vrijeme krajem 2018. godine napravilo se puno dugoročne štete. Jako puno vremena potrebno je da se cijela stvar oporavi, da zacijele rane. Potrebna je cijela vječnost da se nešto zaustavlja ponovno pokrene. Takva je situacija s @td-om. Kada se devastira stvar koja je kako-tako funkcionirala, ne vidim više načina da se vrati. Stanje je pogubno za nezavisnu scenu u cijeloj državi. Imamo

jako zanimljive umjetnike na raznim poljima. Postoji zanimanje umjetnika, izvođača i autora za rad, ali je trenutno percepcija kulture sukladna izdvajanjima iz BDP-a za nju. Kulturne rubrike svele su se na kritike u kratkim crticama, srozane kvalitete teksta, razbacane po marginalnim časopisima. Mislim da to zorno govori o interesu za kulturu. Bio sam kratko voditelj tv-emisije „Dobro jutro: kultura“, ali je ta emisija ukinuta kao i čitav niz emisija o kulturi na 3. programu HTV-a u „čistki“ krajem 2016. godine.

Znači li to da se od kulture i umjetnosti ne može živjeti u Hrvatskoj?

Može, ne nešto genijalno, ali može. Ovisi o tome što radiš, kako radiš i koliko toga radiš. Što si razgranatiji i što više svaštariš, to su ti veće šanse da preživiš. Mislim da na prste jedne ruke mogu nabrojiti one koji od tzv. umjetnosti žive dobro ili jako dobro. Puno je veći broj onih, u koje uklapam i sebe, koji preživljavaju. Može se preživjeti uz puno truda, moraš se baviti i raznim poslovima koji nisu u opisu posla i želja da bi plaćao račune i „papao“.

Ima li onda umjetnik potrebnu umjetničku slobodu?

Umjetnik sam odlučuje hoće li imati slobodu ili neće. Teško da će zadržati slobodu ako se prilagođava tržištu. Umjetnici često moraju biti spremni na kompromise, a to nije lako. Često su popularni oni koji ne „talasaju“ i ne postavljaju problematična pitanja. Istovremeno su često nepoželjni oni hrabri i beskompromisni umjetnici koji problematiziraju stvarnost i ključne teme zemlje i društva, opipavaju neuralgične točke društva.

Ali oni su važni, zar ne?

Naravno, oni su važni i zanimljivi. Pokušavam biti takav, ali to nije uvijek najlakše i najljepše. Problematičan si čim postavljaš pitanja, pa se vrata zatvaraju i zaključavaju. Zaboravlja se da je zadatak umjetnika da postavlja pitanja. To je način komuniciranja s publikom, tako ih nagnaš da propitaju osobnu odgovornost unutar vlastitog života u društvu. To je nešto što manjka nama, pogotovo kao katoličkom društvu. Odgovornost se često voli prebacivati na više sfere i na neke realno nevidljive entitete, a puno manje postoji spremnost da se preuzme vlastita odgovornost za djela, postupke, riječi...

ILI SI U TOME ILI TE NEMA

Nezadovoljni stanjem na Akademiji dramskih umjetnosti uputili ste, zajedno s Oliverom Frlićem i Sašom Božićem pismo dekanu i medijima i zatražili reformu ADU. Je li taj postupak značio preuzimanje odgovornosti? Jeste li zažalili zbog svega što se događalo?

U mojim godinama, nakon dvanaest godina profesionalnoga rada, mogu reći da sam na Akademiji prošao štošta i da ni za čim ne žalim. Kod nas pali samo strah od medijske vidljivosti. Isto je s profesorima na Akademiji, raznim ravnateljima, sanacijskim upraviteljima, političarima i ostalima. Jedino što ih boli i može dirnuti, povlačenje je po novinama i televiziji. Kao da ne postojiš, ako nisi prisutan u medijima ili intenzivno na društvenim mrežama. Ili si u tome ili te nema.

I kakvo je vaše iskustvo „medijskog prepucavanja“?

Usprotivio sam se moći, napravio onako kako sam osjećao. Nažalost, ratovanje i ucjenjivanje može se vršiti isključivo u medijskom prostoru. Svjesno sam preuzeo rizik jer sam odgovoran i ne mogu prijeći preko nekih stvari. Bijes zbog nepravde koja mi je nanesena odlučio sam kreativno usmjeriti, obračunima pristupiti konceptualno, artikulirati preko umjetnosti. Tako je zabavnije i konstruktivnije jer ja ne volim destrukciju. Volim kad se nešto napravi iz nečega. Bitan faktor je zabava. Život je jako kratak i nema ga smisla koristiti za dosadne stvari.

Jesu li to uvjerenja *arteista*? Ustvari, u što vjeruje jedan vjernik u umjetnost?

Načelno sam protiv bilo kakve vrste teizama i nazvao bih se militantnim ateistom. Tolerancija mi se smanjuje zbog globalno rastućeg trenda radikalizma. Sve se više dovode u pitanje neke vrijednosti i stavovi koje zastupam. Zapanjuje me i rastužuje što nazadujemo unatoč nevjerojatnom razvoju svih segmenata znanosti.

Bojite li se toga?

Naravno da se bojim. Bojim se i smrti, ali mi ne treba iluzija da ću, ako budem dobar, kad odapnem, otići u denet s djevicama, a ako budem jako zločest, mučit ću se u paklu. Bolje bi bilo iskoristiti ono što imaš ovdje i sada. To je moje duboko vjerovanje. Onog trena kad ode mozak, gotovo je. Vrlo sam neduhovna i racionalna osoba koju vrlo često vode impulzivni instinkti. Dok si tu

Pored najdražeg crteža

prisutan, zdrav i aktivan, daj sve od sebe. Radi najbolje što znaš. Uključi se i uživaj u tom. Naglašavam zabavljanje i potpuno preuzimanje vlastite odgovornosti.

A nije li već prekasno za pozivanje na odgovornost, ne srljamo li ubrzano prema dnu?

Trenutačno živimo u najboljem od dosadašnjih svjetova iako nam se to u medijima prikazuje drukčije. Produljio se životni vijek, globalno se povećala kvaliteta života, čak se smanjio i broj terorističkih organizacija u odnosu na statistike iz 70-ih godina prošlog stoljeća. Ide se prema naprijed, ali me rastužuje potreba za „rikvercom“ u nekim segmentima. Po prirodi nisam pesimist ni depresivac. Zapravo sam izuzetno vesela i borbena osoba. Moja majka voli govoriti onu spartansku „sa štitom il na njemu“ tako da to prakticiram. Dok ne ležiš mrtav, još se boriš i guraš dalje. Stvarno vrlo naivno, utopijski i glupo vjerujem da ne samo da možeš već da moraš biti u svemu. To će se dogoditi samo ako radiš jer ti si ta prva iskra koja pokreće.

UPITNICI ME VESELE

Vratimo se još umjetnosti. Treba li ona imati smisla?

Umjetnost je uvijek autoru shvatljiva, ali bez recepcije publike ne može opstati kao umjetničko djelo. Moj poziv vrlo teško egzistira bez publike. Recipijent može i ne mora shvatiti priču. Nužna je neka vrsta razumijevanja i prepoznavanja kodova, znakova, osjećaj kada gledaš sliku, slušaš glazbu ili čitaš. Nekad umjetnost ovisi o predznanju i referencama, kao u konceptualnoj umjetnosti. Ona funkcionira na temelju asocijacija i punjenja značenja. Nisam pobornik krajnje komercijalizacije umjetnosti, tj. tretiranja umjetnosti kao tržišne robe jer mislim da se ipak radi o znatno većem humanističkom dosegu. Funkcioniranje po tržišnom modelu vidimo u Engleskoj i Americi. U mojoj profesiji, kazalištu, sve više ovisi o broju prodanih ulaznica, o tome kako „raja“ diše. Svugdje su komercijalne neke svima razumljive prizemne strasti, „guzice i sise“. Zapravo se umjetnost ne bi trebala senzibilizirati prema javnosti već obrnuto, javnost bi se trebala senzibilizirati prema umjetnosti.

A kako to postići?

Tu je ogromna uloga obrazovanja kod kuće i u školi. Kao što svi učimo čitati, pisati, razvijati kognitivne i narativne sposobnosti, tako bi tijekom obrazovanja trebali naučiti gledati kazališnu predstavu

ili izložbu, slušati glazbu. Čitanje, upijanje, istraživanje, gledanje, ključ su svega, otkrivanja „što je pjesnik htio reći“. U kontekstu tko i kako stvara, nastaje ta komunikacija s publikom. Ona je ključna, ali ne na način povlađivanja ili podcjenjivanja. Mislim da je najveći rizik kazališnog autora, recimo mene, da podcijenim publiku. Manje se bojim da ću je precijeniti. Puno je bolje da ostanu s upitnicima nad glavom nego da ljuto zaključe: „Što nam to serviraš kad mi to sve znamo?“. Ti upitnici nad glavama publike ponekad te i vesele.

Da volite izazivati čuđenje, vidljivo je i u vašem nastupu. Naime, imate osobit stil odijevanja i prezentacije. Je li to proizašlo iz vašeg zanimanja ili je oduvijek prisutno?

Uvijek sam se volio oblačiti ovako i onako. Moj interes za modu više je kostimografski, manje modni u konvencionalnom smislu. Moda postoji od početaka civilizacije. Način njenog razvoja priča je o odijevanju, a priča je pitanje znanja. Mora se znati što je, kako i gdje bilo u smislu povijesnog kostima. Tako su određeni dizajneri u 20. stoljeću pričali priču i način

formiranja nekog vizualnog identiteta koji odgovara habitusu osobe. Ako ne znaš i nemaš priču, *džabe* ti sve pare svijeta jer nije sve za svakoga. Zanima me izražavanje kroz drugačiju kulturu odijevanja kakva kod nas baš i nije prisutna. To je izražavanje osobnog stava i pričanje priče kao i svaka moja aktivnost, mogućnost da barem djelomično ili privremeno prakticiram neki alter ego. Svakodnevno pričam priču kroz odijevanje.

IGRA: NAJ – NAJ

Broj: 10, nosio ga Denis Rodman

Boja: crvena

Modni uzorak: leopardove pjegice

Film: Građanin Kane

Knjiga: Braća Karamazovi

Glazbenik: Freddie Mercury

Glazbena grupa: Iggy and the Stooges

Pjesma: uz koju će me i pokopati, Queen – My Melancholy Blues

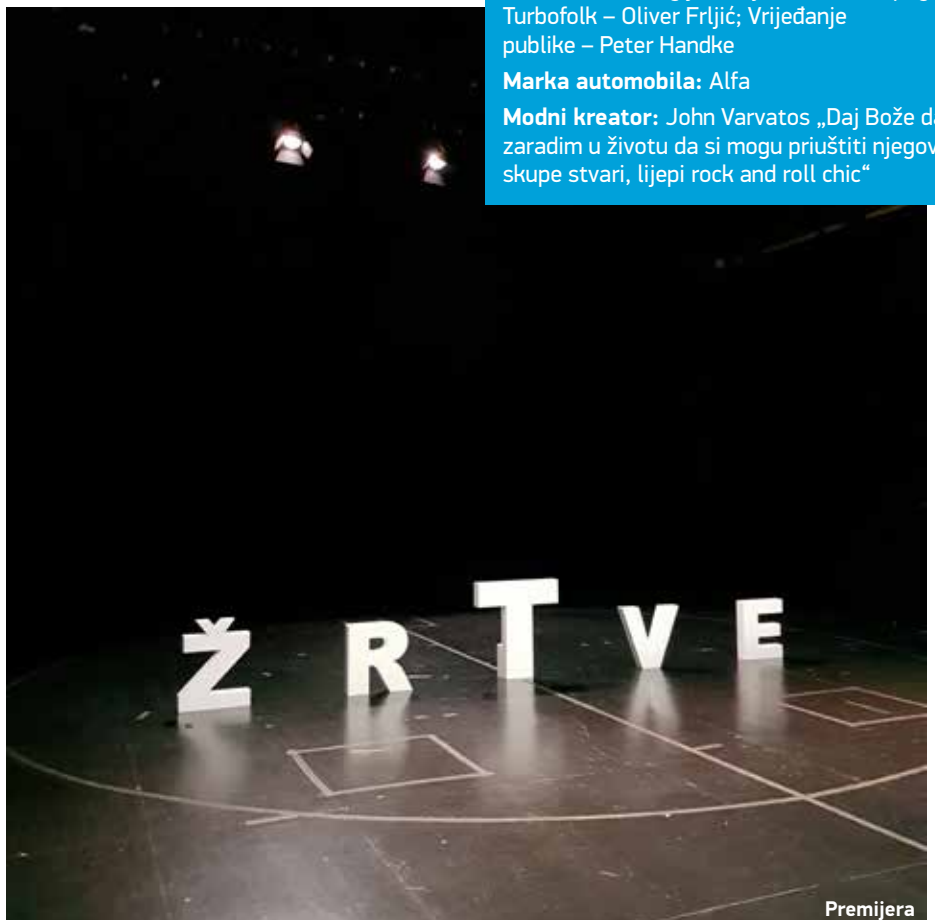
Osoba: Mina, moja kći

Jelo: špinat

Predstava: Trilogija zmaja – Robert Lepage; Turbofolk – Oliver Frlić; Vrijeđanje publike – Peter Handke

Marka automobila: Alfa

Modni kreator: John Varvatos „Daj Bože da zaradim u životu da si mogu priuštiti njegove skupe stvari, lijepi rock and roll chic“

Premijera

K-pop – glazba koja ruši granice kontinenata

Saranghae

Iako pomalo može izgledati kao priključivanje kakvom kultu, zabrinuti roditelji mogu biti bez brige – njihovo potomstvo u dobrim je rukama.

Chiara Pumper, III. d

Skromna publika

K-pop glazba, odnosno korejski pop, fenomen je koji je posljednjih godina poharao svijet. Mladi muškarci s kosom obojanom u dugine boje i djevojke u kratkim šarenim suknjicama osvajaju energijom, pozitivnim porukama i kompliciranim plesnim koracima. Oni su pjevači, plesači, glumci i zabavljači, a zovu ih idolima. Trend potječe iz Južne Koreje, a njegova složenost i energičnost natjerali su milijune ljudi da se u njih zaljube na prvo slušanje. Upotrijebljena sintagma „milijuni ljudi“ nije hiperbola o čemu svjedoči rekord jednog od trenutno najpopularnijih bendova. Riječ je o videu „Boy with Love“ grupe BTS koji je u samo jednom danu postigao zapanjujuću brojku od 80 milijuna pogleda. Ista grupa dosad je oborila više od dvadeset Guinnessovih rekorda, od kojih je jedan i najbrže postignuti broj od milijun pratitelja na društvenoj mreži TikTok – oboren je za jedva tri sata. Svakog dana k-pop umjetnici („idoli“) obaraju nove rekorde i „trendaju“ na društvenim mrežama. Svaki njihov korak budno se snima i bilježi, svaka riječ analizira se poput biblijskih citata. Prije nekoliko godina potpuno nepoznati, idoli danas rijetko mogu izaći na ulicu bez pratnje u strahu

od opsesivnih obožavatelja. A iako kod nas situacija još nije dosegla takve ekstreme, k-pop se sve češće sluša i na našim prostrorima. Ali što je to u njemu toliko posebno?

Umjetnici po narudžbi

Kažu kako je priprema pola uspjeha, a idoli započinju s pripremom u specijaliziranim agencijama. U ranoj tinejdžerskoj dobi sretni pojedinci prolaze audicije (po nekoliko njih, za više različitih područja), a oni još sretniji bivaju izabrani za početak treninga. Mnogo ih napušta obitelj i seli se u kompleks soba u sklopu agencije kako bi se prilagodili 18-satnom ritmu i novom rasporedu koji im se u sljedećim godinama nameće. Idoli u pripremi, u toj fazi poznati kao „trainees“, prolaze rigorozne pripreme prije no što su spremni prvi put nastupiti pred kamerama. Ovisno o poziciji za koju su se prijavili, učit će ih se tehnikama pjevanja i repanja, prolaziti će kondicijske treninge i nekoliko sati duge poduke plesa. Naime, jedna od glavnih značajki k-popa upravo su nevjerojatno komplicirane koreografije koje grupe uživo, uz pjevanje, izvode pri svakom nastupu.

Nakon završenog perioda treninga, koji može varirati između šest mjeseci i

nekoliko godina, agencija od najpogodnijih kandidata formira grupu. Tom prigodom potpisuje se ugovor koji idola veže pravilima koje je odredila agencija. One idu od logičnih – nema pretjeranog pića, pušenja i zloraba droga pa do mnogo strožih – nema romantičnih susreta, nepravilne prehrane, a ponekad ni vožnje automobila. Privatnost gotovo ne postoji, a uz spavanje u skučenim prostorima pripravnici su često podvrgnuti i provjerama osobnih mobilnih uređaja. Pravila, naravno, variraju od agencije do agencije i nisu svi umjetnici podvrgnuti istom tretmanu.

Formirana grupa dobiva ime i vlastiti simbol, koncept kojim će pokušati pridobiti publiku, a otkrivaju se i pozicije unutar grupe. Osim pozicija glavnog ili vodećeg pjevača ili repera (vodeći pjeva prvi, dok glavni dobiva više teksta), postoji i vođa koji se brine za odnose s javnošću, predstavlja grupu i održava dobre odnose između članova. Postoje i pozicije glavnog i vodećeg plesača, *centra* – koji se pri nastupu i promocijama nalazi u sredini. U nekim slučajevima postoji i pozicija lica grupe, što označava člana koji grupu zastupa u javnosti. Ova se pozicija često preklapa s *visualom*.

A to je još jedna posebnost ovakvih grupa, položaj *visual* označava člana koji se ističe ljepotom. Koreanci, naime, mnogo drže do izgleda, pa ni kod muškaraca nije neobično korištenje proizvoda za njegu kože i korekciju nesavršenosti. Osim službenih položaja, poznat je i naziv *maknae* koji se obično odnosi na najmlađeg člana ili članicu grupe. Neki članovi, ukoliko požele, mogu promijeniti i vlastito ime ili si dati pseudonim kojim će se predstavljati kad predstavljaju grupu.

Osim umjetnika, i obožavatelji također dobivaju svoj naziv. Obožavatelji grupe BTS tako se zajednički nazivaju Army, a grupa Blackpink okružena je podrškom BLINK-ova. Ubrzo nakon predstavljanja grupe i početka javnih nastupa, agencija grupe otkriva i „fanchant“, obično kombinaciju imena članova, koji obožavatelji u ritmu mogu uzvikivati u znak podrške na nastupima. Uz to mogu mahati svjetlećim štapićima sa značkovima grupe.

Poruka k-popa – poruka zajedništva

Sve to pomalo može izgledati kao priključivanje kakvom kultu, naročito ako uzmemo u obzir da se radi o gomili ljudi koji u mraku skaču mašući svjetlećim štapićima i vičući na (često i nepravilnom) korejskom. Međutim, zabrinuti roditelji mogu biti bez brige, njihovo potomstvo u dobrim je rukama.

Svaki su umjetnik i svaka grupa različiti, naravno, ali poruke pjesama često dosta odskaču od onih europskih, o balkanskima da i ne govorimo. Psovki gotovo i nema, pušenje cigarete u glazbenom videu zakonom je zabranjeno, a ljubavne pjesme doseg šire

i izvan prostora spavaće sobe. Česte su igre riječima i miješanje s engleskim frazama, a neke grupe videa čak i povezuju u mistične priče koje gledatelji odgonetaju skrivenim tragovima. Pjesme su često energične i govore o mladenačkoj snazi i ljubavi prema životu, a u posljednje vrijeme sve se više popularizira i ljubav prema samome sebi i borba protiv nesavršenosti i mentalnih bolesti. Iako su pjesme uglavnom na korejskom, mnoge agencije osiguravaju i prijevod u vidu titlova ispod svakog videa. Na taj način, poruke prihvaćanja sve se brže šire svijetom.

K-pop u Hrvatskoj

Iako je publika još uvijek malobrojna, i u Hrvatskoj postoji skupina koja vjerno prati uzdizanje ovog fenomena. KCE, *Korea Croatia events*, organizacija je koja se bavi promoviranjem svih događanja vezanih uz Južnu Koreju. Na njihovom instagramskom profilu možete pronaći informacije o predavanjima stranih predavača ili satovima korejskog jezika, a ponekad se održavaju i plesne radionice.

Poseban je užitak obavijestiti i o koncertu K-pop rock benda *Violet tree* koji se u rujnu održao u Zagrebu. Četveročlana grupa ugostila je oko sedamdeset gostiju na drugom takvom koncertu koji se ikad održao u Lijepoj Našoj. Između benda i publike stajao je znatan jezični jaz, no to nikoga nije spriječilo da se ne trudi srčano pjevati uz izvođače. Članovi benda čak su se potrudili publiku naučiti nekoliko fraza iz svojih pjesama, a isti su se na tome odužili izvikujući naučene riječi iz petnih žila. Ako je pri tome

izgovor i bio kriv, nitko se time nije pretjerano zamario.

Na kraju krajeva, jedna od ljepota ove vrste glazbe upravo je različitost jezika kojom je pjevana, a svakako je zanimljiv podatak da se i kod nas i drugdje sve se više ljudi interesira za učenje korejskog. Ni pismo ni gramatika ne staju na put odlučnim umovima mlađih generacija, pa se tako na koncertu našla i djevojka koja je s korejskog prevodila na hrvatski i obratno. A iako većina ostalih nije imala položen tečaj stranog jezika, jednu specifičnu frazu znali su svi: *Saranghae* - volim te.

Budućnost k-popa

U globalnoj glazbenoj industriji, punoj prevelikih ambicija i premalih odjevnih predmeta, k-pop je možda dašak svježeg zraka koji je svijet tražio. Iako ni ova grana nije bez mane, ljudima se sviđa optimizam i snaga pjesama, kao i dobar primjer koji se daje mladima. Naime, Južnokorejci poznati su po svojoj kulturi, a poštovanje prema starijima i dobar bonton visoko su cijenjeni, pa se od umjetnika traži da budu savršenog ponašanja u svakoj prigodi. Svađe se rješavaju razgovorom, a nedolično ponašanje veoma je rijetko i oštro se osuđuje. Širenjem glazbe širi se i dobar utjecaj pri čemu profitiraju apsolutno svi.

Još jedna dobra strana sve veće popularnosti idola jest i to što ugovori postaju povoljniji za njih, dajući im više slobode i veću zaradu, a uvjeti u kojima treniraju i rade pod pritiskom javnosti mijenjaju se na bolje.

Međutim, nagli rast popularnosti ima i svojih loših strana. Pritisak je veći i ikad i mnogi se ne mogu nositi s vrtoglavim tempom rada. Tako mnogi umjetnici pate od depresije ili anksioznosti, a visoki standardi ljepote za oba spola potiču nezdravu sliku o vlastitom tijelu. Mnogi kreću na rigorozne dijetе kako bi izgubili kilogram ili dva viška, a cijele ženske grupe znale su zajedno postiti u znak međusobne podrške. Posljedice pretjerivanja mogu biti zastrašujuće, tako je ove je godine svijet potresla vijest o samoubojstvu poznate članice ženske grupe.

Ipak, o ovim se problemima sve više progovara, pa nove pjesme govore o prihvaćanju sebe i mijenjanju standarda.

U svakom slučaju, utjecaj ove kulture, poruka mira i ljubavi, možda su upravo ono što je svijetu sad potrebno, a nepoznavanje jezika nije nikakva prepreka. Glazba je, na kraju krajeva, univerzalni jezik kojim govorimo svi.

Fanovi

Razgovor s Branimirom Pofukom o glazbi koja mijenja svijet

Glazba kao most

Svatko može stvarati buku.

Ali, stvarati glazbu već je mnogo zahtjevnije umijeće, a svladavanje bilo kojeg umijeća čovjeka samo po sebi oplemenjuje.

Mia Maurović, III. f

Ideja za razgovor s glazbenim kritičarom Branimirom Pofukom rodila se nakon jedne njegove rečenice na predavanju pod nazivom „Kontrapunkt politike i glazbe“, koje je organizirano 7. studenog 2019. u Knjižnici Medveščak. Predavanje o isprepletanju politike i glazbe u kojem je gospodin Pofuk govorio o svom djetinjstvu, upoznavanju s glazbom, puštao nam glazbene primjere, ostalo bi vjerojatno tek jedno zanimljivo predavanje kojem smo prisustvovali da nije u jednom trenutku rekao kako zna da nas glazba čini boljima. Ta misao i priča o koncertima mira i nade u ratnim vremenima u Hrvatskoj, kao i priča o slavljenom izraelskom pijanistu Danielu Barenboimu, potaknula me na razgovor jer se u ovogodišnjoj temi broja bavimo istraživanjem može li i na koji način umjetnost mijenjati svijet u kojem živimo.

Na predavanju ste rekli da vas glazba čini boljim čovjekom. Možete li nam objasniti na što mislite?

Ako je Bog stvoritelj, čovjek mu je naj-sličniji po tome što je stvaratelj. Stvaranje podrazumijeva neki materijal od kojeg se i s kojim se vrši taj čin stvaranja, bilo materijalnog ili duhovnog, intelektualnog. Evo, upravo odgovarajući na ovo vaše pitanje prvi put uočavam da se u glagolu stvarati možda skriva opis nečega što činite s stvari. S nekom stvari. U glazbi je ta stvar potpuno apstraktne prirode. Naravno, i sam zvuk je materijalne prirode podložan zakonima fizike, ali njegova tajnovitost i mističnost je u njegovoj nevidljivosti. Kao što je nevidljiv i zrak bez kojeg ne možemo živjeti. Svatko može stvarati buku. Ali, stvarati glazbu već je mnogo zahtjevnije umijeće, a svladavanje bilo kojeg umijeća čovjeka samo po sebi oplemenjuje. U stvaranju i kroz stvaranje čovjek se od objekta uzdiže u subjekt koji gradi i oblikuje

Novinari na zadatku

svijet oko sebe, komunicira s drugim ljudima, nastoji na njih ostaviti dojam, pobuditi u njima emocije, prenijeti misli. Znanstveno je dokazano da ništa tako potpuno ne angažira i ne pokreće čitav ljudski mozak sa svim njegovim centrima i područjima kao glazbena aktivnost, već i samo aktivno slušanje, a kamoli reproduciranje ili stvaranje glazbe.

Je li ta aktivnost ono što čovjeka čini boljim?

Glazba sama po sebi ne čini ljude boljima. Niti gorima. To je dar, a ljudi mogu postati bolji ako taj dar prihvaćaju, njime se bave, njime nešto grade i onda ga, umnoženog, daruju dalje drugim ljudima. Pri tom kroz glazbu mogu komunicirati i s ljudima čiji jezik ne poznaju. U tom smislu je glazbena umjetnost doista univerzalna i sposobna graditi mostove tamo gdje nikakve druge veze još ne postoje i nikakva druga komunikacija nije moguća. A ako se složimo da je graditi mostove dobro, a rušiti ih loše, evo vam jednostavnog i logičnog objašnjenja zašto glazba pruža priliku ljudima da baveći se njom, bilo pasivno, bilo aktivno, postanu bolji.

Koncerti mira i nade

Na predavanju ste spomenuli upravo takve pokušaje izgradnje mostova

glazbom u vrijeme rata u Hrvatskoj. Kakva je bila sudbina tih „mostova“?

Kada se krajem 1990. i početkom 1991. počela zaošttravati politička situacija u Jugoslaviji koja se već raspadala i kada je počela rasti netrpeljivost između različitih nacionalnih skupina, poglavito između Hrvata i Srba, tadašnji direktor Zagrebačke filharmonije Ivan Cerovac, glazbenik i dirigent koji se u Hrvatsku vratio iz emigracije, organizirao je koncerte mira i nade. S manjim komornim orkestrom i zborom te nekoliko solista obilazio je mjesta u kojima je rasla međunarodna napetost u pokušaju da je ublaži. Izvodili su djela velikih svjetskih skladatelja, poglavito Mozarta, a uz to i skladbe hrvatskih i srpskih autora, recimo Ivana Zajca i Stevana Mokranjca. No, kad je postalo jasno da glazba ne može zaustaviti sukobe i agresiju, gospodin Cerovac je otišao u rat. U ljetu 1991. bio je zapovjednik obrane Topuskog oko kojeg se stezao obruč srpskih pobunjenika koji su imali podršku JNA. Otići u Topusko i napraviti intervju s njim bio je moj prvi ratni novinarski zadatak. Za tu temu zainteresirali su se i strani mediji i ja sam tako ubrzo počeo i do kraja rata nastavio raditi za jednu od najvećih svjetskih agencija Associated Press. To s glazbom više nije imalo nikakve veze.

Spomenuli ste još jedan pokušaj s Bliskog istoka. Kakva je bila sudbina tog glazbenog mosta?

Nažalost, ratne sukobe koji svako malo eskaliraju na Bliskom istoku nije uspio zaustaviti ni slavni izraelski i židovski pijanist i dirigent Daniel Barenboim. Ipak, on je zajedno s velikim palestinskim intelektualcem i humanistom Edwardom Saidom pokrenuo projekt i osnovao orkestar pod engleskim nazivom West-Eastern Divan Orchestra. U nastanku te inicijative 1999. važnu je ulogu imao i njemački grada Weimar koji je te godine bio europska prijestolnica kulture, grad Johanna Wolfganga Goethea. Zato je orkestar nazvan po njegovoj velikoj pjesničkoj zbirci Zapadno-istočni divan koja je prije dvije stotine godina uspostavljala mostove između zapada i istoka. Orkestar sastavljen od mladih talentiranih glazbenika Židova i Arapa iz samog Izraela i okolnih arapskih zemalja nije pomirio te narode.

Znači li to da je riječ tek o romantičnoj ideji da glazba spaja nespojivo?

Sam maestro Barenboim na to je odlično odgovorio. Naime, rekao mi je da on nije ni očekivao da će ti mladi ljudi zato što sviraju zajedno odjednom početi imati iste poglede na politiku, povijest, sadašnjost i budućnost svojih naroda i država. Ali, uspio je u onom što mu je i bio cilj: da zajedno nauče kako se sviraju Beethovenove simfonije. I djela mnogih drugih velikih skladatelja. Čim nešto radite zajedno, a pogotovo ako je to glazba, vi postajete usredotočeni na ono što vas s vašim kolegama u orkestru spaja, što vam je zajedničko, a u drugi plan pada sve ono što vas dijeli. To je sjajan prvi korak u uspostavljanju dijaloga. I još jedan primjer ne za to kako nas glazba može učiniti boljim ljudima, nego kako to svojim zalaganjem i nastojanjem uz glazbu i zbog glazbe možemo postati.

Kontrapunkt politike i glazbe

Kada ste i kao počeli povezivati glazbu s politikom?

Glazbu s politikom počeo sam povezivati onda kada sam počeo otkrivati i uočavati veze koje između njih oduvijek postoje. Ali, ne radi se samo o politici, radi se o svijetu, državi, društvu u kojima živimo. Kod mene je to razumijevanje počelo s otkrivanjem Beethovena i njegove glazbe. On je taj glazbeni „mesija“ koji se kroz svoju glazbu počeo obraćati čitavom čovječanstvu i u svom umjetničkom poslu prepoznao neki viši smisao i misiju koja je mnogo uzvišenija

i važnija od pukog zabavljanja aristokracije ili građanstva. Imao sam sreću što sam se pisanju kritika i novinarstvu počeo učiti krajem 1980-ih godina na Radiju 101, tada vrlo otvorenom, buntovnom i gotovo revolucionarnom mediju. Tamo sam imao veliku slobodu, ali i stroge mentore, prije svega lektore i redaktore. S jezikom tada nije bilo šale. Od samog početka u glazbene kritike uključivao i opažanja o čitavom društvenom, pa često i političkom kontekstu u kojem se ta glazba stvara i izvodi kao i o međusobnim utjecajima jednog polja na drugo. Kolumna je forma koja mi omogućava da to činim i dalje. A upravo zbog tog preplitanja različitih tema dao sam joj naziv Kontrapunkt.

Ako je glazba blisko povezana s kontekstom u kojem se stvara, ona onda mnogo govori o njemu. Kako komentirate današnju popularnu glazbu mlađe generacije?

Ne pratim sustavno što sve danas sluša vaša generacija, ali primjećujem da kad god vidim negdje grupu mladih koja se okupi oko neke gitare, oni najčešće sviraju i pjevaju pjesme iz moje mladosti. To mi govori da današnjoj glazbi kojom ste bombardirani preko svih mogućih komunikacijskih kanala ipak nešto bitno nedostaje, a u toj hiperprodukciji sigurno postoje i biseri trajne vrijednosti, samo ih je u toj općoj buci teže otkriti i prepoznati. Ali, ja tek posljednjih nekoliko godina otkrivam i intenzivno nastojim nadoknaditi sve što sam ranije propustio u jazzu.

A tko i kako određuje vrijednost glazbe? Postoji li vrednija i manje vrijedna glazba?

S tehničke strane vrijednost glazbe može se „mjeriti“ trudom koji je uložen u njeno stvaranje, njenom složenosti, bogatstvom sadržanom u njenim elementima kojih je mnogo. No, još je važnije od toga djelovanje na ljude koji je slušaju. Filozofija i psihologija glazbe odavno je utvrdila da zapravo postoji onoliko glazbi koliko ima njenih slušatelja. Tu se očituje individualnost, različitost svakog ljudskog bića. Ne postoje dva čovjeka koja i najjednostavniju pjesmicu doživljavaju, čuju, osjećaju na potpuno jednak način. Prema onom prvom mjerilu možemo otprilike vrednovati glazbu objektivno, a na kraju presuđuje subjektivni dojam.

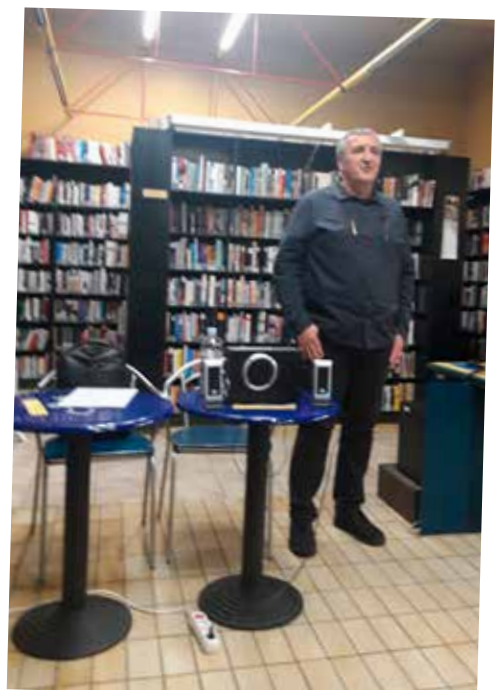
Dakle, sami određujemo je li dobra ili loša?

Tvrdnja da se glazba dijeli samo na dobru i lošu jednim je dijelom istinita, ali jednim dijelom je i otrcana floskula. Moraju se uvažiti razine. Ne možete uspoređivati dječju

črkariju s Michelangelovom freskom, niti neku plastičnu igračku „odštancanu“ na nekom stroju u milijunima primjeraka s ručno izrađenim satom vrhunske kvalitete. Tako je i u glazbi, tako je i s glazbenicima. Oni mogu biti dobri zanatlije koji se jednostavno nauče solidno služiti brojnim tehnološkim alatima, pogotovo danas kada gotovo svatko uz pomoć računala može biti i kompozitor i svirač. A mogu biti i vrhunski majstori čije je umijeće jedinstveno i neponovljivo.

Kojeg biste vi glazbenika u tom smislu izdvojili?

Prvi pravi koncert nekog profesionalnog glazbenika koji sam uživo gledao i slušao u životu, a bio sam tada još u osnovnoj školi, dogodio se jednog ljeta u Križevcima. Na klaviru u Domu kulture, na koji smo se mi đaci, svirajući na školskim priredbama uvijek žalili da ništa ne valja, svirao je jedan mladi hrvatski pijanist, malo kome poznat student u Moskvi. Kada je virtuosno odsvirao prvu kompoziciju, naša nas je profesoric klavira, sjećam se, značajno pogledala i pitala: „Mislite li još uvijek da ovaj klavir ne valja?“ Bio je to Ivo Pogorelić, za kojeg će dvije godine kasnije znati čitav svijet. Mnogo kasnije dobio sam priliku za prvi intervju s Pogorelićem. Ne i posljednji. Vremenom sam shvatio u čemu je njegova jedinstvenost iz koje stoji duboka posvećenost glazbi i klaviru i bespoštedan rad u kojem ni danas ne posustaje. On je jedan od umjetnika kojima se silno divim.

U Knjižnici Medveščak

Mobilnost nastavnika u suvremenoj školi

Prava škola za život

Rezultati mobilnosti mnogostruki su: nastavnici jačaju svoje stručne kompetencije, uče kako poboljšati kvalitetu nastave i usavršavaju se u svakom pogledu.

Priredila Mia Maurović, III. f

U razgovoru s ravnateljicom Darkom Sudarević saznali smo više o mobilnosti nastavnika i ciljevima tih aktivnosti. „Svaka suvremena škola treba težiti stalnom unaprjeđivanju kvalitete nastave i školske klime kako bi se u školi osiguralo moderno, dinamično i poticajno okruženje za učenike. U ostvarivanju tog cilja bitnu ulogu ima mogućnost mobilnosti nastavnika i učenika unutar Erasmus+ programa“, objasnila nam je ravnateljica.

Erasmus + ili „Erasmus za sve“ program je Europske unije u području obrazovanja koji svake godine tisućama nastavnika i učenika omogućuje usvajanje novih znanja i vještina, upoznavanje drugih zemalja i njihovih obrazovnih sustava te razmjenu iskustava.

Ravnateljica kaže da za nastavnike on predstavlja mogućnost stručnog usavršavanja u inozemstvu i promatranje rada drugih nastavnika. „Rezultati takvih mobilnosti mnogostruki su: nastavnici jačaju svoje stručne kompetencije za rad s učenicima, uče kako poboljšati kvalitetu nastave, usavršavaju svoje znanje stranih jezika te bolje razumiju društvenu, jezičnu i kulturnu različitost“, zaključuje ravnateljica D. Sudarević.

U protekle dvije godine četvero nastavnika te psihologinja i pedagoginja III. gimnazije aplicirali su se na natječaje koje provodi Agencija za mobilnost te su sudjelovali raznolikom području aktivnosti. Profesor Antonio Perić bio je na Transnacionalnoj aktivnosti Erasmus+ programa na Islandu, u Reykjaviku od 3. do 6. prosinaca

2019. pod nazivom Enhancing Student Mobility in Teacher Education, a profesorica Berislava Runje sudjelovala je na konferenciji o školskoj suradnji zemalja Podunavlja u Beču. Profesorica psihologije Ivana Delač u Bugarskoj je razmjenjivala primjere dobre prakse s područja obrazovanja učenika s teškoćama. Tema aktivnosti u kojoj je sudjelovala profesorica Marijana Ivica u Bratislavi bilo je povezivanje škola u budućim projektima, dok je cilj posjeta pedagoginje Nade Žalac danskom gradu Odense bio razmjenjivanje metoda usmjeravanja učenika. Seminar u Bugarskoj u kojem je sudjelovala profesorica Valentina Novak upoznao je profesore s inovativnim alatima i metodama u nastavi. Nešto više o svojim iskustvima i samim aktivnostima ispričali su nam profesori.

prof. A. Perić na Islandu

prof. I. Delač u Bugarskoj

Ubuduće na Podunavlju

U Beču je od 13. do 14. lipnja profesorica njemačkog i latinskog jezika, Berislava Runje, sudjelovala na tematskoj konferenciji *Školska suradnja za zemlje Podunavlja (Thematic Conference School Cooperation in the Danube Region)* pod naslovom: *Iskustva i buduće aktivnosti (Experiences and Future Actions)*.

Program konferencije uključivao je različite aktivnosti: panel-raspravu, predstavljanje ostvarene suradnje kao primjera dobre prakse: Elisabeth Baumgartner, VS Röttergasse – eTwinning School kao i upoznavanje s radom na eTwinning platformi.

Središnji događaj radnog dijela bio je „eTwinning training“ u kojem su sudionici konferencije predstavili vlastite projekte, formirali grupu zainteresiranih sudionika za projekt te je u konačnici uslijedilo registriranje projektne ideje na eTwinning platformi.

Uz radni konferencijski dio organizirane su i zajedničke društvene aktivnosti: razgled prekrasnog Beča i vožnja Dunavom.

Učinimo učionicu ugodnijom za sve

U sklopu Aktivnosti transnacionalne suradnje (TCA) programa Erasmus+ profesorica psihologije i školska psihologinja Ivana Delač sudjelovala je na seminaru „Making the Classroom More Inclusive for

Students with Additional Needs“ koji se od 27. do 31. svibnja 2018. održao u Bugarskoj, u gradu Sofiji. U seminaru je sudjelovalo više od trideset stručnjaka iz desetak europskih zemalja koji su razmijenili iskustva i primjere dobre prakse s područja inkluzivnog obrazovanja učenika s teškoćama. Seminar je uključivao posjet Centru za inkluzivno obrazovanje i školi Ivan Bogorov u Sofiji, a sudionici su edukativnim aktivnostima razvijali praktične načine rada s učenicima s teškoćama u kontekstu obrazovnih sustava pojedinih zemalja.

Prof. Ivana Delač uspostavila je i kontakte za daljnju suradnju na projektima s područja inkluzije i mentalnoga zdravlja, pa tako tijekom iduće školske godine možemo očekivati stručni posjet nekoliko nastavnika iz dviju srednjih škola - Ystad Gymnasium iz Švedske i Agrupamento de Escolas A Lã e a Neve iz Portugala.

Zajedno smo bolji!

Putem natječaja Agencije za mobilnost i programe Europske unije (AMPEU) profesorica engleskog jezika Marijana Ivica, uz

prof. B. Runje u Austriji

prof. M. Ivica u Slovačkoj

još dvoje sudionika iz Hrvatske, odabrana je za sudjelovanje na aktivnosti transnacionalne suradnje „Building Partnerships for a Learner -Centred Approach“ u Bratislavi, u Slovačkoj, od 2. do 4. listopada 2019. Na aktivnosti je sudjelovalo 49 sudionika iz 19 zemalja, a glavna je tema seminara bila nastava i poučavanje usmjereno na učenika s ciljem povezivanja škola partnera na budućim projektima u sklopu Erasmus + programa. Ovako koncipiran seminar odlična je prigoda za upoznavanje različitih obrazovnih sustava, razmjenu iskustava i ideja te dogovor buduće suradnje. Tako je profesorica M. Ivica dogovorila suradnju s pet škola iz pet različitih zemalja (Finska, Irska, Portugal, Nizozemska i Slovačka) s ciljem razrade projektne ideje do kraja ožujka 2020. kada naš projektni tim planira prijaviti zajednički projekt KA229. Ukoliko ovaj projekt bude prihvaćen, učenici naše škole imat će priliku otići na šest mobilnosti (razmjena učenika) u razdoblju od 2020. do 2022. godine.

Profesionalno usmjeravanje učenika

Od 30. rujna do 2. listopada 2019. godine naša pedagoginja Nada Žalac bila je

u studijskom posjetu u okviru aktivnosti transnacionalne suradnje pod nazivom „The Role of Guidance And Counselling in Planning Further Education, Training And Career for Pupils in Secondary

And Upper Secondary Education“ („Uloga usmjeravanja i savjetovanja učenika srednjih škola u planiranju daljnjeg obrazovanja, usavršavanja i karijere“). Studijski se posjet održao u danskom gradu

prof. N. Žalac u Danskoj

prof. V. Novak u Bugarskoj

Odense, u organizaciji danske nacionalne agencije nadležne za Erasmus+ (Danish Agency for Science and Higher Education). Naime, preko natječaja koji je provela Agencija za mobilnost i programe Europske unije (AMPEU), uz još troje kandidata iz Republike Hrvatske, profesorica Žalac odabrana je za sudjelovanje na skupu namijenjenom subjektima koji provode profesionalno usmjeravanje učenika. Sveukupno je prisustvovalo 37 sudionika iz 16 država Europske unije i predstavnici Norveške. Sudionici su imali priliku pobliže upoznati danski obrazovni sustav, projekte i metode koje se koriste u području profesionalnog usmjeravanja, prezentirano iz perspektive predstavnika Danske nacionalne agencije za visoko obrazovanje, Euroguidance centra, Ministarstva djece i obrazovanja, Centra za profesionalno usmjeravanje mladih te Sindikata danskih učitelja. Realiziran je i obilazak dviju škola; državne škole Vibe Skolen i privatne škole Odense International School - Henriette Hørlücks Skole. U neformalnom dijelu sudionicima je osiguran posjet

rodnoj kući i muzeju Hansa Christiana Andersena, svjetski slavnoga danskog pisca bajki kojim se ponosi njegov rodni Odense.

Na svjetlost i svjež zrak!

Na eTwinning slavenskom seminaru održanom u Bugarskoj, od 16. do 18. svibnja 2019., sudjelovali su dobitnici eTwinning mobilnosti iz Hrvatske, s ciljem umrežavanja s kolegama iz Europe i planiranja eTwinning projekata, a među njima bila je i profesorica Valentina Novak. Upravo je Sofija, glavni grad Bugarske, bila domaćin multilateralnog seminara Outdoor Activities in the eTwinning Projects – eTwinning Slavic Seminar.

Osim iz Hrvatske, seminar je okupio sudionike iz još sedam zemalja: Češke, Slovačke, Srbije, Bosne i Hercegovine, Bugarske, Slovenije i Poljske, a sveukupno je bilo 52 sudionika.

U plenarnom dijelu seminara pokazano je na koji način najbolje iskoristiti mogućnosti eTwinninga i integrirati eTwinning projekte u nastavu, isplanirati i realizirati projekt koji će konkurirati oznaci kvalitete te uspješno aplicirati za eTwinning školu.

Različitim se radionicama ukazalo na mogućnosti korištenja i drugih prostora, osim učionica, za kvalitetan i kreativan rad. Na primjer, na mogućnosti korištenja muzeja kao obrazovnog alata i prostora za učenje, pokazano je kako pomoću alata Google Maps kreirati vlastite karte, dodati na njih tekst i fotografije te rute udaljenosti ili kako koristiti interaktivne digitalne alate da bi se aktivnosti na otvorenom učinile zanimljivijima za sve sudionike. Tematikom Outdoor Activities ovaj seminar stavio je naglasak na učenje izvan učionica koje pruža izazovna i uzbudljiva iskustva.

Osim projekta koji je vezan za mobilnost nastavnika, ravnateljica nam je otkrila da se s partnerskim školama pripremaju još dva u kojima će biti uključeni i učenici. Za učenike takve aktivnosti predstavljaju mogućnost putovanja u inozemstvo, funkcionalnog učenja stranog jezika, razvijanje vještina komunikacije i suradnje s učenicima iz drugih zemalja, upoznavanje drugih kultura i običaja. To su dragocjena iskustva koja se ne mogu steći u učionici i predstavljaju smisao škole za život.

Projektna nastava

Od fluida do kolača

Velikom brojem različitih projekata potiče se izvanučioničko učenje i kreativnost.

Marko Višić, III. f

Koliko god svi gundali protiv škole i pronalazili joj zamjerke, mora se priznati da ona više nije samo mjesto na kojem učenici pasivno upijaju znanje koje im prenose nastavnici, a zatim to isto reproduciraju na testovima. Tko hoće biti aktivan, sudjelovati i biti sukreator ili pak kreator i inicijator određenih aktivnosti, to zaista i može. Odnosi se to podjednako i na profesore i na učenike. Tako je naša škola svojim učenicima ponudila mnogo projekata u kojima su mogli sudjelovati.

U fluidima je sreća

Učenici 2. e i 2. f razreda sa svojim vršnjacima iz riječke Gimnazije Andrije Mohorovičića sudjelovali su u projektu pod nazivom *GAM i Treća*, u *fluidima je sreća*. Nakon ovog projekta učenici su bolje razumjeli i kvalitetnije primjenjivali uzgon i plinske zakone na primjerima iz svakidašnjega života. Isti su učenici prošle školske godine bili uključeni u *Potragu za Newtonovom mehanikom*. Cilj tog projekta bio je da učenici na nekonvencionalan način istraže lik i djelo Isaaca Newtona. Samostalno su osmišljavali jednostavne pokuse kojima mogu istražiti i potvrditi Newtonove zakone. Na finalnom su susretu u Rijeci tijekom

radionica, predavanja i istraživanja primijenili i potvrdili stečena znanja te su posjetili Astronomski centar Rijeka. Tako su spojeni ugodno druženje, usvajanje novoga znanja i istraživanje.

Naš znanstveni rad time nije završen jer je još nekoliko projekata u tijeku. Naime, učenici prvih i drugih razreda mogli su sudjelovati na projektu *Gustoća – znanje u dugoročnom pamćenju?* u koji su uključene i Športska gimnazija iz Zagreba te neke osnovne škole iz Hrvatske. Budući da je smisao učenja dugoročnost usvojenih znanja, cilj je uključivanjem što većeg broja učenika 7., 8. 1. i 2. razreda iz raznih dijelova Hrvatske prikupiti informacije o trajnosti znanja o gustoći te dobivene podatke analizirati.

Sljedeći je projekt *Hidden World of Parabolas* koji se, osim u Hrvatskoj, odvija i u mnogim drugim europskim zemljama, a osim što učenicima povećava interes za matematiku te sposobnost da primijene matematiku u svakodnevnom životu, projekt profesorima omogućuje dijeljenje primjera dobre prakse i metoda rada s kolegama i partnerima.

Nadalje, cilj projekta *Geometrociti* koji se odvija u desetak hrvatskih škola, u Bosni

i Hercegovini te u Srbiji fokusiran je na geometriju i snalaženje u prostoru, odnosno vezu između 2D i 3D pristupa modeliranju. Učenici su stvarali grad koristeći 2D i 3D tehnologiju, prakticirajući geometriju ravnine i prostora.

Društveno smo aktivni

Nationalisms, Identities, Art & Memory projekt je u kojem sudjeluje dio naših učenika, a odvija se i u Španjolskoj, Portugalu i Italiji, a njegov je cilj razviti kompetencije za suživot i uključivo društvo.

PsychMe - Healthy Minds for Happy Lives projekt je čija je namjera prepoznati važnost mentalnog zdravlja, osvijestiti čimbenike koji utječu na mentalno zdravlje adolescenata, kao što su stres, predrasude, nisko samopoštovanje i mnogi drugi, proširiti znanje o psihičkim poremećajima i smetnjama koji su sve češći među adolescentima, poput različitih vrsta anksioznosti, depresije, poremećaja prehrane, te planirati i provesti jednostavno psihologijsko istraživanje o mentalnom zdravlju i nošenju s problemima među svojim vršnjacima. Sudionici projekta dijele iskustva i mišljenja o mentalnom zdravlju s vršnjacima iz drugih zemalja putem platforme TwinSpace. Projekt se odvija i u nekoliko europskih zemalja.

Fizičari spremni za sve izazove

Još jedan projekt društveno nas je angažirao – *The Ugly Duckling Syndrome* razvija osjetljivost na diskriminaciju, internalizira vrijednosti kao što su empatija i tolerancija te razvija sposobnost uvažavanja različitosti.

Da je i Treća svjesna klimatskih promjena, pokazuje projekt *Let's Cope with Climate Change through School Gardening* koji se održava i u Grčkoj, Francuskoj, Turskoj, Rumunjskoj, Makedoniji te Portugalu. Promiče urbano vrtlarstvo i osvještava klimatske promjene, a u njemu sudjeluje i trinaestoro učenika iz naše škole.

Osim toga, u našoj je školi zaživio i projekt *Zeleni krovovi mogega grada* čiji je cilj upoznavanje problematike zaštite okoliša i razumijevanje načela održivoga razvoja. Projekt potiče pozitivan odnos prema zaštiti zraka kao i osvještavanje važnosti održavanja kvalitete zraka u gradu te razvija kreativnost u radu i svakodnevnom životu.

Nije domaćinstvo, ali zvuči ukusno

Learning through Baking, eTwinning projekt u koji smo bili uključeni školske godine 2017./2018., nagrađen je Europskom

oznakom kvalitete za godinu 2019. što je svakako poticajno i za sve ostale projekte.

Saznali smo da je u pripremi još jedan *slatki* projekt pod nazivom *Književno-gastronomski vremeplov* što će pridonijeti boljem povezivanju antičke književnosti, koja je učenicima gotovo posve nepoznata, sa svakidašnjim životom. U projekt bi se uključili učenici prvih razreda III. gimnazije i Ženske opće gimnazije Družbe sestara milosrdnica iz Zagreba, a projekt bi bio međupredmetni. Inače, ovaj se projekt provodi već dvije godine, ali će se sada podići na eTwinning platformu.

Nastavljaju se i uspješne suradnje, pa su članovi dramske skupine i dalje u projektu s mariborskom III. gimnazijom, s kojom i ove godine planiraju zajedničku predstavu, a više o tome i njihovom posjetu Mariboru možete pročitati u *Skitnjama*.

Već drugu godinu nastavlja se i eksperimentalni program *Škola za život* (u drugim razredima), a kontinuirano djeluje i *SHE* projekt koji svake godine proširuje suradnju. Ove je godine područje zdravlja podijeljeno na tri kategorije: na prehranu, zdravlje okoliša i mentalno zdravlje.

Osim toga, ove je godine škola uključena i u program pod nazivom *Jačanje kompetencija u radu s mladima*, koji provodi Nastavni zavod za javno zdravstvo „Dr. Andrija Štampar“ te Služba za mentalno zdravlje i prevenciju ovisnosti. Cilj je programa osnaživanje nastavnika i stručnih suradnika za rad s učenicima.

Hidden World of Parabolas

Od fieste do sieste na grčki način

Okruženi pijeskom

Prelijepe plaže, loša hrana i puno kamenja – naša slika Grčke.

Klara Mišković, IV. e

Srijeda je, 28. kolovoza, u zračnoj luci nestrpljenje i adrenalin. Idemo u Grčku! Već je prošla ponoć, a sav je umor nestao čim smo postali svjesni što nas čeka. Idemo na maturalac, a maturalac se pamti cijeli život. To je (vjerojatno) posljednje srednjoškolsko putovanje s ekipom i želiš se zabaviti najbolje u životu. Mnogi prvi put lete avionom, mnogi se prvi put opuste, ohrabre i pridru svojoj tajnoj simpatiji ili pak samo probaju alkohol. Sve u svemu, maturalac je samo jedan i traje samo sedam dana u kojima nikako nema mjesta za umor.

Drama već prvi dan

Nakon donekle mirnog leta, smjestili smo se u bus spremni za razgledavanje naše prve destinacije – **Atene!** Ali, već je na prvom koraku iskrnuo problem. Izgubljena osobna iskaznica. Kako će naša prijateljica ući u Grčku bez dokumenata? Što sad? Tek smo došli, a već stres. Nimalo nije

pomogla ni informacija da postoji mogućnost njezina povratka u Hrvatsku. Predahnuli smo kada su je ipak pustili i ubrzo sve zaboravili stigavši u Atenu. Penjali smo se po **Akropoli** i razgledali tri prekrasna hrama, posebice **Partenon**, „hram svih bogova“. Taj smo trenutak ovjekovječili jednom razrednom fotografijom. Iako su nam se

hramovi svidjeli, bili smo umorni i iscrpljeni jer je sunce pržilo, a vrućina otežavala penjanje. Nakon toga uputili smo se u muzej jer, kako smo naučili od naše vodičice, svaki lokalitet u Grčkoj ima svoj muzej. Da smo dobili jednu kunu svaki put kad je rekla riječ lokalitet, sada bismo bili bogati. U Muzeju Akropola vidjeli smo puno monumentalnih

Kazalište u Epidaurusu

Navagio

krenuli smo prema sljedećem lokalitetu – **Mikeni**. Put je bio dug i naporan, jer se treba popeti, ali je vrijedio. Pogled je očaravajući!

Četvrtog dana trajektom smo stigli na **Zakynthos**, predivan grčki otok koji smo s nestrpljenjem iščekivali. Uživali smo na plažama, a posjetili smo čak tri. Najpoznatija je Navagio, pješčana plaža u uvali u kojoj je more azurne boje, ali se zbog raspadanja stijena na njoj može provesti najviše pola sata. Tih je pola sata proletjelo jer smo se odlično zabavljali, plivali, sunčali se i fotografirali. Uopće, razgledavanje otoka bio je većini najdraži dio puta. Osim lijepih plaža, Zakynthos ima bogat noćni život i mladima nudi dobar provod i odmor. Budući da vrvi turistima, treba se paziti napada i krađa. Na

skulptura koje smo dosad imali priliku vidjeti u udžbenicima likovne umjetnosti. Prvi dan u Grčkoj završen je noćnim izlaskom na kojem su se neki uspjeli izgubiti, ali smo se nakon uspješne potrage konačno uspjeli odmoriti.

Nakon *fieste* slijedi *siesta* pa su idući dan neki učenici proveli na plaži, kupali se, sunčali i opušitali, dok su drugi malo bolje razgledali Atenu, uživali u šopingu i dobro se najeli. Pokušajte pogoditi u kojoj sam skupini bila. Atena je, sve u svemu, dosta zanimljiv grad. Unatoč tome što su se svaki čas mogla čuti vozila policije i hitne pomoći, meni se grad svidio. Naravno, ne dijele svi moje mišljenje, posebno ne oni koji su, kako se priča, svjedočili napadu ili čak ubojstvu čovjeka pa su bili sretni kada smo napustili Atenu i nastavili našu grčku avanturu.

Napokon Zakynthos

Korintski nas je **kanal** oduševio. To je duboki kanal kojim brodovi rijetko prolaze. Ako brod ipak prođe, to označava sreću. Kada smo mi razgledavali kanal, prošla su dva broda pa izgleda da smo uspjeli kupiti i malo sreće. Ja sam sigurno bila naj-sretnija kad smo posjetili **Epidauro** i najveće grčko kazalište. Volim teatar i iznenadilo me što je ovo staro kazalište tako dobro očuvano. Izgledalo je veličanstveno. Posebno smo bili oduševljeni akustikom. Staneš u sredinu teatra i obraćaš se nekome tko je na najdaljoj točki, no on te čuje fantastično. Ako vas zanima što smo sve govorili, pitajte nekog četvrtaša, sigurno ima snimku. Nakon veličanstvenog Epidaurusa,

Zakynthosu nam se dogodio mali incident s turistima koji su napali neke učenike, a čak i profesore. Tuča je završila manjim tjelesnim ozljedama s obiju strana, a za agresivne turiste više nismo čuli.

Dolaskom na **proročište u Delfima** petoga dana, sjetili smo se priče o proročici Pitiji i njezinim dvosmislenim odgovorima grčkim vojnicima. Bilo je zanimljivo povezati legendu s viđenim. Na vrhu proročišta vidjeli smo stadion koji je prije služio za ljudske utrke i igranje raznih igara što se nekima jako svidjelo dok su se drugi žalili da ima jednostavno previše kamenja.

Vatromet u San Marinu

Kalambaka je bila naše sljedeće odredište, a put do nje jako zavojit, ali sve je proteklo brže i zabavnije uz pjesmu (iako neke profesorice nisu bile oduševljene našim glazbenim ukusom, narodnjacima). Riječ je o stjenovitome gradu, a nas je najviše zanimao lokalitet Meteora ili lebdeće stijene. Meteora je i najpoznatiji lokalitet Kalambake, a osim stijena posjetili smo i manastir. Meteora je zaista posebna i ističe se kao monumentalni lokalitet, kao jedinstveno čudo koje svakako treba pogledati. Dotad smo se već uvjerali da Grčka obiluje takvim čudima.

Te smo večeri trebali napustiti grčko tlo i poći za **San Marino**. Međutim, nije baš sve pošlo kako smo planirali. Naš je trajekt kasnio čak pet sati i postalo je stvarno mučno čekati. Nakon sati pjevanja i slušanja glazbe, ipak smo svi samo htjeli ući u trajekt i poći dalje. Napokon smo dočekali i krenuli. Međutim, s nama su putovale izbjeglice pa

Pogled iz aviona

je na brodu bila neugodna atmosfera, a bilo nas je pomalo i strah. Putovali smo čak cijeli dan, ali smo ponovno zaista imali sreće. Došli smo u San Marino na proslavu Dana grada i uživali u vatrometu, pjesmi, plesu, hrani. Boje, mirisi i kultura ovog malog grada (države) oduševile su nas. Konačno smo dočekali i talijansku kuhinju, grčka nam se hrana nije nimalo svidjela. Tjestenina je, očigledno, svima puno bolje odgovarala.

Napokon smo, punog želuca, krenuli prema kući i u Zagreb stigli iscrpljeni, ali sretni i puni dojmova, obogaćeni još jednim iskustvom i jednom kulturom.

Meteori

Jesenski izlet u Međimurje

Dora Lokmer, II. c

Stari mlin na Muri

Subotnji
kupanac

Ove godine destinacija jednodnevnog izleta za druge razrede bila je Međimurje. Posve neočekivano izlet je organiziran u subotu, 12. listopada 2019., kao nadoknada izgubljenih sati zbog spajanja povodom Dana neovisnosti. No, iako nije bio radni dan, zabava je bila odlična.

Prvo je planiran obilazak središta županije, poznatog Starog grada Zrinskih, zatim šetnja središtem Čakovca i obilazak stare utvrde. Potom odlazak do Sv. Martina, Starog mlina i skele na Muri. Tamo su učenici poslušali priču o tradiciji vožnje skelom i mljevenja žita. Slijedio je odlazak na farmi međimurskih konja gdje je vodič pričao o tradiciji i načinu života tih plemenitih životinja. Posljednja lokacija, svima i najdraža, bile su Toplice sv. Martin gdje je organiziran ručak, a zatim kupanje. Misli se i na one koji se nisu kupali pa je za njih organiziran odlazak u obližnji OPG „Hažić“ poznat po proizvodnji kvalitetnih vina, jedinstvenog čipsa od jabuka i prirodnog soka od jabuke.

Terenska nastava u Šibeniku i Škabrnji

Putevima hrvatskih mučenika

Lucija Balić, III. d

Ispred Šibenske katedrale

U sklopu fakultativne nastave Sveci i blaženici Katoličke Crkve, pod vodstvom vjeroučitelja Filipa Vrbanića i Stjepana Paveka, 17. studenoga 2019. učenici su posjetili Šibenik, grad kralja Petra Krešimira. Polazak je bio u jutarnjim satima, a prijevoz nam je omogućio sam vjeroučitelj Vrbanić koji je uz svog brata vozio učenike u kombijima. Prva postaja u Šibeniku bila je crkva svetog Frane u kojoj

se nalazi i Hrvatsko nacionalno svetište svetog Nikole Tavelića. Sudjelovali su na njihovoj misi, a kasnije se uputili prema samostanu u kojemu su imali priliku čuti nešto više o prvom hrvatskom svecu i mučeniku, ali i vidjeti razne slike, Tavelićeve sandale i mnoge stare knjige među kojima treba istaknuti Šibensku molitvu. Nakon obilaska samostana, svratili su u poznatu šibensku katedralu svetoga

Jakova. Ostalo im je i ponešto slobodnog vremena za razgledavanje ostatka grada i jednu dobru kavu na sunčanoj rivi. Prije no što ih je snašlo nevolje, krenuli su prema Škabrnji kako bi se pomolili i odali počast svim žrtvama povodom 28. obljetnice stradanja u Domovinskom ratu. Ubrzo su krenuli za Zagreb koji nitko nije priželjkivao nakon lijepog i sunčanog prosvoda u Šibeniku.

Jesen
u Trstu

La bella Italia

Odličan izbor
za jednodnevni
izlet

Iva Vidalina, III. f

Subota 12. listopada trećem a i f razredu bila je rezervirana za posjet trgovačkom lučkom talijanskom gradu na obali Jadrana – Trstu. Prva je postaja bila Akvileja, nekoć je dan od najbogatijih rimskih gradova, a danas najvažnije arheološko nalazište sjeverne Italije. Brojnim iskapanjima pronađeni su starorimski ostatci, koje smo imali priliku vidjeti u Nacionalnom arheološkom muzeju Akvileje, a još je mnogo toga ostalo neotkriveno ispod akvilejskih livada. Nastavivši putovanje prema Trstu, svratili smo u dvorac Miramare, koji se nalazi šest kilometara od centra Trsta na samoj hridi uz more. Dvorac je dao izgraditi nadvojvoda Ferdinand Maksimilijan I. kao svoju rezidenciju zbog ljubavi prema je-drenju. Veliki vrt koji okružuje dvorac prepun je tropskih biljaka, što daje poseban morski ugođaj. U popodnevnom smo satima stigli u Trst i obišli njegove najvažnije znamenitosti, kao što je Trg ujedinjenja Italije. S pravom nazvan Veliki trg, zapravo predstavlja vrlo veliko, trenutačno šesto najveće tržište Italije. Na Trgu se nalaze Gradska vijećnica i Fontana četiri kontinenta. Nakon slobodnog vremena za ručak i samostalnog razgledavanja tršćanskih znamenitosti, uputili smo se prema Zagrebu.

Proljetni
izlet u
Veronu

Ispred veronske Arene

Tko nije jeo u Italiji,
nije tamo ni bio

Lucija Balić, III. d

Prvo odredište našeg proljetnog izleta bio je grad poznat po Romeu i Juliji – Verona. Zaustavili smo se na trgu Piazza Bra jer je tamo smještena jedna od najpoznatijih građevina Italije, *Arena di Verona*. Danas je ona važno kulturno središte u kojem se priređuju koncerti mnogih svjetski poznatih izvođača, poput Andree Bocellija ili Zucchella. Nakon toga smo se uputili prema Julijinoj kući, *Cassa di Giulietta*, gdje smo vidjeli na tisuće imena ispisanih po zidovima i, naravno, Julijin kip. Nakratko smo se zadržali na trgu *Piazza delle Erbe* i kod grobnice obitelji *Scaligeri*. Slijedilo je slobodno vrijeme, a u samo dva sata uspjeli smo obići skoro sve trgovine svjetskih marki, što šminke, što odjeće. Uživali smo, naravno, i u talijanskoj hrani, probali smo *gelato* koji je izgledao vrlo neuobičajeno, ali zadržavajući – u obliku ruže. Lazanje i tjestenina također nas nisu razočarali. Morali smo isprobati sve jer, tko to nije jeo u Italiji, nije ni bio. Zatim smo se uputili u gradić Sirmione, smješten uz jezero Lago di Garda. Toliko je malen da smo ga cijelog obišli za pola sata. Nakon toga smjestili smo se u hotel, a poslije večere malo prošetali uz jezero. Sljedeći dan bio dan je rezerviran za provod u Gardalandu. Iako taj dan nismo baš imali sreće s vremenom jer je bilo oblačno uz pokoji pljusak, to nas nimalo nije spriječilo u isprobava-

nju svih vožnji. U svima se tada probudio adrenalina tako da nije bilo mjesta ikakvu strahu. Umjesto sedam, činilo nam se kao da smo bili dva sata u Gardalandu, što samo može značiti da nam je bilo fantastično.

Opet ispred
veronske Arene :)

GTG u Mariboru

Treća u Trećoj

Nakon Johnnyja Casha novi zajednički projekt u idejnoj je fazi.

Juraj Bujanović, III. f

Deset članova dramske skupine, s profesoricama Majom Ilić i Nadom Žalac, odazvalo se drugom po redu pozivu mariborske III. gimnazije i provelo dva prekrasna dana (12. i 13. prosinca) u Mariboru. Nakon prošlogodišnjeg zajedničkog projekta dviju dramskih skupina i posjeta Mariborčana Zagrebu u svibnju, svi smo jedva čekali ponovni susret. Odlična prigoda bila je pozivnica na predstavu „Man in Black“ u sklopu adventskih zbivanja u Mariboru.

Ekipa se brzo skupila, pojačana novim članovima, i put do Maribora prošao je u zabavnim igricama. Iz nekog čudnog razloga dosta smo dugo čekali na granici pa je to malo odgodilo vrijeme dolaska u Maribor, ali na kraju smo čak i stigli u zadanom roku.

Odmah po dolasku imali smo dva sata slobodnog vremena do početka predstave, jer su se naši domaćini pripremali, pa smo malo prošvrljali Mariborom i svratili na ručak u kineski restoran. Nismo znali kolike su porcije pa smo se preračunali i uzeli previše riže, raznih oraščića i kozica, ali barem je bilo fino.

(Ne)očekivani Lavov nastup

Predstavu o Johnnyju Cashu ovaj smo put slušali samo na slovenskom, ali kako smo znali radnju, nije bilo problema. Jedino što smo se tijekom predstave (malo) smrznuli jer je bila na otvorenom, ali bilo je važno da je predstava dobro izvedena i da nam je bilo zabavno. Poslije predstave s

domaćinima smo se družili na mariborskom adventu uz kuhano vino i delicije kad nas je sve potpuno iznenadio naš Lav nastupom na glavnoj pozornici. Svojom obradom poznate pjesme „Selma“ oduševio je svu publiku, i slovensku i hrvatsku. Večer smo završili kod Marka doma pjesmom, plesom, zabavom i raznim igricama.

No, nismo imali mnogo vremena jer nas je čekalo rano ustajanje i posjet Ptuj. Kratak izlet u grad Ptuj i razgledavanje starog ptujskog dvorca (grada) iz 12. stoljeća bili su vrlo poučni i zabavni. Detaljno smo razgledali dvorac u kojem smo bili jedini posjetitelji i saznali kako su ljudi u tom vremenu izgledali, kako su se oblačili, kako je izgledao njihov svakodnevni život, ali i

Dramske improvizacije

ratovi. Obilazak dvorca bio je jako zanimljiv unatoč tome što vodičicu nismo mogli baš najbolje razumjeti jer ne znamo baš tako dobro slovenski. Nakon razgleda imali smo kraću pauzu u gradu pa smo otišli u vrlo zanimljiv kafić na vruću čokoladu, i to je bila najneobičnija čokolada jer je imala voćne okuse. Vrijeme za pauzu iskoristio sam za kratak razgovor s Evom Ekart, učenicom mariborske III. gimnazije, kako bih saznao više o njihovoj školi i općenito školskom sustavu.

Razgovor uz voćnu čokoladu

Obrazovni sustav vrlo je sličan našem, tri su razine obrazovanja – osnovno, srednjoškolsko i visoko (fakultetsko). Učenici od šeste do petnaeste godine idu u osnovnu školu pa se, bazirano na uspjehu i vlastitim željama, upisuju dalje u srednju školu. Postoje tri vrste srednjih škola: strukovne, tehničke (gdje spadaju i ekonomske) i gimnazije. Mariborska III. gimnazija osnovana je davne 1863. i prvih je godina bila samostan pa je kasnije prenamijenjena u

gimnaziju. Eva kaže kako su predmeti matematika i slovenski (književnost), ali, naravno, sve ovisi o tome kakav je tko učenik i što voli više, prirodne ili društvene znanosti. Njihova škola ima brojne izvannastavne aktivnosti: različite sportove, kuhanje, česte su razmjene učenika, volonterstvo, imaju dramsku skupinu, školski bend, režiraju svoje filmove, a imaju i školski list. „Kada sam god pod stresom ili umorna od učenja, odem u studio gdje s bendom snimamo pjesme pa sviram neki instrument, violinu, gitaru ili bubnjeve, i tako se opustim i malo zaboravim na stres“, rekla je Eva. I tako je završila naša vruća čokolada u gradu Ptuj u kojem smo zamalo ostali jer smo kasnili na bus, a time i u Maribor i na ručak koji nas je čekao u njihovoj školi (oni imaju i školsku kuhinju u kojoj mogu svakodnevno ručati). Srećom, vozač autobusa bio je odličan pa smo stigli na vrijeme. Nakon ručka slijedila je još jedna šetnja gradom pa dogovor vezan za buduću suradnju dviju dramskih skupina i kratke dramske improvizacije. Glumci su se podijelili u dvije grupe, a svaka je imala zadatak dramskom igrom opisati neki stvaran događaj iz zajedničkih društvenih mreža. Bilo je jako zabavno jer je jedna grupa imitirala naš ručak u kineskom restoranu, a druga jezične zavrzlake u zagrebačkom tramvaju. Detalje nove dramske suradnje još ne otkrivamo jer su u fazi dogovora, ali uvjereni smo da će biti odlično i zabavno, kao i uvijek!

Dvije Treće iznad Ptuja

Ako vam dvadesetak lektira godišnje nije dovoljno, prijavite se na...

Čitanjem do zvijezda

Ove su se godine naši natjecatelji vinuli u svemir.

Marko Višić, III. f

Natjecanje *Čitanjem do zvijezda* i ove je godine privuklo dio učenika koji uz sve školske obveze i velik broj lektirnih naslova stižu pročitati još nekoliko knjiga više. Riječ je o natjecanju koje se sastoji od čitanja knjiga određene tematike, a ove je godine to znanstvena fantastika. Čitaju se tri knjige počevši od kulturnog *Vodiča kroz galaksiju za autostopere* autora Douglasa Adamsa. Oni koji su se plasirali na iduću razinu čitali su *Fahrenheit 451* Raya Bradburyja, roman koji su naši profesori srećom izabrali za lektiru u sklopu *Škole za život* i tako olakšali bar jednom dijelu natjecatelja. Na iduću razinu plasirala se i Marija Beljan, učenica drugog razreda, koja nam je objasnila da su na svakoj razini pitanja sve teža i kako se uz već pročitane knjige,

Na početku stoji knjiga

Vrijeme curi, a napetost raste

koju treba ponovno pročitati, dodaje nova. Marija je i prošle godine sudjelovala na natjecanju jer joj je „fakat zanimljivo“ što se čita literatura izvan one s lektirnoga popisa te kaže da joj te dodatne knjige ne stvaraju prevelik pritisak. Naša knjižničarka, koja je učenike uputila u natjecanje, smatra da je *Čitanjem do zvijezda* dobra promocija čitanja te da mu daje novu dimenziju, posebice zbog testova na računalu. Karlo Kalinić, učenik trećeg razreda, i Dora Budimir, učenica drugog razreda, također su se plasirali na iduću razinu. Karlo mi je objasnio da se testovi sastoje od četrdesetak pitanja te da se rješavaju na računalu. Pitanja su višestrukog izbora, a zadani su ulomci, no ne pomažu previše ako nisi pročitao cijelu knjigu. Za razliku od Marije i Dore, Karlo nije zahvaćen reformom *Škole za život*, tako da je uz postojećih dvadesetak lektira dodatna literatura bila određeni pritisak. „Ali nije neizvedivo, sve se može kad se hoće“, poručuje Karlo i kaže kako je i njemu ovo zanimljivo iskustvo. Našim knjižljupcima želimo svu sreću u trenutačnoj fazi natjecanja kao i plasman na državnu razinu gdje ih čeka kulturni *Divni novi svijet* autora Aldousa Huxleyja.

Razredni zagrljaj

Dan zagrljaja

Josip Đurinić, II. f

Međunarodni dan zagrljaja svake se godine održava 21. siječnja, a obilježavanje ovoga dana prvi je predložio američki svećenik Kevin Zaborney još 1982. godine. Naime, on je u suradnji s psiholozima zaključio kako pet do šest zagrljaja dnevno može učiniti život lijepšim i dužim. Zato smo mi i ove godine Dan zagrljaja prikladno obilježili u čemu nam je ponovno pomogla tvrtka Ledo. Tijekom velikog odmora školom je šetao veliki nasmiješeni medo koji je dijelio zagrljaje, širio radost i toplinu među učenicima i profesorima.

Veliki medo – veliki zagrljaj

Nova fakultativna nastava primamljiva naziva

Filozofski café

Nika Vidalina, III. f

U našoj školi postoje brojne fakultativne aktivnosti na koje se učenici mogu uključiti te tako ispuniti svoje slobodno

vrijeme, naučiti nešto novo i steći nova prijateljstva. Jedna od njih je i fakultativna nastava filozofije pod nazivom Filozofski café, a vodi ga profesor logike i filozofije Petar Runje. Filozofski café svoje korijene ima u Francuskoj, a već je živio i u Hrvatskoj. Cilj je ovakvog oblika nastave približiti učenicima „teške“ filozofske teme te ih potaknuti da razvijaju kritičko mišljenje. Naime, nastava se odvija u opuštenom ozračju i druženju, a o temi razgovora i raspravi učenici se

dogovaraju zajedno s profesorom. Teme koje obrađuju raznolike su; od javno-političkog života, zabave, kulture, religije i sporta do filozofskih pitanja o društvu i svijetu. Polaznicima Filozofskog *caféa* ovakva se nastava jako sviđa jer je vrlo opuštena i pravo je osvježanje od svakodnevnih nastava. Također su vrlo zadovoljni što mogu raspravljati o aktualnim temama koje ih zanimaju te iznijeti svoje mišljenje, ali i saznati kako njihovi vršnjaci gledaju na to područje.

Internacionalna natjecanja u engleskom jeziku

Hippo & BiE 2019.

Nensi Adili, III. f

Učenici naše škole nastavljaju sa sjajnim rezultatima na natjecanjima *Hippo* i *Best in English*. To su međunarodna natjecanja iz engleskoga jezika na kojima svake godine sudjeluje velik broj učenika. Na natjecanju *Best in English* ove je godine sudjelovalo preko 16000 učenika u dobi između 14 i 19 godina iz 25 različitih zemalja. Natjecatelji koji ostvare najbolje rezultate osvajaju nagrade koje, osim novčanih, uključuju i dvotjedno putovanje u Kanadu. Naravno, konkurencija je velika tako da se, nažalost, nitko od naših učenika nije našao među prvima, no svim sudionicima dodijeljena su priznanja BHV Educationa. Na *Hippo* natjecanju desetero učenika pod vodstvom profesorica Marijane Ivce i Marije Maričić plasiralo se u polufinale koje se održalo u Križevcima. Iako ni tu nismo imali sreće da prođemo dalje, u novoj 2020. godini imamo novu priliku za pokazivanje svoga znanja.

Fakultativna nastava portugalskog jezika

Luzitanci u Trećoj

Odlična prigoda za učenje još jednog jezika.

Chiara Pumper, III. d

Popisu brojnih fakultativnih predmeta naše škole ove godine pridružio se i Portugalski jezik. Iako to možda nije europski jezik koji će vam prvi pasti na pamet pri proširivanju svog lingvističkog znanja, dojmovi su dosad i više nego pozitivni. Učenika je malo – minimalnom broju od deset učenika naše škole pridružila se i jedna učenica I. gimnazije, koju su doveli znatiželja i igra slučaja. Satovi se zasad orijentiraju na učenje osnova, a mnogo usvajanja odvija se razgovorom. Učenici se čine zadovoljnim – otkad su svladali početne izgovore i slova koja ne zvuče „kako bi trebala“. Svi se čine opuštenima, satovi su zanimljivi i zabavni, a gotovo polovica prve godine prošla je a da nisu ni primijetili.

Učenje uz zabavu

Odgovor na pitanje kako je do ove suradnje došlo potražili smo kod **Helene Glavaš**, studentice zadnje godine diplomskog studija Portugalskog jezika i književnosti i dobitnice stipendije *Fernão Mendes Pinto* Centra za portugalski jezik *Instituto Camões*, koja vodi nastavu. Saznali smo da je realizacija nastave bila moguća zahvaljujući suradnji III. gimnazije, zalaganjem pedagoginje Nade Žalac, i Centra za

portugalski jezik i kulturu *Instituto Camões* koji se nalazi na Filozofskom fakultetu u Zagrebu.

Nastava se odvija jednom tjedno, u okviru dvaju školskih satova, a pohađa je jedanaestero učenika (od prvog do trećeg razreda) s kojima je, kako kaže profesorica, užitak raditi jer su motivirani, pristojni, pokazuju veliku želju za učenjem i upoznavanjem, ne samo portugalskog jezika već i luzofonske kulture. Nastava se održava na portugalskom jeziku, kako bi ga učenici što prije usvojili, ali i na hrvatskom. Na satu učenici rade samostalno ili u grupama, a jedan od zadataka tijekom polugodišta je i osmišljavanje vlastitog projektnog rada (tema po vlastitom izboru) luzofonskih povijesti i kultura kako bi se učenici što bolje upoznali s kulturom luzofonskih naroda jer je portugalski službeni jezik čak u osam zemalja svijeta (Portugal, Brazil, Angola, Mozambik, Cabo Verde, Sveti Toma i Princip, Gvineja Bisau i Makau). Osim toga, u sklopu nastave predviđen je i posjet Centru za portugalski jezik *Instituto Camões*, kao i odlazak na *Ciklus iberoameričkog filma* u Kino Tuškanac.

Nova knjiga profesora Ilije Barišića

Filmska gramatika videoigara

Profesor I. Barišić gost Književnog petka

Videoigre su umjetnost kad prenose ljudska iskustva na kreativan i primamljiv način izazivajući pritom snažne emocionalne reakcije.

Marko Višić, III. f

Profesor hrvatskog jezika Ilija Barišić prošle je godine izdao znanstvenu knjigu temeljenu na doktoratu pod nazivom „Filmska gramatika videoigara“. Na Književnom petku 22. studenoga 2019. u Gradskoj knjižnici profesor Barišić zajedno sa Srđanom Laterzom, autorom edukativnog projekta o videoigrama „Interaktivna empatija“, govorio je o videoigrama. Voditelj programa Hrvoje Pukšec otvorio je zanimljivu raspravu pod nazivom „Igre oko nas“, a razgovaralo se o industriji videoigara te o beneficijama videoigara kao i o njihovim negativnim stranama. Upravo to bio je povod našem razgovoru s profesorom Barišićem.

O vašoj zbirci kratkih priča „Sitne podvale“ već smo pisali. Po čemu se od te knjige razlikuje „Filmska gramatika videoigara“ i što vas je inspiriralo da je napišete?

To su dvije potpuno različite knjige. Jedna je književni tekst, zbirka kratkih priča, druga je znanstvena knjiga temeljena na doktoratu. Kada je riječ o doktoratu, teško je govoriti o inspiraciji i nadahnuću kao u književnosti. Zanimale su me videoigre na teorijskoj razini, počeo sam ih istraživati kroz prizmu filmske teorije, i tako je

nakon dosta vremena i rada na kraju dovršena doktorska disertacija koja je samo transformirana i u knjiški oblik.

U naslovu se povezuju film i videoigra. Možete li nam objasniti koje su sličnosti, a koje razlike između njih?

Videoigre su, kao i film, u svojoj biti pokretne slike. Tako se gotovo sve videoigre mogu opisati u okvirima onoga što filmska teorija naziva „oblici filmskoga zapisa“. U videoigrama, kao i u filmu, promatramo neki prizor, neko slikovno dinamičko zbivanje unutar kadra ili više kadrova. Temeljna je razlika dvaju medija u tome što u videoigrama igrač može interventno djelovati unutar tog prizora, dok u filmu tipično ne može. Drugim riječima, videoigre imaju interaktivnu komponentnu, a intervencija u fiktionalni svijet gledatelja nije samo interpretativna i metaforička nego i doslovna.

Što vi preferirate?

Nemam preferencija. Nekad volim odgledati film, a nekada odigrati igru. Svaki medij ima svoje.

Znači li to da još uvijek igrate igre?

Danas igram više ležerne igre koje ne zahtijevaju veliki i neprestani angažman igrača. Istaknuo bih nogometni menadžer Hattrick koji igram već gotovo 15 godina.

A koje ste videoigre voljeli kao srednjoškolac?

Igrao sam jako puno dok sam bio srednjoškolac, čak i previše. Igrao sam igre različitih žanrova, na primjer, od strategija „StarCraft“, od avantura „Blade Runner“ i serijal „Monkey Island“, od RPG-a serijale „Fallout“ i „Diablo“, od FPS-a serijal „Quake“.

Možete li usporediti starije i novije igre? Koje su sličnosti, a koje razlike?

Novije videoigre u pravilu imaju bolju grafiku, odnosno veći stupanj

Voditelj Hrvoje Pukšec i profesor I. Barišić

fotorealističnosti. Što se same mehanike igre tiče, ona se nije nužno puno promijenila. Fifa ili PES još uvijek su više-manje iste igre, samo je grafika nešto bolja. Neki govore da je jedan od trendova u novijim videoigrama da ih je generalno nešto lakše igrati nego prije. To je vjerojatno točno, s obzirom na to da sada ima puno više igara nego prije, pa mnogi proizvođači ne žele riskirati i testirati strpljenje igrača zahtjevnom mehanikom i teškim izazovima.

Što mislite u kojem će se smjeru videoigre razvijati?

Teško je predvidjeti u kojem će se smjeru videoigre razvijati u budućnosti. Tehnološke novotarije poput virtualne ili proširene stvarnosti još uvijek nisu uhvatile korijenje u široj *gejmerskoj* zajednici. Daljnji napredak vizualne uvjerljivosti videoigara sasvim je izgledan, sve dok ne počnu u potpunosti nalikovati na stvarnost. Osim toga, kao i inače u zabavnoj industriji, teško je predvidjeti trendove. Tko to uspije, sigurno će zaraditi lijepe novce s obzirom na to da će industrija videoigara sigurno još puno rasti.

Koje biste videoigre preporučili mladima?

Nema smisla preporučivati popularne hitove, za njih svi već znaju. Stoga bih mladima preporučio tržište ozbiljnih i edukativnih igara. Ozbiljne igre komuniciraju određena univerzalna ljudska iskustva na zanimljiv način i na taj način mogu obogatiti život svakog pojedinca, baš kao i umjetnost općenito. Uz pomoć edukativnih igara lakše je naučiti neke konkretne školske i izvanškolske sadržaje.

U igri je velik novac

Zanimljiv je, ako ne i šokantan, podatak da industrija videoigara ostvaruje veći profit od filmske industrije. Kako komentirate tu činjenicu?

Jedan od razloga svakako je i u boljim mogućnostima monetizacije videoigara. Videoigre imaju više načina da izmuzu novac od svojih konzumenata u odnosu na film. Film platiš, pogledaš i tu većinom prestaje priča s izvlačenjem profita. Dok neke videoigre funkcioniraju na sličan način, mnoge imaju sasvim perfidne načine konstantnog izvlačenja novca od svojih korisnika. Na primjer, igrači nerijetko plaćaju brojne dodatke iz igre. Trošak igrača često nije jednokratni i ne uključuje samo kupovinu videoigre. Mnoge od najprofitabilnijih videoigara zapravo su u startu besplatne, ali itekako znaju naplatiti svoje sadržaje od igrača koji se istinski navuku na igranje.

Na Književnom petku o Igrama oko nas

Mnogi upravo ovisnost spominju kao najveću opasnost videoigara. Kakva su vaša iskustva?

Slažem se. Najveća je opasnost videoigara u relativno lakom izazivanju ovisnosti. Mehanizmi privlačenja pozornosti igrača i nagrađivanja uspješnog djelovanja vrlo su moćni, stoga je s videoigrama svakako preporučljiva umjerenost.

A što je s pozitivnim utjecajima?

Kao i svi mediji, videoigre na ljude utječu i pozitivno i negativno. Mogu razvijati kreativnost, pomoći ljudima da lakše usvoje neka znanja i vještine, djelovati terapeutski, poboljšati psihomotorne sposobnosti itd. I na socijalizaciju također mogu utjecati pozitivno i negativno. Mogu učiniti da se ljudi povuku od svijeta u fiktionalne svjetove igre, no preko nekih igara igrači se mogu i upoznati i družiti.

Na Književnom ste petku rekli da ste u svojoj knjizi naveli neke prijedloge za zamjenu tuđica hrvatskim riječima u videoigrama. Možete li navesti neke primjere?

Na sugestiju profesora Turkovića predložio sam riječi poput „igratelja“ za *gamera*, ili „igroizvedbu“ za *gameplay*.

Što mislite hoće li zaživjeti?

To ćemo vidjeti. Treba predložiti zamjene za strane riječi i tuđice, ali ih ne i namećati. Treba prepustiti jezičnoj zajednici da ih prihvati ili odbaci. Taj postupak u jeziku ide automatski. Ali svakako treba ponuditi hrvatsku inačicu neke riječi, a ne ropski i polukolonijalno ni ne pokušavati pronaći hrvatsku riječ za strani izraz.

U jednom ste trenutku povezali videoigre s umjetnošću? Znači li to da su i one umjetnost?

Videoigre definitivno jesu umjetnost. No ne sve, kao što ni svi filmovi, sve fotografije ili sve knjige nisu umjetnost. Umjetnost su po tome što prenose neka kompleksna ljudska iskustva na kreativan i primamljiv način koji izaziva snažne emocionalne reakcije kod ljudi.

U temi broja istražujemo može li i koliko umjetnost promijeniti svijet. Kakvo je vaše mišljenje o tome?

Umjetnost može mijenjati svijet, ali prvenstveno tako da suptilno utječe na poboljšanje života onih koji ju konzumiraju. Na primjer, čitanjem dobrih romana postajemo bolji ljudi, učimo o sebi, o svijetu oko sebe, bolje razumijemo svijet oko sebe i u idealnom se scenariju možemo i znamo bolje ponašati. Makar malo, naše djelovanje u svijetu može biti pozitivnije i konstruktivnije zahvaljujući umjetnosti.

Rekao bih da svaka velika i dobra umjetnost nužno doprinosi poboljšanju svijeta. Čini ga ljepšim, ako ništa drugo. Ali radikalne i velike promjene svijeta, nešto što će preko noći promijeniti ljudsku narav i složene ljudske, političke i druge odnose – to je previše tražiti od bilo koga, pa i od umjetnosti. Kada umjetnost tako sebi otvoreno uzima za cilj da mijenja svijet, barem u nekom radikalnom smislu velikih promjena – obično u tome ne uspijeva. Osim što je nemoguće i pomalo naivno, čini mi se da tako ambiciozno postavljanje cilja obično i ubija umjetničku kreativnost, a umjetničku poruku usmjerava prema jednostranosti i očiglednosti koja je pogubna za svaku ozbiljnu umjetnost. Umjetnost prije svega treba biti velika umjetnost, estetski uspješna, pa tek potom ima potencijal promijeniti svijet, ali tiho, polako i suptilno, kao što neka rijeka može promijeniti krajolik.

Po(e)zitiva 2019.

Ljubav, smrt i ljepota u maniri E. A. Poea

Chiara Pumper, III. d

U organizaciji Škole za grafiku, dizajn i medijsku produkciju, petu godinu zaredom održalo se natjecanje Po(e)zitiva. Zadatak

je bio napisati pjesmu na temu „Annabelle Lee“ Edgara Alana Poea i pokazati na koji način živi odnos ljubavi i smrti, smrti i ljepote, ljepote i života, ili svega pomalo. Oda-ziv je bio veći no ikad prije – na natječaj je stiglo čak 106 radova sa svih strana Hrvatske. Od svih pristiglih radova povjerenstvo za prosudbu imalo je zadatak odabrati 23 pjesme za tiskanje u ovogodišnjem zborniku. U odabrane radove ušle su čak dvije naše učenice – **Marija Bencun i Chiara Pumper**, čija je pjesma bila među pet pobjedničkih. Dodjela nagrada održala se 7. lipnja 2019. u centru KNAP. Osim čitanja pobjedničkih radova, uživali smo i u kratkom lirskom filmu „Izraz“, koji je nagrađen

posebnom nagradom, i izvedbi *punk* benda „Željezna Lejdi“ škole domaćina. Na kraju događanja posjetitelji su mogli pogledati izložbu korica knjiga koje su učenici osmislili prema motivima Poeovih pjesama. U istoj prostoriji bila je i izložba „Nevidljivi zid“.

Chiara Pumper čita svoj nagrađeni rad

Volonterski klub III. gimnazije

Tvornica bogatstva i sreće

Uvijek je pravo vrijeme da se učini dobro.

Marina Paić, III. f

Ako je vjerovati riječima poznatog kineskog filozofa Lao-Cea da što više daješ, to više imaš, onda nam je pravo bogatstvo nadohvat ruke. Zaslužan je za to bivši maturant Sven Mikulić koji je uzeo stvar u svoje ruke i izbio se da Treća gimnazija ima osobnu tvornicu bogatstva i sreće. Naime, nakon dugo vremena u školu se 2018. godine vratio volonterski klub predvođen profesoricom V. Tomić. Cilj je ove fakultativne nastave potaknuti učenike da svoje slobodno vrijeme iskoriste produktivno pomažući drugima. Uz profesoricu glavnu riječ oko detaljne organizacije i odabira projekta ima voditelj ovog kluba kojeg na temelju zalaganja izabire profesorica. Ove godine voditeljsku palicu preuzela je Dorotea Vončina, učenica 4. d razreda, koja je inače aktivna članica Crvenoga križa i redovito volontira u Nazorovoj. Ona se brine oko toga da sve članove upozna s pravilima i ponudi im neke od opcija volontiranja koje se treba odraditi dva puta u prvom

Ekipe na okupu

i četiri puta u drugom polugodištu te se sukladno s time dijele ocjene i upisuju podatci u volontersku knjižicu koju svaki član dobije.

„72 sata bez kompromisa“

Izbor akcija zaista je raznovrstan: od ponudjenog grupnog odlaska u starački dom ili dječji vrtić do individualnih odabira, kao što su držanje instrukcija ili sudjelovanje u bilo kojoj akciji koju se može pronaći na stranica-ma Volonterskog centra Zagreb. Naša škola trudi se uključivati i u veće projekte. Jedan od takvih zasigurno je *72 sata bez kompromisa*. Riječ je o međunarodnom projektu u kojem naša škola sudjeluje drugu godinu zaredom, a kojim se potiče, posebice mlade, na zajedništvo i solidarnost.

Iako se treba prijaviti nekoliko dana ranije, do samog početka ne zna se koju ste akciju dobili, ni s kime ste u grupi. Stoga morate biti spremni na sve jer nikad ne znate što vas čeka. Ali, upravo u tome i leži čar ovog projekta. Uz to što radite dobra djela, stječete nove prijatelje, ali i bitna životna iskustva među kojima je i beskompromisno prilagođavanje situaciji.

Igračka na dar

Mogućnosti su volontiranja različite; raznovrsne radionice, renovacije i uređivanje domova, pružanje pomoći siromašnima i mnoge druge. Dvanaestero učenika, koliko ih se iz naše škole prijavilo, sudjelovalo je u akcijama čišćenja i uređenja okoliša te pomaganju u pučkoj kuhinji. S obzirom na to da smo čuli samo pozitivna iskustva, vjerujemo da će broj zainteresiranih učenika iduće godine biti i veći.

Svatko može biti volonter

Ove godine započeli smo suradnju i s dječjim domom u Nazorovoj i preruseni u Djeda Božićnjaka i njegove vrijedne pomoćnike podijelili mnogo darova koje su učenici kupili djeci. Njihovi nestvarni osmjesi i svjetlucava sreća u očima najveća su nagrada svima koji su sudjelovali i dokaz da za sreću ne treba mnogo. Iako klub za sada odlično funkcionira, još uvijek je relativno nov i ima mjesta za napredak pa se tako Dorotea nada da će se u budućnosti umjesto broja dana vrednovati broj sati koje je učenik proveo volontirajući te da će one najmarljivije moći nagraditi titulom volontera mjeseca. A, naravno, sve zainteresirane poziva da se priključe radu ove vesele ekipe. „Svatko može biti volonter,“ kaže Dorotea, „za nekog je teretana mjesto gdje će ispuhati svoj stres, za mene je to ovo. Svi moji problemi tada ostaju negdje drugdje.“ S tim na umu sjetite se da je uvijek pravo vrijeme da se čini dobro i postanite dio naše bajkovite priče koja je tek počela.

Druženje u staračkom domu

Uređivanje osnovnoškolskog vrta

Građanski odgoj i obrazovanje u praksi

Simulirana saborska sjednica

Izrazito korisno iskustvo, pogotovo za nekoga tko želi studirati političke znanosti ili pravo.

Mia Maurović, III. f

Ove godine, 30. ožujka, održat će se 8. simulirana saborska sjednica za učenike srednjih škola. Učenici se pripremaju za sudjelovanje proučavajući zakone i smišljajući prijedloge za njihovo poboljšanje te govor kojim će svoje ideje predstaviti.

Simulirana sjednica je usmjerena na podizanje znanja i razumijevanja predstavničkog i zakonodavnog tijela te razumijevanje njegove uloge. Postala je i sastavni dio kurikuluma Građanskog odgoja i obrazovanja. Svake godine izabire se postojeći zakon koji postaje tema rasprave. Prošle godine to je bio Zakon o ugostiteljskoj djelatnosti. U događaju je tada sudjelovalo 140 učenika-zastupnika iz 23 srednje škole iz cijele Hrvatske pa tako i učenica III. gimnazije **Lorena Mahmić** koja je kratko opisala svoje iskustvo: „Profesorica mi je predložila da napišem osvrt na jedan članak iz Zakona o ugostiteljskoj djelatnosti. Iz svakog razreda bio je izabran po jedan učenik koji je predao svoj osvrt. Budući da je moj osvrt bio izabran, napisala sam govor za sjednicu koji sam i čitala u Saboru uz profesoričinu pratnju. Stvarno sam se lijepo provela. Nakon

sjednice bili smo počašćeni objedom i pićem. Smatram da je simulirana sjednica korisno iskustvo, pogotovo za nekoga tko kasnije želi studirati političke znanosti ili pravo.“

Buduća političarka Lorena Mahmić

Fašnik

Tko je to?!

To je ptica! To je avion! Ne, to je... Homer Simpson?

Chiara Pumper, III. d

Kreativci su pokazali što i koliko mogu, a bili su toliko dobri da neke nismo ni prepoznali. Osim odličnih pojedinačnih kostima, ove je godine naglasak stavljen na grupne kostime.

Tako smo imali prigodu upoznati cijelu obitelj Simpson ili četiri jahača apokalipse (da, to su oni s kapuljačom), a bivši maturanti uprizorili su i cijelu svadbenu povorku. Bilo je dvoje tajnih agenata i nekoliko građevinskih radnika kojih u Hrvatskoj

Četiri jahača apokalipse

nedostaje u velikom broju. Reakcije su bile raznolike, od smijeha i pjesme do vriskova i bježanja. Maškarama je, kako god okreneš, bilo zanimljivo (znam, od mene su bježali). Osim učenika maskirali su se i neki profesori, a najuspješnije su svakako bile školska pedagoginja i psihologinja koje su se posve uživjele u svoju ulogu.

Znaš li tko sam?

Zgodni bauštelci

Razredna svadba

Iz Trogira grada punog geografskih nada

Je li neznanje blagoslov?

Što učiniti kada i doktor geografije kaže: „Ovo vidim prvi put!“

Marko Višić, III. f

Grad poznat po najmlađem Zeusovu sinu, bogu sretnog trenutka – Kairosu, prošle je godine od 8. do 10. svibnja bio domaćin 26. državnog natjecanja iz geografije.

Iako su mnogi računali na Korčulu kao odredište natjecanja, zbog nama nepoznatih razloga u MZO-u su odlučili drugačije, pa smo se smjestili u Segetu Donjem, u hotelu Medena. Prvi se dan nije doimao dinamičnim jer se većina vremena svela na putovanje prema Trogiru u čijoj su se Osnovnoj školi majstora Radovana pisali multimedijски testovi i izvodili praktični radovi. Pošto smo se smjestili u sobe i večerali, u kongresnoj dvorani hotela Medena organizirano je otvorenje natjecanja. Nakon plesnih, pjevačkih i dramskih nastupa osnovnoškolaca uslijedili su svima već pomalo zamorni govori predsjednika Geografskog društva, predsjednice natjecanja, ravnateljice škole i drugih osoba važnih za samo natjecanje. Većinu ostatka noći mnogi su proveli u pravom natjecateljskom duhu – učeći nenaučeno, ponavljajući naučeno i poučavajući mlađe generacije pri čemu su izmijenili korisne informacije koje nerijetko mogu značiti i bod više.

Prvi odostraga

Sljedeće je jutro isprva bilo dosta dinamično – buđenje, ponavljanje, doručak, ponavljanje, spremanje i odlazak prema školi u kojoj su se pisali testovi, pri čemu su mnogi i dalje ponavljali gradivo. Budući da je moj cilj bio dolazak na državnu

razinu, nisam ništa posebno ponavljao. Neki koji su se spremali i po 3 do 4 tjedna, završili su 7. ili 8., dok prvih šest mjesta dobiva izravan upis na geografiju na PMF-u. Ali, ako možeš dogurati do državnog, onda možeš i upisati geografiju, bar ja tako mislim. Također, kada se ne spremaš i dođeš opušteno, zadovoljan si svojim rezultatom, čak i ako si zadnji ili, kako se kaže „prvi odostraga“ (kao ja), a ono što je još bolje – ne gledaš na ostale kao na konkurenciju pa ne razvijaš (podsvjesne) predrasude o njima te ti je stvarno drago kada netko nešto osvoji.

A samo natjecanje? Bilo je vrlo zanimljivo. Drugi su razredi prvo pisali praktične radove vezane uz temu gospodarstva, područje koje nitko baš ne voli, pa čak ni neki profesori.

Trebali smo nacrtati nekoliko dijagrama, a ja sam uspio u svemu pogriješiti. Međutim, unatoč spoznaji da sam ih krivo nacrtao, nastavio sam bojati radi, kako bi se reklo, estetske komponente. Uslijedila je pauza nakon koje smo pisali testove utemeljene na *fun fact*-općem znanju tako da ni oni koji su se ubijali učenjem nisu bili u velikoj prednosti u odnosu na druge.

Picasso karte – što je to?!

Nakon testa uputili smo se u centar Trogira koji se, uz ostatak grada, običe za manje od deset minuta, a mi smo tamo bili ostavljeni više od dva sata. To smo vrijeme uspjeli nekako ubiti igrajući *Subway Surfers* ili kupujući suvenire. Sam

Marko s najboljom profesoricom Milom Bartulović

uvid u testove kasnio je sigurno sat vremena, a meni je bilo više smiješno nego tužno kada sam jednoga od nadležnih koji je doktorirao/magistrirao geografiju pitao: „Kakve su ovo Picasso karte?“ da bi on meni rekao: „Pa i ja ove karte vidim prvi put!“ Također, neka nam slična *slobodno-umjetnička* pitanja i nejasne prikaze nisu znali dobro objasniti što je meni stvarno bilo komično, ali i žalosno. Ubrzo smo se vratili u hotel na večeru, a zatim su uslijedila slavlja i druženja koja su rezultirala umorom sljedećeg jutra koji je možda djelomice odgovoran za doživljaj kratkog izleta nakon doručka. Naime, posjet obližnjoj bari/močvari/etnoselu nije nikoga pretjerano oduševio. Budući da se dodjela nagrada, na kojoj su nam otpale ruke od pljeskanja, i zatvaranje produžilo unatoč manjem broju scenskih nastupa, kasnili smo pri polasku za Zagreb. Sve u svemu, meni se natjecanje veoma svidjelo – upoznao sam nove ljude, stekao nova iskustva, odlično se zabavio i napunio baterije za nove geografske pobjede.

#geografičari

Escape room – platforma za učenje

Šezdeset minuta napetosti i lude zabave

Escape room, osim što je izuzetno zabavna aktivnost, odličan je koncept za bilo koje područje učenja jer potiče tehnike rješavanja problema, suradnju u timu i razmišljanje pod pritiskom.

Marko Višić, III. f

Na obilježavanju Dana škole prethodne godine, među mnogim ponuđenim aktivnostima, učenici su se mogli okušati i u *escape roomu* koji je priređen u školskom muzeju. Tema je bila Egipat, ali osim povijesti učenika je za rješavanje zagonetki trebalo i znanje engleskog jezika i matematike. Inače, *escape room* koncept je igara u kojima je tim igrača zaključan u sobi te mora riješiti zagonetke i doći do konačnog cilja u zadanom vremenu. Tijekom igre preko kamera ih nadzire *game master* koji im može dati hintove u određenom trenutku ako tim tako želi. *Escape room* održan u našem školskom muzeju osmislila je naša školska pedagoginja Nada Žalac, a u realizaciji joj je pomogla profesorica matematike Ankica Hegolj. Naime, našu pedagoginju od uvijek je zanimalo područje gamifikacije u kontekstu učenja. Za one koji ne znaju, gamifikacija ili igrifikacija primjena je dizajna elemenata videoigara i principa igara u kontekstima neigara. Profesorica Žalac iz vlastitog iskustva zna koliko je motivirajuće učiti kada učenje možemo učiniti zabavnim, osim toga i puno duže pamtimo sadržaje naučene na takav način pa gamifikaciju svakako smatra vrijednim alatom za inkluzivnu i kreativnu nastavu.

Zgrabite priliku!

I zaista, *escape room* u odgojno-obrazovnom procesu na zabavan način može uključiti učenike u bilo koju temu. „Kombinirajući strategije rješavanja problema, različite vještine, različita područja i ishode učenja, dobivamo jednu novu i motivirajuću platformu za učenje,“ poručuje profesorica Žalac te objašnjava kako su osnovni elementi *escape room* avanture: svrha, odnosno neka vrsta misterije koju treba riješiti ili cilj koji treba postići, zatim tragovi, tj. niz zagonetki ili pitanja koja treba riješiti ili slagalice koje vode

Soba grofice Petrinjske

do cilja, nešto za otključavanje (kao što su zaključane kombinacije ili kodovi čije odgovore pružaju tragovi koje učenici usput rješavaju) te vremensko ograničenje.

S obzirom na to da je pokazan veliki interes, odaziv i zadovoljstvo učenika, pedagoginja je imala u planu i dalje razvijati ovu aktivnost. Tako je krajem prošle školske godine stupila u kontakt s predstavnicima *ExitGames escape rooma* koji su joj dali primamljivu ponudu – suradnju u trajanju od godine dana pod njihovim pokroviteljstvom. „Dogovorili smo se da će nam svakoga mjeseca ustupiti jedan besplatni termin za *escape room* avanturu po izboru učenika: *Teslino nasljeđe*, *Grofica iz Petrinjske ulice* ili *Projekt G.A.R.Y.* Kriterije odabira učenika prepustili su meni, uz napomenu da u timu može biti maksimalno sedmero učenika,“ objašnjava profesorica. Tako se svakoga mjeseca pedagoginja dogovara s razrednicima o izboru učenika koji će uživati u ovoj nagradi u prostorijama *ExitGames escape rooma* koji se nalazi Petrinjskoj ulici. Učenici nagradu rado prihvaćaju i dijele pozitivna iskustva.

Aktivno učenje

Prvi su imali priliku okušati se u *escape room* avanturi pobjednici kviza općeg znanja na Danu škole prošle školske godine. Ekipe triju učenika tadašnjeg II. f razreda i triju profesorica, Katarine Essert, Ivane Delač i Nade Žalac, na vrijeme je uspjela izaći iz sobe i „spasiti svijet od meteora“ unutar odabrane avanture *Teslino nasljeđe*. No, jedan od mojih kolega otkrio mi je da im je *gamemaster* dodao još pet minuta kako bi uspjeli jer su bili blizu cilja, ali svi se slažu da im je to bilo izrazito zanimljivo i nezaboravno iskustvo. Sljedeći su na redu bili učenici iz I. f razreda jer su na ovogodišnjem božićnom humanitarnom sajmu bili najuspješniji skupivši 726 kuna. Oni su izabrali *Groficu iz Petrinjske ulice* te se odabrani tim učenika upustio

u nezaboravno iskustvo. Uspjeli su pobjeći na vrijeme, a jedan od članova tima, Stjepan, rekao je da im je bilo odlično, ali i dosta teško, dok je njegova kolegica Ivana izjavila da je bilo i strašno i jezivo. I odabranom timu iz III. d razreda, koji su bili drugoplasirani po skupljenom novcu, također je bilo strašno i teško, ali i zanimljivo. Timovi učenika iz ostalih razreda također imaju samo riječi hvala. „Ovo mi je stvarno bilo nezaboravnih 60 minuta te ih preporučam svakome i zahvaljujem školi što mi je omogućila ovo odlično iskustvo,“ poručila je jedna od maturantica koja se zajedno sa svojim kolegicama okušala u avanturi *Projekt G.A.R.Y.*

Saznali smo da slične igre sve više ulaze u učionice zbog zahtjeva novih kurikula za dinamičnom nastavom i većom uključenosti učenika. „Koncept *escape rooma* svakako može biti dobar primjer smislene gamifikacije. Osim što je izuzetno zabavna aktivnost, može se prilagoditi za bilo koje područje učenja jer potiče kritičko razmišljanje i tehnike rješavanja problema, razvija ustrajnost, suradnju i timski rad, vježba razmišljanje pod pritiskom, dobra je za razvijanje komunikacijskih vještina, zaključivanje o uzročno-posljedičnim vezama, omogućuje iskustveno učenje, odnosno usmjerena je na učenike kao na aktivne sudionike u vlastitom procesu učenja“, objasnila nam je profesorica N. Žalac.

Teslino nasljeđe

Drugo lice profesorice Ivane Cvijović Javorina

Neumorna u stjecanju novih znanja

Čini mi se da sam srednjoškolsko razdoblje provela mnogo opuštenije nego što je to slučaj s mojim učenicima.

Josip Đurinić, II. f

Ova rođena Zagrepčanka od najranijih dana svoje vrijeme provodi učeći jezike, ali zanima ju i kuhanje s bakom kao i igra u djedovoj radionici, pa je pitanje gdje bismo je danas sretali da nije odabrala nastavnički smjer na zagrebačkom Filozofskom fakultetu. Od 2010. godine radi kao profesorica njemačkog jezika u našoj gimnaziji iako bi mogla predavati i povijest. Riječ je, naravno, o profesorici Ivani Cvijović Javorina s kojom smo razgovarali o svemu pomalo kako bismo upoznali i njezino skriveno lice.

Ispred obiteljske kuće

Promocija na Filozofskom fakultetu (travanj 2009.)

Mentorica na edukaciji nastavnika (studeni 2019.)

Za početak, recite nam nešto o svome djetinjstvu.

Rođena sam u Zagrebu, gdje sam provela čitavo djetinjstvo, završila osnovnu i srednju školu te fakultet. Čuvali su me baka i djed pa nisam morala ići u vrtić. Uz baku sam već s nepunih pet godina naučila raditi zagorske štrukle, a voljela sam provoditi vrijeme i u djedovoj radionici, nerijetko s čekićem, odvijačem ili nekim drugim alatom u rukama. S četiri i pol godine mama me je upisala na englesku igraonicu, kamo me je baka vodila svaki tjedan. Pohađanje igraonice priznato mi je kao priprema za osnovnu školu pa sam uspjela izbjeći i tada ne baš omiljenu malu školu.

Jeste li već u osnovnoj školi znali što želite studirati ili čime se želite baviti?

Znala sam da želim studirati, ali još nisam znala što. Budući da sam i prije polaska u prvi razred obožavala čitati, roditelji su prepoznali da sam „zagrijana“ za knjige te su me već odmalena usmjeravali prema studiranju. Međutim, nikad mi nisu nametali svoj izbor i čekali su da sama pronađem ono što me zanima i odaberem čime se u životu želim baviti.

Povijest – prva ljubav

Koji su vam predmeti bili najdraži u osnovnoj školi?

Voljela sam većinu predmeta, ali najdraži mi je bila Povijest, zahvaljujući profesoru Šimi Čurkoviću. On je prvi pobudio moj interes za taj predmet, pogotovo za staru povijest. Bio je vrlo zahtjevan pa je godinama na kraju osmog razreda učenike ispitivao gradivo svih četiriju razreda, što bi danas, vjerujem, bilo nezamislivo. No, svaki je sat „začinio“ zanimljivim pričama ili anegdotama i tih 45 minuta uvijek bi mi brzo prošlo. U vrijeme dok sam

Prepoznatljivi osmijeh

pohađala osnovnu školu, u nastavi su se vrlo rijetko upotrebljavali digitalni sadržaji – eventualno bismo jednom u polugodištu pogledali neki dokumentarni ili crtani film – tako da je bilo još veće umijeće održati naše zanimanje. Iako mi je predavao samo u petom i šestom razredu, mislim da je upravo on zaslužan za to što sam odlučila studirati povijest.

Jeste li vodeći se tim interesima izabrali srednju školu?

Najvažnije mi je bilo odabrati srednju školu koja će mi omogućiti upis na željeni fakultet, ali i školu u kojoj ću razviti vještine potrebne za uspješno studiranje. Budući da sam imala maksimalan broj bodova, mogla sam birati između V. i XV. gimnazije, koje su i tada bile na glasu kao najbolje zagrebačke škole. Kako je V. gimnazija ipak bila nešto više orijentirana i na društveno-humanističko područje, a i bliže našem mjestu stanovanja, naposljetku se nas četvero iz istog razreda odlučilo za program prirodoslovno-matematičke gimnazije u Petoj.

I kakvi su bili srednjoškolski dani?

Čini mi se da sam srednjoškolsko razdoblje provela mnogo opuštenije nego što je to slučaj s mojim učenicima. Neugodno se iznenadim svaki put kad čujem kako zbog učenja za test ostanu budni čitavu noć. Mnogi od nas imali su izvan nastave aktivnosti, bavili su se sportom, učili jezike, sudjelovali na natjecanjima, ali noć je ipak bila namijenjena odmoru. Vikendi su bili rezervirani za druženja i izlaske. Mislim da smo bili i pod mnogo manjim stresom iako smo često pisali nenajavljene provjere znanja koje su se ocjenjivale, a u našoj školi nije postojala ni mogućnost odgovaranja po dogovoru. Općenito smo imali manje privilegija. Sjećam se da me je profesorica iz Hrvatskog jezika nakon povratka s

Kao razrednica s učenicama i pokojnim kolegom Srećkom Malbašićem na izletu u Budimpešti (listopad 2013.)

državnog natjecanja oslobodila čitanja dviju lektira kako bih nadoknadila propušteno gradivo iz drugih predmeta i to je bila jedina „povlastica“.

Koji ste fakultet upisali?

Nakon gimnazije upisala sam Filozofski fakultet u Zagrebu, dvopredmetni studij na Odsjeku za germanistiku i Odsjeku za povijest. Ova za neke neobična kombinacija bila je moj prvi izbor. Iako u III. gimnaziji predajem samo predmet Njemački jezik, po struci sam zapravo profesor povijesti i njemačkog jezika i književnosti.

Sjećate li se nekih studentskih dogodovština?

Posebno pamtim jednu dogodovštinu s početka studija. Na prvoj godini, na jednom izbornom kolegiju, upoznala sam kolegu koji je imao istu studijsku kombinaciju kao i ja. Tijekom prvog semestra spomenula sam svojim prijateljicama kako mi taj kolega ide na živce. Vjerujem da nitko, pa ni ja, nije tada mogao ni pretpostaviti da ću se nakon studija udati za njega.

Uvijek aktivna

Kada ste počeli predavati u Trećoj gimnaziji?

Nakon diplomiranja radila sam u Osnovnoj školi „Vladimir Nazor“ i Srednjoj školi „Ivan Seljanec“ u Križevcima. Od 2010./2011. radim u III. gimnaziji.

Jesu li se učenici mnogo promijenili otada kada ste počeli raditi?

Svaka je generacija drugačija i teško ih je uspoređivati. Teško je uspoređivati i dva razreda istog godišta i sigurno se puno toga promijenilo u mojoj nastavi otkako sam počela raditi. Uvijek je nužno prilagoditi se svakom razredu, što od nastavnika zahtijeva veliku

kreativnost i čini nastavnički posao dinamičnim. Isto tako, treba stalno tražiti nove načine kako zainteresirati učenike za predmet, ali i potaknuti ih da se služe njemačkim jezikom u izvannastavnim situacijama. Upravo sam zbog toga odlučila uključiti svoje učenike u dva velika projekta: međunarodni novinarski projekt *Jugend schreibt* i projekt suradnje osnovnih i srednjih škola *Oснаživanje njemačkog jezika u obrazovnoj vertikali hrvatskog obrazovnog sustava*, koji financira Ministarstvo vanjskih poslova Savezne Republike Njemačke.

Znamo da se i izvan škole bavite izradom nekih dodatnih materijala za nastavu. Možete li nam objasniti o čemu je riječ?

Za svoje učenike redovito samostalno izrađujem nastavne materijale, a neki od njih uskoro će biti objavljeni na internetskim stranicama Ministarstva znanosti i obrazovanja, odnosno Škole za život. Naime, Ministarstvo je otkupilo tri moje metodičke preporuke za ostvarivanje obrazovno-odgojnih ishoda. Riječ je o detaljno razrađenim pripremama za nastavne sate, uključujući i različite samostalno pripremljene digitalne sadržaje, koji će biti dostupni svim nastavnicima Njemačkog jezika. Osim toga, u pripremi su i novi digitalni sadržaji, koje učenici prvog i drugog razreda već probno rješavaju na platformi Loomen.

Iako ste vrlo aktivni, kad biste sad trebali birati, biste li odabrali neki drugi posao?

Imala sam nekoliko ozbiljnih ponuda za druge poslove, ali sam ipak odlučila ostati u školi jer volim podučavati i raditi s učenicima, a ovakav ritam rada u nastavi otvara mi mogućnost i za angažman u nekim drugim područjima. No, nikad se ne zna što donosi budućnost.

Učenje kao hobi

Udaljimo se ipak malo od škole. Imate li možda neki zanimljiv hobi?

Iako nikad nisam radila kao nastavnica povijesti, ne želim zapostaviti ni taj dio svoje struke. Zato se u slobodno vrijeme bavim historiografskim istraživanjima, izlažem na znanstvenim skupovima i pišem historiografske radove, a dosad sam uredila i desetak znanstvenih publikacija. Osim toga, studentica sam na poslijediplomskom studiju moderne i suvremene hrvatske povijesti.

Sigurni smo da volite filmove i knjige. Možete li navesti neki najdraži naslov?

Volim pogledati dobar film ili kriminalističku seriju, pročitati dobru knjigu, pogledati dobru predstavu... Omiljena knjiga mi je roman *Radetzky marsch* Josepha Rotha. Postoji nekoliko starijih filmova koje sam pogledala više puta, a prošle me se godine dojmio samo jedan – *Joker* Todda Phillipse. No, mislim da ipak neće biti na ljestvici mojih omiljenih filmova.

A što planirate u skoroj budućnosti?

Nadam se da ću u ovoj godini dovršiti disertaciju *Nastava njemačkog jezika i književnosti na Sveučilištu u Zagrebu od 1876. do 1918. godine* i doktorirati. Nakon toga voljela bih malo osvježiti znanje talijanskog i nizozemskog jezika, a možda početi učiti i neki novi strani jezik.

Mnogo je to planova. Pretpostavljamo iz svega što ste nam rekli da ste zadovoljni postignutim u životu. Ipak, biste li išta mijenjali?

Odgovorena sam tako da cijenim ono što imam i da budem zahvalna na tome. Zadovoljna sam svime što sam postigla kako na privatnom, tako i na poslovnom planu, ali biti zadovoljan ne znači da se treba prestati razvijati kao osoba i ne nastaviti težiti ostvarivanju vlastitih potencijala, naravno nikad nauštrb drugih. U proteklih deset godina rada u školi uspjela sam, između ostalog, steći status profesora mentora, postati članica radne skupine za izradu ispita državne mature i mentorskog tima za provođenje kurikularne reforme, ali sve to bilo bi potpuno nevažno kad ne bih imala s kime podijeliti svoje uspjehe. Zato sam posebno zahvalna svojoj obitelji na podršci i to me čini zadovoljnom. Isto tako, bez imalo patetike, zadovoljstvo mi je kad mi se jave bivši učenici koji su u međuvremenu postali uspješni studenti ili završili svoj studij, a još im je u sjećanju neka anegdota ili ugodna situacija sa sata Njemačkog jezika.

Državno prvenstvo u Poreču

Zlatne djevojke

U Poreču su nas predstavljale obje košarkaške ekipe.

Dora Lokmer, II. c

Sve je krenulo pobjedom naše škole u polufinalnim utakmicama za djevojke i mladiće, djevojke su pobijedile ekipu Preloga, a momci ekipu Geodetske škole. Tom pobjedom direktno su se plasirali na Državno prvenstvo koje se svake godine održava u Poreču. Ove godine u Poreču su se natjecale 24 ženske i isto toliko muških ekipa. Standardno, profesori Luka Kumbrija i Zoran Galić vodili su naše ekipe u Poreč na prvenstvo koje se održavalo od 8. do 10. svibnja. Nažalost, vrijeme nas nije poslužilo jer je cijelo vrijeme padala kiša, ali to nije umanjilo naše veselje. Prvi dan bio je namijenjen odmoru svih natjecatelja te malo

Košarkaši

Podrška s klupe

boljem upoznavanju i druženju među školama. A drugi su dan počele utakmice. Naši su se momci odmah nakon doručka uputili u dvoranu gdje su odigrali prve utakmice, dok su djevojke utakmice imale tek predvečer. Treći je dan bio najzujbudljiviji jer su djevojke ujutro igrale polufinalnu utakmicu

u kojoj su pobijedile i plasirale se u završnicu. Uzbuđenje je bilo na vrhuncu. Iako su naši momci, nažalost, zaustavljeni u četvrtfinalu, to ih nije spriječilo da glasno navijaju i vesele se s djevojkama. Poslijepodne se igrala finalna utakmica u kojoj su djevojke pobijedile Klasičnu gimnaziju Brod na Savi i zasluženno postale prvakinja države. Posljednjim zviždukom sudca momci su, kako bi iznenadili djevojke, ušli na teren s bocama punim vode i počeli se međusobno polijevati, zajedno s djevojkama, a na kraju su i našeg profesora Luku Kumbriju zalili vodom i bacali u zrak. Slavlje se nastavilo u hotelu i poslije večere kada su svi zajedno, u dresovima, skočili u hladni bazen.

Košarkašice

Naše zlatne djevojke sa sjajnom podrškom

Državno natjecanje iz atletike

Ekipa za pobjedu

Osiguran put u Kinu

Jelena Crnogorac, III. e

Tijekom vrućih školskih dana nekoliko naših sportaša, atletičara i atletičarki, na dva se dana preselilo na more jer se Državno natjecanje održavalo u Splitu, 20. i 21. svibnja 2019, a natjecatelji su odsjeli u Trogiru. Djevojke su u ekipnom poretku osvojile drugo mjesto, a dečki su prvaci

države i time su izborili odlazak na Gimnaziju u Jingjiang (Kina) sljedeće godine. Važno je napomenuti da je većina djevojaka oborila svoje osobne rekorde. Voditelji su bili profesori Zoran Galić i Luka Kumbrija. Našu školu na državnom su prvenstvu predstavljali: Lara Giuliani, Lucija Marić,

Adrijana Ljubić, Natalija Švenda, Tia Tkalčević, Marija Dumančić, Marija Pavić, Ela Bukovac, Iva Gligora i Paola Horvat te Domagoj Babin, Luka Radman, Franko Novkomet, Lukas Cik, Anton Milanović, Bruno Cekić, Bruno Sinjeri, Dino Dauti, Lovro Vrančić i Marko Ivanović.

Nogometni međurazredni turnir

Presudilo je iskustvo

Jelena Crnogorac, III. e

Kao i svake godine, na dvorištu škole održalo se nogometno prvenstvo Kušlanove. U finalu smjene prvih i trećih razreda 3. b porazio je 3. f rezultatom 2:0, dok je prolazak u finale škole u drugoj smjeni izborio 2. e pobijedivši 2. b s velikih 5:1. Neko vrijeme našom školom vladala je nogometna euforija.

Stadion Lužnjiki, 31. svibnja 2019., preselio se na naše igralište. Vrlo napeto finale održalo se na Dan škole kada je 3. f uz puno truda i napora porazio 2. e. Gledatelji su navijali za svoje favorite koji su im u ovoj jedinstvenoj prilici bili i kolege, no iskustvo je presudilo.

Nika Mühl – velika nada svjetske košarke

Košarka na koledžu nije mi bila u planu

Trenirati s najboljima iz cijeloga svijeta
za mene je velika potvrda mog rada.

Dominik Ray Glavaš, IV. a

Mlada nada

Nika Mühl učenica je IV. a razreda i sportašica koja se više puta borila za našu školu na košarkaškom terenu. Nije izrazito visoka i kada ju prvi put vidite, ni ne pomislite da je košarkašica. Ali, kad zakorači na teren, sve sumnje nestaju. Svojom igrom je impresionirala hrvatsku košarkašku scenu i ušla u reprezentaciju. No, njezin su talent opazili i preko oceana. Geno Auriemma, jedan od najboljih trenera koledž-level košarke, došao je u Zagreb posjetiti Niku. Pozvao ju je da igra za UConn (University of Connecticut), koledž s najboljim programom i ekipom ženske košarke u SAD-u. Kako je došlo do toga i što ju sve čeka, otkrit će nam sama Nika.

Koliko dugo treniraš košarku?

Počela sam trenirati s trinaest godina. Treniram već pet i pol godina

U tih pet i pol godina mnogo si postigla. Koji su tvoji najveći uspjesi u košarci?

Pa bilo je tu puno osvajanja prvenstava, turnira i individualnih priznanja. Teško mi je izdvojiti jedan jer je svaki poseban na svoj način, ali mislim da mi je najveći i najdraži uspjeh to što sam potpisala za UConn (University of Connecticut), nekako mi je to nagrada za sav trud i rad svih ovih godina, iako se nadam da tu nije kraj.

To je za svaku pohvalu. Na UConn ćemo se vratiti poslije. No prije toga, jesi li se odmah poželjela profesionalno baviti košarkom ili se to kasnije razvilo?

Ma ne, nisam uopće razmišljala o profesionalnoj karijeri. Bila sam dijete i košarka mi se jednostavno činila zabavnom aktivnošću

Čuo sam da za ovu „zabavnu aktivnost“ dosta treniraš. Što radiš u slobodno vrijeme, ako ga imaš?

Da, treniram sedam do osam puta tjedno, ovisi o rasporedu utakmica i količini odmora. U slobodno vrijeme najviše volim

provoditi vrijeme s obitelji i prijateljima. Iako puno spavam, nisam često doma. Volim biti aktivna, ali uvijek u dobrom društvu

Postoji li neki košarkaš koji te motivi- ra da toliko ulažeš u ovaj sport?

Ne znam, svaki dan mijenjam najdraže igrače i više ni sama ne znam kako da odgovorim na ovo pitanje

NBA, SAD, Uconn

Košarka sa strane, koji ti se drugi sportovi sviđaju?

Jako volim kontaktne sportove pa mislim da bih trenirala rukomet da ne treniram košarku.

No ipak treniraš košarku, i to ne samo za Trešnjevku, nego i za reprezentaciju. Gdje ti se sviđa više igrati, u reprezentaciji ili u klubu?

Volim igrati u klubu sa svojim curama. Svaki dan provodimo zajedno i već smo kao jedna mala obitelj, ali igrati za reprezentaciju poseban je osjećaj. Biti okružen najboljima i predstavljati svoju državu nezamjenjivo je.

Sigurno je poseban osjećaj. Igranje za reprezentaciju, no i za klub, odveli su te mnogo puta i izvan Hrvatske. Koje

Nika u akciji

si sve države posjetila zbog košarke, koje ti se najviše sviđaju?

Košarka me odvela na zaista puno predivnih mjesta, ali mislim da bih kao najljepše mogla izdvojiti Pariz i Tampu, Floridu.

Osim na turnirima bila si i na poznatom NBA kampu u SAD-u. Kako je došlo do toga i kako ti je bilo?

NBA Academy svake godine organizira okupljanje najboljih košarkaša i košarkašica iz svih dijelova svijeta. Prošle sam godine i ja imala čast biti pozvana na kamp u Charlotte, SAD. Bilo je to zaista predivno iskustvo koje ću pamtiti cijeli život. Trenirati i igrati s najboljima iz cijeloga svijeta, upoznati svoje idole i biti dio te organizacije za mene je velika potvrda mog rada i motiv da nastavim dalje.

I taj te rad doveo do UConna. Veseliš li se košarci i faksu u SAD-u i što roditelji misle o tome?

Naravno da se veselim, to je ispunjenje mog sna i prvi korak ka nečemu većem. Koledž košarka zapravo mi nikad nije bila u planu. Nakon dosta razmišljanja shvatila sam da je to prilika da u isto vrijeme završim fakultet i da igram košarku na najvišem nivou. Roditelji su mi oduvijek bili najveća podrška, ne samo što se košarke tiče. Zaista su mi puno pomogli i mislim da su definitivno zadovoljni i ponosni.

Pa sigurno si im dala dosta toga na što mogu biti ponosni. SAD zvuči odlično, ali i daleko. Hoćeš li se vratiti u Hrvatsku nakon faksa?

Sumnjam. Voljela bih se okušati u igranju u europskim klubovima nakon fakulteta, ali jednog dana bih se sigurno vratila živjeti u Hrvatskoj.

Igrači badmintona s prof. Kumbrijom

Natjecanje u badmintonu

Bronca u rukama

Dora Lokmer, II. c

Još jedan pehar našoj školi donijeli su momci, uz vodstvo profesora Luke Kumbrije, s natjecanja u badmintonu koje se održalo 12. studenog 2019. godine. U sastavu III. gimnazije igrali su: Ivan Vulama, Fran Cvitanović i Borna

Car koji nije izgubio nijedan set. Nažalost, dečki se nisu plasirali na državno natjecanje jer prva dva mjesta odvođe dalje. Bez obzira na to, ponosni smo na njih jer su se vratili s medaljom oko vrata.

Kultura na Pešči

Put oko svijeta iz lokalne knjižnice

Idea je *Triptiha* upoznati određenu zemlju preko njezine umjetnosti u kreativnim radionicama.

Chiara Pumper, III. d

Suradnja naše škole, točnije Aktiva hrvatskoga jezika, s Knjižnicom Silvija Strahimira Kranjčevića uspješno traje već duži niz godina, a prošle smo se školske godine uključili u još jedan projekt koji je pokrenula knjižničarka Sanja Milovac. Projekt *Triptih* ima cilj upoznati nas s kulturom jedne zemlje pomoću njezine umjetnosti. Prigodom svakog susreta „posjećuje“ se druga zemlja, a osim naših učenika vidjeli smo i nastupe posebnih gostiju. Dva takva triptiha, posvećena Španjolskoj i Indiji, već su završena, ali se navješćuju i buduće suradnje. Na prvom susretu imali smo priliku pobliže se upoznati s flamencom preko izvedbe gospođe Nine Čorić, poznatije pod umjetničkim imenom Nina Flamenco. Gospođa Čorić davno se zaljubila u flamenca i specijalizirala se u njegovom pjevanju, za koji je potrebna posebna tehnika i boja glasa. Na gitari ju je pratio gospodin Goran Žegarac. Osim toga, Španjolsku nam je dočaralo i predavanje povjesničara umjetnosti Krešimira Galovića te poezija velikog andaluzijskog pjesnika F. G. Lorce koju su čitale učenice naše škole, Amalija Danjek i Chiara Pumper. Nekoliko dana kasnije,

Chiara Pumper i Lav Novosel u ritmu Indije

također u sklopu *Triptiha*, održala se i plesna radionica flamenca pod vodstvom plesača flamenca Mitje Obeda.

U ritmu Indije

Nakon kratke pauze u vidu ljetnih praznika, s početkom školske godine nastavio se i *Triptih*. Ovaj put na redu je bila Indija. Odabrani pjesnik bio je Rabindranathu Tagora, a s njegovim životom i djelima upoznala nas je indologinja Marijana Janjić. Pjesnikova djela ponovno su čitali naši učenici, Lav Novosel i Chiara Pumper,

Amalija Danjek i Chiara Pumper čitaju Lorcua

Nina Flamenco i Goran Žegarac

a posebna je gošća bila gospođa Ana Jug koja je interpretativnom vrstom indijskog plesa, zvanom *kathak*, pratila čitanje poezije, a nakon toga pokretom uz pratnju glazbe ispričala priču. Ovaj put posjetitelji su, osim u umjetnosti, uživali i u hrani zahvaljujući restoranu „Namaste“ koji je pripremio nekoliko specifičnih i vrlo ukusnih indijskih jela. Nekoliko dana kasnije održala se i radionica slikanja *mandala*, kao i čitanje priča za mlađe uzraste, na kojoj su također pomagali naši učenici. Sve događaje posjetio je, i na njima sudjelovao, i predstavnik Veleposlanstva Republike Indije u Republici Hrvatskoj. Radionice su dosad postigle velik uspjeh, a odaziv je sve veći. Cilj je obići cijeli svijet, zemlju po zemlju. Planovi su već u tijeku, a sljedeća postaja je određena. Ako želite saznati koja, očekujemo vas na druženju u Knjižnici.

Zvezdan(in)e staze 2019.

(Su)djelujem

Nastupili smo čak s trima predstavama.

Chiara Pumper, III. d

GTTG – Oluja u skloništu

Centar mladih Ribnjak i ovu je godinu bio domaćin programa Zvezdan(in)e staze pokrenutoga u čast dramske pedagoginje, redateljice i spisateljice Zvezdane Ladike. Smotra je to koja okuplja dramske skupine srednjih i osnovnih škola, a traje dva vikenda u petom mjesecu. Naši su dramci bili vrlo aktivni tako da su jedan vikend nastupili Damjan Ježić i Marija Bencun s čak dvjema predstavama, „Dečko i hvatač snova“ s kojom su bili i na županijskom Lidranu te zanimljivom scenskom igrom „Sancho i Mag“. Obje su predstave njihovo autorsko djelo, od teksta do scenske izvedbe. A nakon njihovih fantastičnih izvedbi, sljedećeg je vikenda na scenu stao i ostatak školske glumačke postave, koji je prikazao ovogodišnji lidranovski komad „Oluja u skloništu“. Oba su vikenda, prema reakcijama publike, prošla izrazito uspješno. A osim naših dramača, imali smo priliku uživati i u izvedbama ostalih dramskih grupa. Ponovno smo se družili s grupom „Kaos“ iz Gimnazije Sesvete, a oduševili su nas i nastupi mladih glumaca zagrebačkih osnovnih škola. Na kraju smo sudjelovali na kratkoj radionici „Izvodim i gledam, dakle (su)djelujem“ koju su zamislile i s nama realizirale B. Crnčan i K. Petrović. Jedino žalosti što

ovako bogat i zanimljiv program nije bolje posjećen što ponovno mnogo govori o položaju kulture kod nas i o tome koliko se interesa pokazuje mladim kreativcima.

Damjan Ježić i Marija Bencun

Lav Novosel – karizmatičan glumac i pjevač

Dobrom energijom otvara vrata

Najviše volim javni nastup i komunikaciju s ljudima.

Dominik Ray Glavaš, IV. a

Ove smo godine tražili kreativce i umjetnike u našoj školi, a ova stvarno nije bilo teško naći. Sigurno ste ga vidjeli kako glumi u predstavama ili svira u zboru, a pjevati voli i na jednom i na drugom mjestu. Lav Novosel rado je razgovarao s nama o svemu čime bavi, o svojim planovima, o glazbenoj i kazališnoj sceni u Hrvatskoj, o značenju umjetnosti i mnogočemu drugome.

Glumac

Lavić

Da počnemo sa najbitnijim pitanjem: zašto ime Lav?

Zašto ime Lav? Joj, da, to je duga priča. Moji stariji nisu imali ime za mene. Mog braćica su zvali Tigrić, Tigrić i on je bio stariji od mene godinu i pol. U jednom trenutku su se moji roditelji zezali i mama je predložila da se zovem Lav. A moj tata kaže: „Vidiš, to je dobro!“ I to je to.

Još nisam čuo za tako ležeran način imenovanja. Idemo na drugo najbitnije pitanje. Čime se ti to sve baviš?

Ima toga dosta, spavam i tako neke obične stvari kao svi drugi, ali što se tiče stvari koje ne radi većina, sviram, pjevam, glumim i to.

I to?

I to. Sviram gitaru, klavir, malo saksofon i ukulele. Pjevam i dosta volim govoriti poziciju, to sam od tate pokupio. Učim glumiti i često izvodim predstave za ZKM.

Kako uspijevaš sve uskladiti sa školom?

Bilo bi dobro da sve obveze za školu obaviš da se možeš opustiti, ali...

Kampanjac?

Doslovno. Ne bih tajne otkrivao, ali može se.

Posebni šalabahteri?

Ne, ne. Ne znam uopće o čemu pričam.

Trema je dobra

Znači tebi su prioritet sve tvoje aktivnosti, a ne škola?

Da, ne bih trebao za školski list to govoriti, ali da. Trebale bi mi biti hobiji, a zanimanje škola, ali mislim da je obrnuto. Nisu mi hobiji jer se ovim stvarima želim više baviti.

Što kažu roditelji na to?

Mama mi je operna pjevačica, tata glumac. I oni su u tom svijetu tako da me podržavaju.

Znači li to da te svaki vuče na svoju stranu?

Čak i ne, što je čudno. Tata zapravo želi da se bavim opernim pjevanjem.

A mama glumom?

A ne, mama želi da radim što hoću. Mišlim, i tata isto tako, ali preporuča operno pjevanje jer ima i glazbe i glume. Ali ne znam, nisam baš za operno pjevanje. Želio bih ili glumu ili glazbu. Sad sam baš na prekretnici, biram kamo bih, što bih. Ne bih odbacio nijedno, ali bih se morao baviti jednim više, jednim manje.

Što ti se sviđa kod jednog, a što kod drugog?

A zapravo najviše volim javni nastup i komunikaciju s ljudima. Baš je lijepo i zahvalan sam kad mi netko poslije nastupa dođe čestitati ili kaže: „Ovo je baš rezoniralo sa mnom.“ Taj odnos s ljudima me privlači.

To je odlično, sviđa mi se takva motivacija. Kad smo već kod publike i javnih nastupa, neki kažu da te dugo nisu vidjeli s tremom, neki da ju nikad nisi imao. Tko je prvi prekinuo, trema ili ti?

Dobra fora! Znaš što, uvijek ima trema, i ona je dobra. Onda se vidi da ti je stalo. Ključno je kako iskoristiti tremu. Neke ona pojede, a neke otvori. Najbolje je staviti ju iza sebe, da te goni naprijed.

Nikad nisam čuo toliko pozitivnog o tremi, ali s obzirom na to da voliš biti pred publikom, valjda i nije tako neočekivano. Zahvaljujući roditeljima, dosta si uključen u glumačku i glazbenu scenu. Kakvo je tvoje mišljenje o njoj?

Ne znam. Najradije ne bih ništa rekao. Posebno o glazbenoj sceni u Hrvatskoj, naša narodna, estrada...

Turbofolk?

Da, to mi se baš ne sviđa. Iako ima nekih koji su iznimke, naravno da ih ima. Što se tiče glume, isto. U Zagrebu, znam samo

za Zagreb, gluma i predstave nisu nešto. Tu i tamo dođe neka koja je jako dobra. Nažalost, i hrvatski film je vrlo slab. Nema puno za pohvaliti.

Uvijek ima izazova

A, joj! To nikad nije dobro. A znaš li ti što te sve čeka, kakve sve prepreke na putu kojim si krenuo?

Uvijek je teško probiti se. Meni je teško izabrati gdje i kako. Ali ništa od toga nije preteško ako ne preuveličaš to u svojoj glavi. Gledao sam neki intervju, s onom dvojicom koji rade improvizacije, Keegan...

Key @ Peele?

Da, i pitali su Keegana: „Kako ide kreativni proces? Postaje li puno teže kada radiš to na višoj razini, kao za holivudski film, u usporedbi s nekim nezavisnim filmom?“ On odgovori: „Pokušam staviti to sve u oblik izazova. Bio to visokobudžetni ili niskobudžetni film, uvijek ima izazova. Za sve treba kreativnost, neovisno o razini.“ I slažem se s njim, bit će izazova.

Uvijek je dobro biti svjestan toga. Što ti je važnije: karijera ili raditi što voliš?

Ne bih radio ništa što ne volim. Najbolje je od onoga što voliš napraviti karijeru. Mislim da tako i najlakše možeš napraviti karijeru jer ako radiš nešto što ne voliš, vrlo je teško uspjeti i ustrajati u tome.

Onda – film, kazalište ili koncert? Gdje ćemo te naći?

Ne znam. Kada nastupaš, tj. pjevaš, možeš inkorporirati glumački dio, pjevaš, sviraš

i interpretiraš. Isto tako u glumi, može doći do toga da tvoj lik treba nešto otpjevati. To je uvijek dobro. A film je dosta suptilniji i intimniji. Dok su predstave dosta teatralne, na filmu kamera lovi sve. Sve ima svoje prednosti i mane. Ja još nisam siguran što me najviše privlači.

Čovječe, nije lako od tebe dobiti jednostavan odgovor. Stvarno nisi zabavan. Idemo onda u neku bližu budućnost. Pretpostavljam da ćeš izabrati akademiju?

Pa, da. Lako ne znam bih li ovdje išao. Još sam u dilemi.

Znači postoji opcija za van?

Da, recimo, Amerika ili London.

Ali imaš ti još vremena.

Sad sam tek u trećem razredu. Još barem godinu dana do tog izbora.

Naprijed bez kalkulacija

Evo nekoliko lakših pitanja. Slobodno vrijeme – postoji li to kod tebe?

Svako je vrijeme slobodno kad radiš što ti se sviđa. Gledam filmove, družim se s ekipom, igramo biljar, idemo u kino. Nisam baš za klubove.

Najdraži glumac, pjevač?

E, vidiš, to su zanimljiva pitanja. Najdraži glumac – najvjerojatnije Marlon Brando. Sviđa mi se što ima tu nepredvidljivost, mislim i u privatnom životu, on je bio...

Dilji?

Da, svašta je radio. Od ovih modernijih dosta je dobar Matthew McConaughey. I Tom Hardy. A što se tiče pjevača, najdraži mi je Nat King Cole. On je bio glavni uz Sinatra i Dean Martina.

Znači, sviđa ti se swing, glazba pedesetih?

Da, na to se furam.

A najdraži film?

Prije bih rekao Kum. Ali to svi kažu, kao najbolji film svih vremena. No, nije Kum, već bi možda bio...

Titanik?

Ne, nije Titanik. Nije ni Notebook, iako volim romantične komedije. Najbolji film mi je About Time.

Obožavam taj film. Kupio sam ga čim sam pogledao. Jako mi se sviđa pisac. Volim kako se fokusira na one male stvari što život čine posebnim.

Upravo to. Romantična je komedija, ali ima nekih filozofskih i životnih pitanja.

Glazbenik

Kada smo već kod životnih pitanja i filmova, vjeruješ li da umjetnost utječe na svijet?

Prvo, što je uopće umjetnost? Mislim da sve može biti umjetnost ako je doradeo na visokoj razini i ako ostavlja utisak na ljude. Tako neki sport, na primjer, može biti fenomenalno izveden, kao kod neponovljivog Michaela Jordana, pa se i njegova igra može smatrati umjetnošću. Umjetnost je svuda oko nas, u svakodnevici života. Ako se misli na one formalnije oblike umjetnosti, vjerujem da imaju veliki značaj i snagu da mijenjaju svijet. Na primjer, filmovi mogu zahvatiti širu publiku i mijenjati im stavove na bolje i gore. Dužnost svakog umjetnika je da odgovorno i ozbiljno shvaća to što radi, bez obzira na kojoj je razini, jer ima moć kreativnim stvaranjem mijenjati svijet.

Slažem se, umjetnici trebaju biti odgovorni, jer stvarno imaju moć i priliku utjecati na druge. A što bi ti rekao onima koji se žele baviti glazbom i glumom, budućim umjetnicima?

Ako to voliš i želiš se time baviti, samo trebaš ići za tim. I meni se događa da ne znam kako i kuda dalje. Krenem kalkulirati, ali ništa ne proizađe iz toga. Najbitnije je da samo ideš naprijed, da kroz rad i iskustvo dobiješ znanje i postaneš što bolji.

A što raditi ako nisu zgodni, ne znaju pjevati, ni svirati?

To je sve relativno. Najbitnije je da imaš dobru energiju, da si otvoren. Karizma može otvoriti mnoga vrata, onda je sve lakše i sve se može.

Nastup u Kulturnom centru Mesnička

Scenski susreti srednjoškolaca

Drama u Sesvetama

**Ne, ovaj put nismo krivi mi!
Riječ je o nazivu događaja.**

Chiara Pumper, III. d

Drama u Sesvetama skup je dramskih radionica na kojima su i učenici naše škole imali prigodu sudjelovati 12. travnja 2019. Prvo smo pogledali predstavu jedne od prisutnih škola, a potom su nas razdijelili u različite skupine. Jedan dio ekipe zabavljao se na igrama improvizacije, nekoliko ih je slušalo „Priču o crvenim cipelicama“, a ostatak je izazivao kaos na tematskoj radionici „Od Homera do Penelopeje“. Radionice su trajale od 14:00 do 18:00. Iako se čini mnogo, vrijeme je (barem nama) proletjelo u trenu. Na samim radionicama sudjelovali su i profesori i učenici, a zadatci su bili raznoliki. Imali smo prigodu vidjeti svašta, našeg Luku u ulozi Penelope, epove i kaubojske Odiseje, a susreli smo i Aresa koji je pjevao *Vočku poslije kiše*. Na kraju smo vidjeli što su radili „improvizatori“ kada su i nama pokazali plodove svog rada. Uživali smo u zabavnim igrama, umirali od smijeha i zapanjivali profesore i ostale glumce.

Radionica u tijeku

Improvizacije

Lemo u elementu

Plesom naučite slušati svijet oko sebe

Skriveni jezik duše

Kad plešem, zaboravim na sve i u tim trenucima sve je na svome mjestu.

Nika Šeb, III. f

Nika na pozornici

Ples kao sredstvo
izražavanja

U ovom broju odlučili smo vas potaknuti na bavljenje kreativnim aktivnostima na različitim područjima, a jedno od njih svakako je i ples. U tu smo svrhu potražili nekoliko učenica koje su bile spremne svoja iskustva podijeliti s nama.

Niki Vidalina i Nensi Adili ples je mnogo više od nekakve slučajne i povremene aktivnosti. „Ples je oblik opuštanja i bijeg od stvarnosti u neki bezbrižniji i kreativniji svijet. Kad plešem, zaboravim na sve i u tim trenucima sve je na svome mjestu“, objasnila je Nika koja se plesom bavi još od vrtića kada je krenula na ritmiku. Dok je Nika aktivna od svoje četvrte godine, Nensi je tek nedavno otkrila čari plesanja. „Plesom sam se počela baviti prije dvije godine, nakon što sam bila na nastupu prijateljice. Jako mi se svidjela atmosfera i odlučila sam se upisati“, rekla je zadovoljno tvrdeći kako joj je ples dao priliku da se izrazi na nov način jer nekad riječi jednostavno nisu dovoljne. Iako vrlo različite, ove dvije djevojke povezuje strast prema plesnoj umjetnosti koja kao takva pokreće ljude, uči ih nositi se s problemima, mijenjati perspektive pa i živjeti. Nensi je to odlično izrazila riječima: „Naučila sam slušati svijet oko sebe“, govoreći kako je plesačima cilj prenijeti različite emocije. Mijenjajući ljude na pozornici, ova umjetnost mijenja i ljude koji je gledaju jer ples pomiče granice i uči nas pratiti ritam života, prepustiti se osjećajima te jednostavno se kretati. Vjerojatno sve to najbolje opisuju riječi poznate svjetske plesačice Marthe Graham: „Ples je skriveni jezik duše.“

Zato vas potičemo na ples u svim oblicima, zaplešite sami ili pogledajte neki plesni nastup kako biste uljepšali večer sebi i plesačima koji se toliko trude pokrenuti nas.

Nika Pastuović – pjevačka diva u školskim klupama

Glazba kao neprestani izvor emocija

Na Šibenskom festivalu šansona 2015. nastupila kao najmlađi izvođač ikada.

Marija Beljan, II. b

Niku Pastuović nije potrebno posebno predstavljati. Sigurni smo da ste ju već zapazili na školskim priredbama, a možda i na televiziji, i da vas je oduševio njezin prekrasan glas. Učenica II. d razreda naše škole paralelno pohađa i Glazbenu školu Zlatka Balokovića, smjer klavir, a odradila je i pet godina suvremene škole pjevanja Mikrofon Star. Iako aktivna na različitim stranama, nije joj bilo teško odvojiti vrijeme za razgovor s nama, a mi smo željeli doznati nešto više o djevojci koja nas je sve ostavila bez daha svojim pjevanjem.

Nika – već prava diva

Čime se sve baviš, osim pjevanjem za koje smo naravno svi čuli?

Pjevanje mi je na prvom mjestu, no zanima me i gluma te odnosi s javnošću. Ipak, glazba me najviše ispunjava, pa pjevam, sviram, a već sam radila i u studiju nekolicina puta.

Kada je i kako započeo tvoj glazbeni put? Jesu li roditelji utjecali na neke tvoje odluke ili je odabir bio isključivo tvoj?

S deset godina odlučila sam da se želim baviti pjevanjem i upisala se u školu pjevanja Mikrofon Star. Sve je bio isključivo moj odabir, a roditelji i cijela obitelj uvijek su mi bili najveća podrška u svemu.

Slušaš li istu vrstu glazbe kakvu i izvodiš?

U repertoaru koji izvodim ima šansona, kancona, pop-balada, rock-balada, klasične glazbe, etnoglazbe. Sve u svemu, nema nekih velikih odstupanja od onoga što inače slušam na putu do škole ili kod kuće. Ipak, budući da pjevam na više različitih jezika, ne mogu se na prvu povezati jednako sa svakom pjesmom.

Na kojim sve jezicima pjevaš?

Osim na hrvatskom, pjevam i na engleskom, francuskom i talijanskom jeziku.

Koji su tvoji najznačajniji nastupi do sada?

Pjevala sam na 30. Božiću u Ciboni, tri puta sam gostovala u emisiji *Dobro jutro, Hrvatska* kao glazbeni gost, a među najvažnijima je svakako i nastup na Šibenskom festivalu šansona 2015. godine kada sam imala tek jedanaest godina i bila najmlađi izvođač ikada na festivalu.

Uspijevaš li sve aktivnosti uskladiti sa školskim obvezama?

Prilično mi dobro ide. Organizirana sam pa izdvajam vrijeme za učenje i vrijeme za probe. Prolazim s odličnim uspjehom, no to ne znači da nemam slobodnog vremena.

Kako ga provodiš, s obitelji, prijateljima ili više voliš noćne izlaske?

Najčešće odlazim na kave s prijateljicama, kao i svaka srednjoškolka, kad uhvatim vremena.

I za kraj, odaj nam imaš li kakve projekte u planu i namjeravaš li upisati akademiju?

Nastupa naravno, uvijek ima, a za neke velike projekte ne mogu još ništa sa sigurnošću reći. Što se tiče mog daljnjeg napredovanja, naravno u cilju mi je da mi glazba bude životni poziv, ali ne znam kamo će me životni putevi odvesti za nekoliko godina.

U zanosu

Drugaši u Tehničkom muzeju

HODANJE JE NAJBOLJI GRADSKI PRIJEVOZ

Svi možemo nešto učiniti da urbani prostor bude ugodnije mjesto za život i rad.

Josip Đurinić, II. f

U rujnu su učenici drugih razreda, u pratnji profesorice Jadranke Sabolek, razgledali stalni postav Tehničkog muzeja „Nikola Tesla“ u Zagrebu. Povod tome bio je Europski tjedan mobilnosti čiji je cilj promicanje i uvođenje održivih prijevoznih sredstava i povećanje svijesti o važnosti očuvanja okoliša u kojem živimo. Geslo ovogodišnje manifestacije bilo je „Krećite se s nama!“ pa smo se i mi pokrenuli.

Cilj posjeta bio je učenicima na zanimljiv način pokazati čari hidrodinamike, razvoj prijevoznih sredstava tijekom povijesti i upoznati ih s načelima očuvanja okoliša.

Učenici su na početku posjeta pristupili pokusu u kojemu su četiri dječaka imala zadatak povlačiti užu koje se nalazilo na velikom kladiu koje se okretalo, a na čijem se kraju nalazi veliki kotač u kojem se nalazila djevojka. Cilj dječaka bio je zaustaviti okretanje velikoga kotača što, naravno, nisu uspjeli. Potom je krenuo razgled postava koji prikazuje razvoj mobilnosti od izuma kotača, preko parobroda pa sve do današnjih automobila,

tramvaja i zrakoplova. Osim toga, u kratkim se predavanjima govorilo o važnosti očuvanja prirode te o razlici između dizelskih i benzinskih motora. Istaknuto je da je poticanjem izbora održivih načina gradskoga prijevoza, posebno podsjećanje na hodaње i bicikliranje, moguće smanjiti emisije ugljika, poboljšati kvalitetu zraka, a urbane prostore učiniti ugodnijim mjestima za život i rad.

Najviše zanimanja izazvao je moderni, ekološki prihvatljiv, automobil koji za svojo

Veliki motor

pogon ne upotrebljava benzin, već baterije, a pokazano je i kako treba izgledati ekološki prihvatljiva kuća. Posjet muzeju završen je razgledom postave tramvaja iz različitih dijelova Hrvatske. Tamo su učenici saznali kako je prvi tramvaj s konjskom vučom počeo s radom 1807. godine u velikom gradu Swansea. Ovaj oblik izvanučioničke nastave svima se svidio jer je bio dobro organiziran, a predavanja vodiča zanimljiva i poučna.

Demonstracija

IT radionica za djevojke

STEM KITTENS

Informatika i tehnologija nisu rezervirane samo za dečke.

Amalija Danjek, III. f

IT radionicu *STEM kittens* organizirao je „Osijek Software City“ pod pokroviteljstvom Britanske ambasade. Projekt namijenjen djevojkama u dobi od 14 do 19 godina pokrenut je s ciljem edukacije i usmjeravanja djevojaka prema tehničkim smjerovima i IT-u. Prijavila sam se na prijedlog razrednika sa željom da naučim nešto o robotima i micro:bitu.

Na cjelodnevnoj radionici, održanoj 30. studenoga 2019. od 9 do 17 sati, očekivala sam mnogo djevojaka željnih IT zabave, ali me dočekalo samo njih dvanaest. Ipak, bilo je vrlo zabavno i poučno. Najviše mi se

svidjela radionica programiranja i upoznavanja s robotom, a programirale smo robote sastavljene od lego kockica i baterija s čipom. Osim toga, pozabavile smo se i izradom web-stranica, a trebale smo osmisлити novoosnovanu tvrtku tako što su tri „dizajnerske tvrtke“ prema željama „osnivača“ izradile web-stranice. Na kraju je odabrana „tvrtka“ koja je najbolje ispunila zahtjeve želje i potrebe klijenata. Konačno smo, nakon kratkog upoznavanja s micro:bitom, u grupama izradile katapult od kartona, ljepljiva, tkanine, spajalica i baterija.

Zadnji detalji

Ponosni roditelji robota

Uživala sam u druženju i radu tako da su mi sati „proletjeli“. Radionica je bila odlično organizirana, a voditelji stručni, simpatični i strpljivi. Bilo je jako zabavno i poučno. Stekle smo neka osnovna znanja s područja tehnologije i uvid u IT zanimanja neophodna u 21. stoljeću. Zaključila sam da informatika i tehnologija nisu rezervirane samo za dečke, djevojke željne novih znanja i vještina mogu sve!

The American Drama Group u kazalištu Vidra

CHRISTMAS CAROL

Jedna od najpopularnijih i najdugovječnijih božićnih priča

Tea Galac, III. e

Nismo dugo čekali na još jednu predstavu gostujuće skupine glumaca *The American Drama Group*. U Vidri su 16. listopada 2019. izveli predstavu *Christmas Carol* nastalu prema istoimenom romanu Charlesa Dickensa. Predstavu su, naravno, izvodili na engleskom jeziku, a uz odličnu glumu, glumci su se istaknuli i svojim izvrsnim vokalnim sposobnostima izvedući sami sve pjesme. Zanimljivo je to da je Charles Dickens napisao ovu priču kako bi skupio novac da otplati dug, ne očekujući pritom njezin veliki uspjeh u budućnosti i titulu jedne od najpopularnijih i najdugovječnijih božićnih priča. Bilo u obliku knjige, filma ili predstave, svi smo na neki način već dobro upoznati s fabulom „Božićne priče“. Ebenezer Scrooge je bogat i škrt direktor banke u Londonu. Jedino što ga ispunjava u životu jesu novac i materijalne vrijednosti. U snu Scroogea posjećuje duh njegova prijatelja Marleyja koji luta po Zemlji zarobljen u lancima zbog svojih sebičnih i pohlepkih postupaka za vrijeme života i govori mu kako može izbjeći takvu sudbinu ako posluša tri duha koji će ga posjetiti u snu. Duh prošlosti Scroogea vraća u rano djetinjstvo, podsjeća ga na ljepša vremena i također prikazuje njegovu zaručnicu Belle koja je prekinula zaruke s njim zbog

Ebenezer Scrooge

spozna je da ju Scrooge nikad neće voljeti jednako koliko voli novac. Duh sadašnjosti pokazuje Scroogeu kako njegovi poznanici provode Božić i s kojim problemima se suočavaju. Zadnji posjetitelj je duh budućnosti koji pokazuje Scroogeu njegovu budućnost ako se ne promijeni. Svjestan da će umrijeti sam i da nikome neće nedostajati, Scrooge počinje žaliti zbog svojih postupaka. Na Božićno jutro budi se odlučan promijeniti svoje ponašanje i postaje velikodušan i svjestan pravo značenja Božića.

Predstava je zadovoljila očekivanja učenika i gledatelja svih uzrasta. Gledajući predstavu, zabavili smo se, ali i nešto naučili. Na humorističan način, uz mnogo pjevanja i plesanja, publici je uspješno prenesena važna poruka o pravim vrijednostima Božića.

Božićna priča

The American Drama Group u kazalištu Kerempuh

FRANKENSTEIN U KEREMPUHU

Ježila sam se i smijala cijelo vrijeme.

Nika Šeb, III. f

Nastavili smo učiti engleski i izvan učionice tako da smo i ove godine bili vjerna publika gostujućoj kazališnoj skupini *The American Drama Group* koja predstave izvodi na engleskom jeziku uprizorujući klasike. Ovaj smo put, 10. travnja 2019., u kazalištu Kerempuh pogledali predstavu *Frankenstein*, nastalu prema istoimenom klasiku Mary Shelly.

Na samom početku voditelj glumačke postave svima se zahvalio i poželio ugodno gledanje što je zapravo, unatoč tome što je predstava bila na engleskom jeziku, bilo ostvareno. Većina je gledatelja bila upoznata s fabulom romana od koje se u predstavi nije znatno odstupalo. Victor Frankenstein, mladi student znanosti, odlučio načiniti čovjeka, no kada uspije, shvati da je načinio čudovište koje samo sebe prozove Frankenstein kada čuje znanstvenika kako viče „Frankensteine, što li si to učinio!“ Znanstvenik ga odlučio ubiti, ali prije nego što uspije ispuniti svoj naum, čudovište pobjegne u obližnje selo. Tamo se prijatelji sa slijepcem, zaljubi se u njegovu kćer, ali slučajno ubije slijepca pa ona pobjegne. Za jedno čudovište vrlo je inteligentan jer se uči ponašati oponašajući ljude iako u većini slučajeva prevlada njegova divlja priroda. Počinje se osjećati usamljeno te lovi znanstvenika i prijeti da će mu ubiti sve što voli ako mu ne napravi mladu kao što je napravio njega. Znanstvenik slučajno svoju ženu načini čudovištem te ona izgubi pamćenje i zaljubi se u *Frankensteina* zbog čega sama odlučio ostati čudovište. Iako se Frankenstein smatra gotičkim romanom u predstavi su zastupljeni humoristični elementi, odnosno mračne scene su ublažene što pridonosi ugodnoj atmosferi koja je vladala cijelom izvedbom pa nije čudno što je jedna učenica izjavila: „Ježila sam se i smijala cijelo vrijeme.“

Razgovor s Antonijom Stanišić Šperanda

SVE VARIJACIJE JEZIČNIH VARIJACIJA

Za umjetnost treba izdvojiti vrijeme, ona ne trpi površnost i instant rješenja.

Chiara Pumper, III. d

Među mnogim predstavama koje smo ove godine imali prigodu pogledati, našle su se i *Jezične varijacije*. Ponešto drugačija u formatu, izvedba nas je zaintrigirala i zabavila. Dvoje glumaca, **Antonija Stanišić Šperanda** i **Davor Svedružić**, ujedinili su snage i razmahali se likovima.

Jezične varijacije nastale su prema ideji redatelja Borne Armaninija koji je po predlošku teksta Nikole Jakovčevića iz fonetskog časopisa napravio predstavu. Bila je to priča o jednom događaju na dvanaest različitih dijalekata. Više o samoj predstavi i poticajima za njezin nastanak saznali smo u razgovoru s glumicom Antonijom Stanišić Šperanda.

Već smo vidjeli da se odjednom priča nekoliko priča, ali ne i da se dvanaest puta pripovijeda jedna. Odakle ideja?

Projekt me u nekim segmentima podsjetio na legendarne "Stilske vježbe", ali kasnije u radu na predstavi, kolega Svedružić, Borna i ja razradili smo predložak do oblika koji ste imali priliku gledati. Činilo nam se nedovoljnim pokazati samo glumačko umijeće govorenja različitih dijalekata, htjeli smo da forma bude zabavna i aktualna te da na neki način pokaže i razne stilove glume i glumačkog izraza. Tako da mogu reći da se ovdje radi uistinu o autorskom projektu u kojem redatelj nije bio samo redatelj, a glumac samo glumac, nego smo zajedno nadopisivali tekst, maštali, glumili, istraživali i režirali.

A što je vas osobno potaklo da počnete raditi na ovome projektu?

S obzirom na to da mi je matično kazalište Gavella, dramsko kazalište u kojem nemam često priliku igrati komedije, bilo mi je privlačno okušati se i u toj formi. I ekipa suradnika bila je važan faktor.

Surađivali ste s Davorom Svedružićem, kolegom glumcem. Kakvo je bilo iskustvo?

Davor Svedružić sjajan je glumac i čovjek, meni jedan od najdražih i najboljih. Surađivali smo na mojoj prvoj profesionalnoj predstavi nakon Dramske akademije, u predstavi "Motel Mrak", gdje mi je igrao tatu. Bilo je sjajno raditi s njim i uživam igrati s njim, što je možda još važnije. On je u komediji doma, jer je zaposlen u GK "Komedijska", pa sam imala priliku i puno toga naučiti. Mislim da u ovoj predstavi naprosto briljira.

Slažemo se, bio je zaista izvrstan. A koliko ste dugo spremali predstavu?

Sve u svemu, sa stankama, pripremom i ljetnim pauzama na predstavi smo radili šest mjeseci.

Da se ne izgubi

U predstavi se izmjenjuje mnogo različitih govora. Kako ste se uopće pripremali? Jeste li proučavali različite govore, istraživali naglaske i slično?

Naravno, pola predstave jest jezik i dijalekti tako da je proučavanje i učenje bilo veliki dio pripreme. Neke dijalekte riješio je predložak, neke Borna, neke mi sami, a imali smo i fonetičara s Filozofskog fakulteta koji je sve provjerio i prekontrolirao.

Osim naglasaka, za svaku ste verziju priče morali promijeniti i držanje i „lice“, a svako od njih bilo je različito od prethodnih. Što je bilo najzahvatnije?

Commedia dell'arte, tj. tip kazališta poznat po tipiziranim karakterima – luda, sluga, ljubavnik i drugi, zahtijevala je posebno proučavanje jer ima svoje zakonitosti igre i sva je u pokretu. Možda i Imoćanin jer je posebno jak u svom načinu govora. Isto tako, pronaći šest različitih karaktera i stilova igre bilo je izazovno, ali i teško i lijepo.

Naša je domovina bogata narječjima, od kojih se mnoga mijenjaju i polako nestaju. Jeste li htjeli na to svrnuti pozornost?

Htjeli smo pokazati bogatstvo našeg jezika, raznolikosti i posebnosti, podsjetiti da

Antonija Stanišić Šperanda

je sve to naš jezik, da se ne izgubi. Pogotovo u današnjem vremenu kad jezik tehnologije i sms poruka guta jezične strukture i zakonitosti.

Kako su ljudi reagirali na predstavu? Jeste li zadovoljni?

Ljudi jako vole "Jezične varijacije", izlaze nasmijani i sretni. Najdraže mi je kad ti onako iznenada priđu na ulici s nekom od fora iz predstave.

Postoji li nešto, u procesu ili nakon izvedbe, što vam je posebno ostalo u sjećanju?

Jezične varijacije stvarno su predstava koja se može igrati za sve uzraste i u svim mogućim prostorima. Nekako dopire

do svih. Igrali smo je u kazalištu, kinu na trgovima i u klubovima. Nažalost, izgubili smo kino Grič gdje je predstava nastala i gdje je igrala na stalnom repertoaru. Zagreb je izgubio još jedan prostor za kulturu, ali mi se ne damo.

Nažalost. Ali, prostori će se naći, baš kao što ste rekli, važno je ne posustati. Pa što je sljedeće na redu?

Voljela bih napraviti opet neki autor-ski projekt. Čini mi se da se u tome dobro snalazim.

Ove godine tema je našeg broja vezana za umjetnost pa istražujemo čini li nas boljima. Kakva su vaša iskustva, može li se njome mijenjati svijet u kojem živimo?

Umjetnost u svakom smislu može biti ljekovita, od muzike, slikarstva, pisanja, plesa pa do glume. Svaki oblik kreativnosti pridonosi smanjenju stresa koji nas okružuje. Za umjetnost treba izdvojiti vrijeme, ona ne trpi površnost i instant rješenja. Možda nas prepoznavanje, suosjećanje, promišljanje nekih tema, bilo uzvišenih, bilo svakodnevnih, može učiniti bogatijima, boljima i otvorenijima. Ponekad nas samo proces i bavljenje nekom temom oplemeni, a divno je kad se to spoji s cjelinom pa je onda i predstava ljekovita i ljudi ju pamte. Velika je privilegija moći stajati na pozornici svaku večer i zastupati nečije stavove i mišljenja, pred publikom koja plaća kartu. To nosi i svoju odgovornost. Ne prijeđe svaka predstava rampu i ne dopre na isti način do ljudi. Sretna sam da mogu izdvojiti nekoliko koje smo voljeli igrati i koje su ljudi prepoznali.

A. S. Šperanda i Davor Svedružić

Tri vrlo poučna i zanimljiva (izvan)školska sata

KUĆA ŠENOA

Neumoran rad i trud za opće dobro vidljiv je na svakom koraku u ovom malom muzeju.

Iva Džaja, III. f

Učenici prvih i trećih razreda, raspoređeni u dvije grupe, u sklopu nastave Hrvatskoga jezika posjetili su kuću Augusta Šenoe i njegovih nasljednika u Ulici Ive Mallina. Koliko je August Šenoa važan za hrvatsku književnost i kulturu dovoljno već govori podatak čime se sve bavio. Bio je pripovjedač, pjesnik, feljtonist, dramaturg, kritičar, ali i izrazito vrijedan gradski senator. Međutim, iako je cilj ovog posjeta Kući Šenoe bio na zanimljiv način nadoknaditi izgubljene sate i povezati naučeno gradivo i lektiru sa životom pisca, dobili smo mnogo više.

Veliki pisac izbliza

Bilo je jako zanimljivo saznati detalje iz privatnoga života Augusta Šenoe, ali i cijele njegove obitelji te detalje o životu ljudi i izgledu Zagreba u to doba. Bila su to tri školska sata povijesti, književnosti, likovne i glazbene umjetnosti, ali možda i najvažnije – tri sata ispunjena pozitivnim primjerima neumorna rada i stvaranja za opće dobro. Kuća Šenoe nije posvećena samo velikom piscu nego i njegovim, ne manje važnim, sinovima Milanu i Branku kao i drugim članovima obitelji koja je u Zagreb stigla davne 1829. godine. Saznali smo tako o svakome članu ponešto,

Ispred Šenoina radnog stola

upoznali Augusta kao brižnoga oca, vidjeli njegove likovne radove iz djetinjstva, za-svirali na obiteljskom klaviru, a kako smo došli baš na dan kada se prije 153 godine rodila „ljubav na prvi pogled“ između Augusta Šenoe i njegove supruge Slave, gospođa Jasmina Reis ispričala nam je detalje njihova zaljublivanja i pročitala ulomke iz ljubavnog pisma.

Preporučujemo svima da posjete ovaj mali muzej u kojem je vrijeme stalo jer se stvarno ima što vidjeti i čuti. Sigurno smo bolje shvatili Augusta Šenou kao osobu, ali i važnost njegova rada za naš narod.

Kod Šenoe kao kod kuće

SFeraKon – konvencija za sve ljubitelje fantastike

ČUDESNA OBITELJ EKSCENTRIKA

Pop-kultura sve je popularnija, a ljudi sve slobodniji.

Chiara Pumper, III. d

Chiara Pumper
i prof. Ivana Delač

Nakon prošlogodišnjeg izvještaja s Pandakona, manje *geek* konvencije koja se već nekoliko godina odvija u srcu Zagreba, izgleda da ove godine nastavljam tradiciju. Ovaj put posjetila sam SferaKon, vjerojatno najvažniju i najveću *geek* konvenciju u bližoj i daljoj okolici. Prvi dojam – apsolutno je ogroman. Zauzima veći dio FER-a, ali kostime i rekvizite moguće je uočiti već i nekoliko ulica prije odredišta. Sve vrvi od šarenila, mnogo je i štandova na kojima se može kupiti gotovo sve povezano s fantastikom, SF-om, magijom, animeom, Japanom, ali je, naravno, važno stići na vrijeme. Potražnja je velika, a broj ljudi i ove je godine navodno pomeo prijašnje rekorde. Neki su *cosplayirali*, neki su prodavali, neki su jednostavno uživali u prilici da odigraju jednu od sto pedeset izloženih društvenih igara – ali što sam tamo radila ja?

Ovaj put posjet konvenciji bio je više poslovnoga tipa. Naime, u sklopu SferaKona odvija se i nekoliko kreativnih natjecanja. Za velike i male kreativce održavaju se SFera i SFerica, odabiru se najbolji crteži i priče – i tu na scenu stupam ja. Uz nešto sreće i mentorstvo psihologice Ivane Delač, koja je i sama velika obožavateljica SF-a, imala sam sreću *pobratiti* prvu nagradu za literarne radove u kategoriji srednjih škola što mi je poslužiло kao izvrsna izlika da 11. svibnja skoknem do FER-a i pogledam čega ima.

O stvarima koje sam vidjela u nekoliko sati provedenih ondje dala bi se napisati duža knjiga (ili horor, ovisi kako gledate). Nažalost, ne samo da takvo što ne bi bilo pretjerano zanimljivo, već ni uredništvo ne bi bilo pretjerano zadovoljno.

Cosplay natjecanje

Krenimo s kostimima. Ako ikad pomislite da ste vidjeli sve, postoji velika mogućnost da se varate. Od rasplesanih vilinskih kraljeva pa do anđela s krilima promjera dva i pol metra (jadničak je jedva ušao kroz vrata), ovdje ćete sigurno naći nešto što će vas, ako već ne iznenaditi, onda barem nasmijati. Natječu se ljudi svih dobi, od starijeg gospodina svemirskog vikinga do srednjoškolske ekipe Ghostbustersa. Poseban plus bile su izvedbe izvođača, za koju se također može dobiti nagrada. Uz urnebesne skečeve i raznolika stvorenja, lako je vidjeti zašto je *cosplay* natjecanje bilo jedno od najposjećenijih atrakcija. Ako se ikad nađete u prigodi i sami otići na neko, nemojte ga propustiti. Nikad ne znate što će vas ondje zateći.

Doduše, ne možete s pretjeranom sigurnošću znati ni što će vas dočekati na samom ulazu, a kamoli na putu do dvorane. Štandovi su posvuda, a naći ćete sve: rogate šalice, čarobne štapiće, šalice i majice i komade nečega za što mislim da je u prošlom životu bilo stalak za olovke. Imalo je puno previše pipaka da bih mogla reći sa sigurnošću. Posebno popularne bile su i ogrlice u stilu šarenih *chokera* s pastelnim

Ghostbusters!

mašnicama i zvončićima. Mačje uši opet su se pojavile iako je drugi prodavač imao više cijene i manje sreće u njihovom promoviranju.

Još jedna zabavna aktivnost bile su igre. Na jednom kraju hodnika bilo je natjecanje na jednoj od igraćih konzola (ravnanjući se po mom ograničenom znanju, mogao je biti i Nintendo). Na drugom kraju, u kafiću Quark's cafe / sobi za odmor, igrale su se društvene igre. I pritom ne mislim na *Čovječe ne ljuti se*. O, ne! Svaka izmišljena igra, a neke tek u nastajanju, mogle su se naći u ponudi. Za slučaj da ste se umorili od raznolikog programa, Quark's cafe bio je mjesto za vas.

Sam program bio je nevjerojatan. Predavanja sa stranim i domaćim gostima, predstavljanje discipline kineskog mačevanja, izrada vlastite igre, igraonice, radionice i zabavni programi. A sve to samo u subotu! Konvencija je trajala tri dana, od petka 10. do nedjelje 12. svibnja, pa ste mogli doći više puta na više različitih događanja. Origami i igre uloga jedan dan, predavanje o izvlačenju sredstava iz EU fondova drugo, pa još na kraju skoknete na književne radionice. Naći će se nešto za svakoga, a moguće da ćete usput upoznati i nekog tko razumije vašu opsesiju nečime što bi ostatak vaših prijatelja smatrao čudnim. Može li bolje?!

Debitanti

Dodjela nagrada upriličena je drugoga dana konvencije u osam sati navečer kada se sav program naglo zaustavio. Osim u

Nagrađeni učenici

kategoriji za mlade (SFerica), dijelila su se i priznanja za autore zrelije dobi (SFera). Svi pobjednički radovi objavljeni su i nagrađeni, a dobitnici SFera svoja su imena zalijepili za poseban pehar sa, prikladno, sferom zalijepljenom na vrhu. Takvo što možda se ne čini kao pretjerano velika prigoda, ali mnogi se autori s tim mišljenjem ne bi složili. Osim što im osvajanje SFere pruža priliku za debitiranje u svijetu objavljivanih autora, također pomaže u plasiranju njihovih djela među širom publikom. Uz to, dobiju i pločicu sa svojim imenom na peharu pored drugih poznatih faca.

Evo jedne zanimljive činjenice. Na SFeraKonu ćete, htjeli – ne htjeli, nekoga upoznati. Ponekad ćete to očekivati. Nekad ćete, pak, iznenaditi sami sebe. Tome mogu osobno posvjedočiti. Na izlasku iz dvorane zaustavila me ljubazna gospođa koja je pričala engleskim, a koju je zainteresirao crtež na mojoj ruci. (Naravno, ja ne bih bila ja da nisam iskoristila priliku i bojama ukrasila ruku. Za kostim, nažalost, nije bilo vremena, pa sam morala improvizirati.) Nekoliko minuta komentirale smo kostime, *bodypainting* i štošta drugo, prije no što smo svaka nastavila svojim putem. Cijelo to vrijeme, profesorica i moja majka stajale su sa strane, i potajice slikale.

„Ljubazna gospođa“ bila je posebna gošća konvencije, kanadska spisateljica Alwyn Hamilton.

Posjet SFeraKonu samo mi je potvrdio ono što sam na Pandakonu već saznala. Pop-kultura postaje sve popularnija, a ljudi sve slobodniji. Što je počela kao mala skupina čudaka i *fikova*, preraslo je u povezanu zajednicu kojoj ni svemir ne predstavlja granicu. O SFeraKonu bi se svašta dalo reći, ali malo toga može se zapravo objasniti. Neke stvari jednostavno morate vidjeti. Isto tako, neke situacije morate iskusiti. Neke ljude morate upoznati. A ako tražite mjesto na kojem se tisuće ekscentrika spaja u kaotičnu, ali čudesnu obitelj, SFeraKon je konvencija koju morate posjetiti.

Kafkin Preobražaj na ADU

RIJEČI NISU BILE POTREBNE

Boris Barukčić uvjerio nas je kako se pred nama više ne kreće čovjek već kukac.

Dominik Ray Glavaš, IV. a

U sklopu šestog izdanja Dana otvoreno-trga u organizaciji HNK-a na Akademiji dramske umjetnosti, 28. rujna 2019., članovi dramske skupine, zainteresirani maturanti i ostali znatiželjni učenici pogledali su predstavu „Preobražaj“, dramatizaciju poznate Kafkine pripovijetke. Ispitno djelo (kazališne režije) mladog redatelja **Hrvoja Korbara** već je gostovalo na nizu festivala i osvojilo brojne nagrade, a studentski.hr kaže da se radi o „jednoj od najuspješnijih studentskih produkcija“. I stvarno, bilo je to iznimno zanimljivo iskustvo. Predstava je ekspresionističkog karaktera, u njoj su

Vrata iza kojih se štošta skriva

pokreti glumaca i atmosfera pričali priču, riječi nisu bile potrebne. Tjeskoba o kojoj Kafka piše uspješno je dočarana jednostavnom scenografijom i kreativnim scenskim rješenjima, ali posebno se osjetila u izvedbi glumaca. **Boris Barukčić** u ulozi Gregora Samse, svojim, sad elegantnim, sad neprirrodnim pokretima uvjerio nas je kako se pred nama više ne kreće čovjek već kukac. Nije ni čudo što je osvojio nagradu za najboljeg glumca na festivalu „Istropolitana Projekt '18“ u Bratislavi. I svi ostali članovi ovog studentskog glumačkog ansambla ostvarili su odlične uloge, a predstavu bi vrijedilo pogledati ponovno.

FSK – Na Književnoj matineji s Nebojšom Lujanovićem

PISAC MARATONAC

Radite ono što volite kako biste bili sretni u životu.

Iva Džaja, 3. f

I ove smo godine već u prvom tjednu nastave, 12. rujna, u organizaciji profesorice M. Ilić sudjelovali na Književnoj matineji u sklopu Festivala svjetske književnosti koja se održala u Hrvatskom glazbenom zavodu. Ove su matineje namijenjene upravo srednjoškolicima kako bi se upoznali sa suvremenom hrvatskom književnom produkcijom. Tako smo i mi nastavu hrvatskog jezika odlučili provesti na malo drugačiji način te se odmaknuti od nekima ne baš zanimljive književnosti romantizma i odahnuti u razgovorima o modernoj književnosti sa živućim piscem. Gostujući je pisac bio Nebojša Lujanović, a moderatori razgovora učenici Obrtničke škole za osobne usluge. Imali smo priliku upoznati Lujanovića pomalo neobičan roman „Južina“ kao i detalje iz njegova života. Osim pisanjem bavi se znanstvenim radom, a u slobodno vrijeme i trčanjem maratona što mu je ujedno i inspiracija za iduću

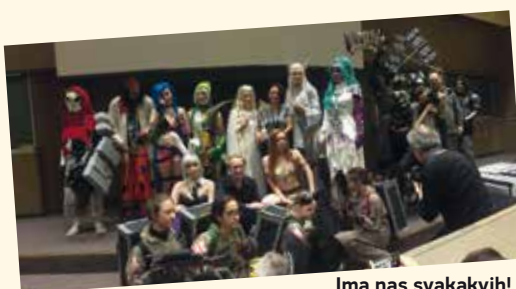

Za sad je zanimljivo

knjigu. Simpatično je bilo kada je rekao da je posao pisca ujedno i posao domaćice jer se radi od kuće pa se očekuju da će usput obaviti i ostale kućne poslove, a nije baš lako uskladiti „drugi svijet“ (pisanje) i svakodnevne obaveze. Iskreno je odgovorio da pisanje ne donosi baš veliku zaradu i da je ponekad rizik hoće li se djelo svidjeti čitateljima. Bez obzira na to njemu je dovoljno da njegovo djelo nekako pomogne barem jednoj osobi, da dođe do čitatelja. Razgovor je završio riječima: „Radite ono što volite kako biste bili sretni u životu.“

Umjesto u školskim klupama na FSK-u

Ima nas svakakvih!

Svakako pogledajte novu ZKM-ovu predstavu

Mi i Oni

Predstava donosi živi patos izgubljene digitalne generacije u okovima akademskih uspjeha.

Karlo Kalinić, III. e

Premijera predstave „Mi i Oni“ u ZKM-u 26. studenoga 2019. dogodila se u najboljem mogućem trenutku, u atmosferi štrajka prosvjetara, kada su se školstvom, bar nakratko bavili svi, i oni kojima ono inače nije baš nimalo važno.

Ali, vrijednost ove predstave nema veze s trenutkom u kojem se premijerno prikazala. Njezina je snaga u autentičnosti jer oslikava vrlo vjerno hrvatski školski sustav iz različitih perspektiva. Pronaći će se u njoj i učenici, i nastavnici, i roditelji, a možda i osvijestiti svoje ponašanje uzimajući u obzir i drugu stranu medalje.

Zanimljivo je da se predstava rađala postupno, da su je stvarali sami glumci, polaznici Učilišta ZKM, koristeći se vlastitim iskustvima, ali u suradnji s već iskusnim glumcima. Autorski tim zaslužan za nastanak ove predstave jesu redatelj Dario Harjaček i Katarina Pejović, a glumački ansambl čini popis dobro poznatih imena.

Predstava postavlja brojna pitanja o položaju nastavnika, o pritisku nad učenicima, o slobodnoj volji, o strahu od neuspjeha i koječega drugoga.

„Napokon je došlo vrijeme u kojemu publika ima priliku osjetiti živi patos izgubljene digitalne generacije u okovima akademskih uspjeha. Napokon je došlo vrijeme u kojem publika ima priliku osjetiti birokratsko paćenje onih koji tu novu generaciju postavljaju na noge. U tu publiku trebamo sjesti svi mi koji brinemo za slobodu, posebice učitelji i učenici koji svaki dan žive tu predstavu, tu dramu oмотанu humorom koji tjera na plač“, rekao je mladi glumac Ivan Grlić.

Zato preporučujemo svima da pogledaju predstavu, izrazito je zanimljiva, vrlo aktualna, s odličnim glumcima i neočekivanim *plot twist* scenama.

Slušajte profesore

Učionica na sceni
ili scena u učionici

Mladi glumci

Preporučuje: Marko Višić, III. f

Sretan dan smrti 2 (aka Sretan ti dan smrti)

Pošto je pobjegla iz vremenske petlje koju smo gledali u prvom dijelu, Tree živi bolju verziju svog života, no kada prijatelj njezina dečka doživi sličnu petlju u kojoj ga također juri ubojica s maskom bebe, Tree će dati sve od sebe da otkrije tko je ovaj put ispod maske. Stvari se ne odvijaju kako je očekivala te se, spletom okolnosti, ponovno nađe u svojoj staroj vremenskoj petlji, samo što je ovaj put sve drugačije – dimenzija je paralelna tako da ubojica nije isti, neki imaju drugačiji karakter, a njoj bliska osoba u ovoj dimenziji nije mrtva. Tree će se naći pred najtežim odlukama do sad kao i nemogućim izazovima, a ako se ne požuri, ostatak će mrtva.

Kraj svijeta

Petero prijatelja posjećuje svoj rodni grad kako bi prošli Zlatnu milju, put koji se sastoji od 12 pivnica. Isprijava dosadan i monoton izlet postaje zamka i noćna mora kada shvate tko su zapravo ljudi u gradu. Da bi izvukli živu glavu, moraju saznati što se dogodilo s građanima dok su bili odsutni te moraju doći do Kraja svijeta, posljednje pivnice Zlatne milje, pritom ne znajući mogu li vjerovati jedni drugima.

Mi

Adelaide je kao djevojčica živjela normalnim životom sve do jedne obične ljetne noći kada je pri posjeti zabavnog parka zalutala u sobu ogledala gdje je, među svojim odrazima, susrela djevojčicu koja je izgledala isto kao ona, samo što je bila stvarna, a ne tek odraz u ogledalu. Nakon 30-ak godina, Adelaide zajedno sa svojim mužem i djecom ljetuje u tom istom mjestu. Jedne im se noći na kućnom prilazu pojavi obitelj koja izgleda isto kao oni. Za Adelaidinu obitelj imaju tajne i opake planove, a kako bi njezina obitelj preživjela, Adelaide će se morati prisjetiti davno potisnutih trauma i učiniti stvari koje je cijeli život izbjegavala učiniti.

Preporučuje: Dominik Ray Glavaš, IV. a

Izazivač: Le Mans '66

Sigurno jedan od najboljih filmova 2019. Ambiciozni američki dizajner Carrol Shelby i neustrašivi britanski vozač Ken Miles pokušavaju napraviti trkaći auto za kompaniju Ford koji će pobijediti Ferrari na utrci Le Mans, 1966. godine. Usprkos svim tehničkim izazovima, osobnim problemima i pritisku drugih, njih dvojica stižu gas do kraja dok love svoje snove. Akcija i odlični glumci vodit će vas kroz napetosti trkaćih staza i ljudskih odnosa.

Preporučuje: Nensi Adili, III. f

1917.

Surovost rata i zastrašujuće ratne scene, redatelj Sam Mendes prikazao je savršeno. Naime, dvojica mladih britanskih kaplara dobili su zadatak prijeći neprijateljski teritorij kako bi dostavili važnu poruku. Ako je ne dostave u zadanom vremenu, stotine vojnika upast će u zamku i poginuti. Film je snimljen na način da se lokacije ne ponavljaju, a kadrovi su spojeni tako da izgleda da je sve jedan neprekidan kadar zbog čega publika realno i snažno osjeća što su ti vojnici proživljavali.

Pročitajte

Preporučuje: Marko Višić, III. f

Dan Brown: Anđeli i demoni

Robert Langdon harvardski je profesor povijesti umjetnosti i simbologije koji je svijetu bolje poznat kao glavni lik bestsellera Da Vincijev kod. U ovoj knjizi pratimo njegovu avanturu koja je prethodila Da Vincijevu kodu čija se radnja proteže od središta CERN-a gdje upoznaje atraktivnu Vittoriu Vetru, znanstvenicu čije otkriće dolazi u pogrešne ruke, preko misterioznih rimskih ulica sve do tajnih prolaza i odaja Vatikana. Langdon i Vittoria udružuju snage s vatikanskom gardom kako bi spriječili javna pogubljenja kardinala za koja su odgovorni Illuminati, no ispostavlja se da nikome ne mogu vjerovati. Kardinali će biti pogubljeni svaki puni sat te ako Langdon i Vittoria do ponoći ne pronađu njezino otkriće, tisuće će ljudi stradati. Za to vrijeme izbor pape pretvara se u potpuni kaos.

Dan Brown: Velika obmana

Rachel Sexton kći je senatora koji se bori za predsjedničko mjesto Sjedinjenih Država kada dobiva poziv svoga suparnika, samog predsjednika. On joj pruža priliku da kao stručna analitičarka obavještajne službe prihvati ponudu da ode na Arktik kako bi vidjela nezamislivo NASA-ino otkriće koje se predsjednik sprema objaviti. To će otkriće promijeniti naše gledanje na svijet, isto kao što će imati dalekosežne posljedice u budućnosti, no prije nego što bude objavljeno, Rachel i ekipu znanstvenika napada grupa plaćenih ubojica. Dok bježe od njih, shvaćaju da moraju otkriti što se zapravo događa, a u Državama dolazi do brojnih političkih igara za koje se ne zna tko je odgovoran.

Preporučuje: Dominik Ray Glavaš, IV. a

Francine Rivers - Znak Lava 1. dio: Glas u vjetru

Rimski patriciji, gladijatori i robovi – saznat ćete kako se njihovi životi isprepliću u ovom romanu. Pratite život mlade kršćanke Hadase nakon što joj ubiju obitelj, poruše grad i prodaju je u roblje. U vrijeme moralne dekadencije u Rimu, Hadasa se mora suočiti sa svojim sumnjama, vjerom, ali i snažnim osjećajima prema jednom Rimljaninu. Ovo je povijesni roman s nevjerojatnim likovima i mjestima, nadahnut duhovnim temama s ljubavnom pričom u središtu.

Andrzej Sapkowski – Posljednja želja

Trenutačno međunarodni hit koji je nadahnuo igricu i seriju „The Witcher“. Ovo je zbirka šest novela o vještcu Geraltu iz Rivije, ozloglašenom lovcu na čudovišta, ali se ne radi o borbi dobra protiv zla. Intelektualni diskursi, sarkazam, intrige i moralna pitanja više krasi ove priče. Ne brinite, ima tu dovoljno akcije, čaranja, zabave, vilenjaka i čudovišta, ali Sapkowski se koristi tim mitološkim i fantastičnim elementima da bi se bavio suvremenim temama poput rasizma i predrasuda. Spoznat ćete, kao i Geralt, da se zlo ne krije samo u čudovištima nego i u nama samima.

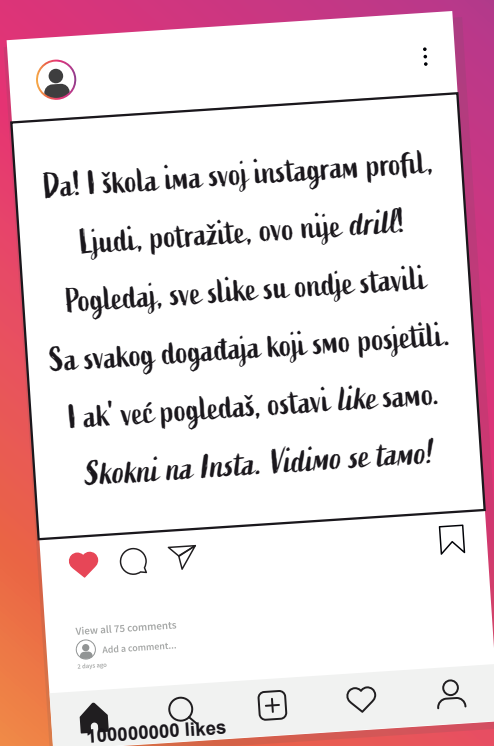

Preporučuje: Nensi Adili, III. f

John Green: Turtles All the Way Down

Nestao je zločinac i bit će dana velika novčana nagrada onima koji dojavu bilo kakve informacije koje bi mogle biti od pomoći. Šesnaestogodišnja Aza Holmes pristaje pomoći svojoj prijateljici Daisy u istrazi iako zna da to nije dobra ideja zbog njezinog OKP-a. Radnja prati njihove avanture i Azino unutarnje stanje, no neizvjesno je hoće li se njihov trud isplatiti i što će se dogoditi s Azom.

Profesorica:
Emma Bovary impulzivno
kupuje mnogo stvari.
Da živi danas, mogli bismo
reći da je... shopping...

Učenik:
shopping-kraljica!

Profesor:
Kako se zove tijelo
koje titra?

Učenik:
Vibrator! (oscilator je točno)

Profesor:
Uskoro ćemo pisati esej o ljubavi.

Učenik: Zašto?

Profesor: Možda neki imaju
tendencije ostati sami...

Učenik: Nemam ja tendencije.

Profesor: Što imaš?

Učenik: Komplekse.

Profesorica:
Na engleskom se učenik koji
je ispao iz škole zove drop-out.
Kako bi se to reklo na hrvatskom?

Učenik (šapćući):
Ispadak!

Profesor (dok crta doslovno
najjednostavniju moguću skicu
probavnog sustava):
Umjetnost je lijepa,
ali beskorisna.

Pita učenik profesoricu
vezano za ispravke:
Jeste ispravili?

Kaže ona:
Ja sam ispravila, ti nisi!

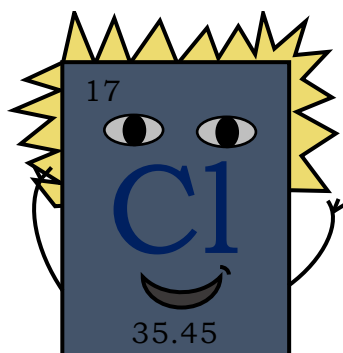
ELEMENTOSKOP

Marko Višić, III.f

KOJI STE ELEMENTOLJUBAC?

metal
nemetal
polumetal

čvrsto stanje
tekuće stanje
plinovito stanje

KLOR KRŠO

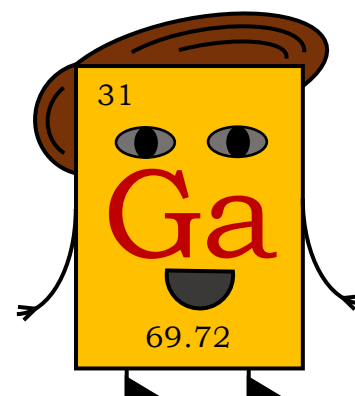
1. siječnja – 15. veljače

Često se snalazite u mnogim područjima i društvenim skupinama, a brzo i, za drugu stranu, bolno rješavate sukobe i nedoumice te ste osoba koja će stati u obranu kada je to potrebo.

GALIJ GAŠPAR

16. veljače – 31. ožujka

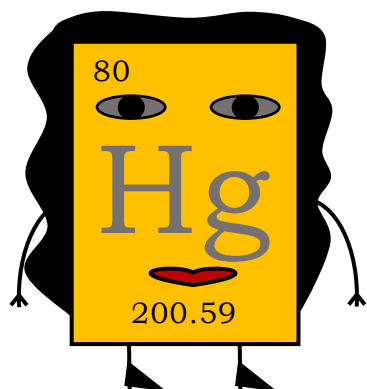
Dio ste velike društvene skupine te se s njom slažete u mnogim obilježjima. Ipak, lako mijenjate jedan od aspekata svoje osobnosti, no i tada još uvijek imate obilježja karakteristična za svoju skupinu.

GERMANIJ GRGUR

1. travnja – 15. svibnja

Dio ste manje društvene skupine te ste u njoj krhka osoba. No bez obzira na sve jako ste korisna osoba i snalazite se u mnogim područjima.

ŽIVA ŽELJKA

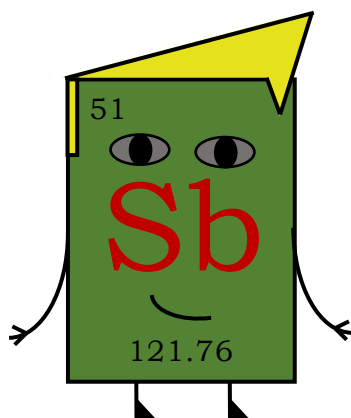
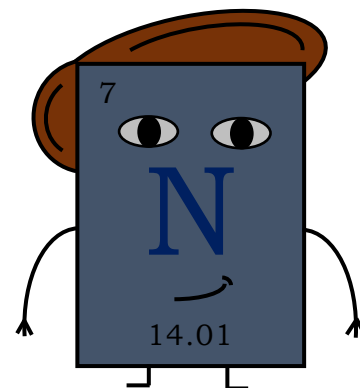
16. svibnja – 31. lipnja

Dio ste velike društvene skupine i s njom se slažete u mnogim obilježjima, no ipak vas se na prvu može izdvojiti iz skupine. Mnogi vas smatraju toksičnima, ali ste jako snalažljivi i uporni u stvarima koje volite.

DUŠIK DUŠAN

1. srpnja – 15. kolovoza

Snalažljivi ste u mnogim područjima te vas se često može sresti. Neaktivni ste te često ne podržavate i izbore koji su izglasani od većine.

ANTIMON ANTONIO

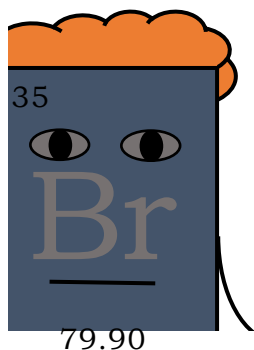
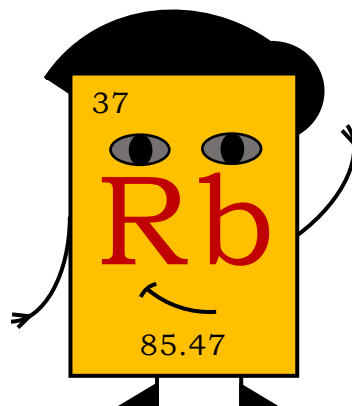
16. kolovoza – 31. rujna

Pripadate manjoj društvenoj skupini, no često znate biti toksični. Vaši poznanici i kolege poznaju vas iz starih dana.

RUBIDIJ ROBERT

1. listopada – 15. studenog

Dio ste velike društvene skupine, ali ste vrlo burna i reaktivna osoba kojoj nedostaje samokontrole.

BROM BORIS

16. studenog – 31. prosinca

Dio ste društvene skupine umjerene veličine te ste joj jako slični po mnogim obilježjima, osim po jednoj od svojih fizičkih osobina. To vam može pomoći u zbližavanju s osobom koja pripada većoj skupini te ima takvu identičnu osobinu. Možete lako postati toksični.

